

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 60 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírók és Munkások
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 700.

Velencei csókok.

Budapest, márczius 26.

Azt jelenti-e Vilmos császárnak Viktor Emánuel királyval való találkozása, hogy a hármasszövetséget összefogó sokszor kompromittált abroncs ismét szorosabban simul a három állam testére? Nem hinnők, hogy akadna publicista vagy akár nyugalmazott füszerkereskedő, ki a röstelkedés egy bizonyos neme nélkül foglalkozna az uralkodók entree-jével s az abból levonható következtetésekkel: — annyira elnyűtt az az igazság, hogy fejedelmi csókoknak semmiféle jelentőségük nincsen. Ők firtik poharaikat egymás egészségére, mialatt diplomáciájuk, kereskedelmi és gazdasági érdekektől hajtva, megy azon az uton, melyet az érdekek megjelölnek. Mégis kötelesség — olyasféle, mint egy augusztusi receptionon a frakk és cizlinder — hogy valahányszor két „cher cousin” rendjeleket dobál egymás suitejének fejéhez, az ujságok nyomban megörögzítsék e találkozás fontosságát.

Nos, a velencei találkozás annyiban érdemes különös figyelemre, hogy a német birodalom és Itália között lévő viszonyban csakugyan állomást jelent. Mély, gyökeres, kiegyenlíthetetlen ellentét a két ország között nem volt. Az elhidegülés a Crispi-politika lealkonyodása után kezdődött s határozottabb for-

mát nyert akkor, mikor Olaszország és Franciaország között az entente mind melegebb lett. Hiven jellemezte a két szövetséges barátságának fokát Vilmos császár római látogatása, mikor a nem régen trónját elfoglalt Viktor Emánuelnek viszonzta berlini látogatását. A német császár kétméteres gárdatiszteket vitt magával s mikor a középnel alacsonyabb termetű olasz király közöttük megjelent, bizony kissé komikus figura volt. A taliánok akkor igen megörögltek az imperátor e tiszurásáért.

De azóta bebizonyult, hogy a francia-olasz barátság nem fenéki gteffel; annyira nem, hogy egyszer megtörtént, hogy Pelletan, akkori francia tengerészeti miniszter, nyilvánosan és hangosan arról gondolkozott, hogyan lehetne Olaszországot Korzikából egyenesen szívében találni. Közben a hármasszövetséget megújították s mind nyilvánvalóbb lett, hogy ebben a szövetségben ellentét csak Olaszország és az osztrák-magyar monarchia között van. Az olaszok hajlandók legkevésbé tagadni ezt. A legutolsó hadügyi vita alkalmával ugy beszéltek egy Olaszország és a monarchia között lefolyható háborúról, mint szent karácsony napjáról, mely bizonyosan el fog érkezni. Beszéltek azokról a hadtestekről, melyeknek először kell át lépniök a határokról, de főképen szidták a hadvezetőséget, mert nem gondoskodik

eléggé a határ védelméről. Lám, mondták, Ausztria minden falut várrá erősít, a garnizónokat fölhalmozza a gráníczon, kémeit szétárasztja Olaszországban, azt lehetne mondani, akkor terem az örökváros falai alatt, amikor akar. Ezzel szemben Itália védtelenül áll. Egy angol politikus, ki végighallgatta ezt a vitát a karzaton, megkérdezte a kíséretében lévő olasz képviselőt: „Kiről beszélnek itt tulajdonképen?” A képviselő nevetve mondotta: „Hát a mi kedves szövetségünkről, Ausztriáról!”

Lehetetlen, hogy eszünkbe ne jusson ez s ehhez hasonló epizódok, szólván a velencei találkozásról. Ha azt akarják elhitetni, hogy a német császár és az olasz király találkozása után Olaszország és Németország között a viszony melegebb és barátságosabb lesz; ám legyen, elhiszük. De hogy ez az entree a hármasszövetség valóságos helyzetén változtathatna valamit, abban tisztelettel kételkednünk kell. Ennek a szövetségnek a valóságos helyzete adva van és szükség szerűen sodródik oda, a hova az olasz politikusok gondolják!... argumentumok egyformán vannak mellette és ellene. Ezen a szükségszerűségeken még csak olyan ebédekkel, rendjelekkel, csókokkal sem akarnak (ugylátszik se Bécsben, se Rómában) változtatni, mint a milyenek most Velencében lezajlanak. Tehát csak ismételhjük: Velence

Színházak márcziusban.

Irta: Váradi Antal.

Vége felé jár a bál... Hajnalodni kezd, az ablakon beszűrődik a zselő piros hajnalsugár... A kísértetek oszlanak. Mert egy bál éjszaka után minden bálkirály és bálkirályné többé-kevésbé olyan, mint egy kísértet. A hajnal pedig a vándorszellemelek ellensége...

Az egész színházi szezon egy hosszú bál éjszaka. Most kezd virradni. Majd lassan oszladozik a publikum. Hanem azért egy-két viharos záró-csárdásra még van kilátás.

A Király-Színházban zengett egész szezon-éjszakán a Varázskeringő, a Magyar Színházban a Császár katonái járták a toborzót, a Vigszínház egyik francia négyest a másik után zendítette meg, most, hajnal felé aztán rágyújtott egy magyarra is. A Népszínházban a Nagymama járja a palotást, s a jó öreg Nemzeti rakja szép csendesen a lassu magyart...

Öröme lehet a hazai muzsának, mert csaknem minden színháznak szerencséje volt az eredeti darabokkal. A Magyar Színház Földes Imrével, a Népszínház Pásztor és Mäder munkájával, a Vigszínház a Tatárjárással diadalmaskodik. A Király-Színház első diadala is a Lehár jegyében folyt le, aki még is csak egy kicsit mienk. A Nemzeti Színháznak volt a legkevesebb szerencséje, úgy az eredeti, mint az idegen darabokkal.

Igaz, hogy mások is az idők. Paulay korában egy Robespierre-rel második kasszadarabot lehetett volna csinálni. Az első mindig az Ember tragédiája volt, amelyet azonban csak negyed-évenként vesznek elő. Ma már Sardou avult, is-

kolája pókháló, iránya nekünk idegen, szerelenségei visszatetszők, csináltsága émellyit s a mondva-csinált s testre szabott szerepek parádé-vizsgálatá devalválják a színházi elődást, melyben előre kiosztott tézisek szerint pompásan felelnek a fiuk.

Az eredeti darabokat illetőleg a legutóbbi inkonzekvenzia, — mert darabot elfogadni, előadni, aztán levenni a műsorról első előadás után, mégis csak inkonzekvenzia, mindenki a drámaíró bizottságot emlegette. Van ilyen intézménye a Nemzeti Színháznak, amely, mint tudom, most is munkálkodik. Erdemes írók a tagjai, Ábrányi Emil, Alexander Bernát, Ruttkai Miksa, Verő György, jegyzője dr. Huszár Vilmos, mindmegannyi kapacitás, részint aktív munkása a drámaírásnak, részint a hazai és külföldi literatúrában szakavatott s lelkiismeretes férfiak, akik a rájuk bízott darabok megítélését a legpontosabban s a legjobb tudásuk szerint végézik. Kérdés: hallgatnak-e rájuk? Csak votum consultativumuk van? tartozik a drámaírók véleményét, az igazgató respektálni, vagy nem? Ha igen: akkor az ő placet-jük nélkül darab színre nem kerülhet. Ha nem irányadó a véleményük, akkor mire való a bizottság? Erre nézve a lefolyt évad története homályban hagyott bennünket. De erről majd máskor. Most nem érek rá hieroglifákat fejtegetni. Az ifjú élet lüktet előttünk a külvárosok színházaiban. A Vigban magyar operette, a Magyarban egy francia vigiáték, a Népszínházban még mindig a Nagymama. A Magyar Színház francia újdonságát nagyon szépen játszották, szében, mint ahogy a darab megérdemelte. De már most hamar egy kis magyar újdonságot a francia tetejébe, következék Hegedüs Sándor, „Rab” című darabja.

Hegedüsnél megvan a talantum, a föld ba-

jaival nem küzdök, mint más szegény íródiák, a felső tizezerből való nagy név örököse, nagy műveltségű tudós fiatal ember, s még sem tud zöld ágra vergődni a szinpadni muzsája. Mi lehet ennek az oka?

Hogy talentumos ember: azt senki sem tagadja. Mégis, ime, egy szatirikus élű darabját, „Az Igéret Föld”-ét, nem adta elő a Magyar Színház. Holott elfogadta. Hát ott is kétszer sütnek meg egy lepényt? A hiba ott lesz, hogy túlmerésnek tartják akár az irányát, akár a tárgyat, melyet feldolgoz. Az Igéret Földé kétségtelenül nagyon merész. De éppen azért nem értem a halogatást, holott a Magyar Színház mindig gondol merészet és nagyot, és nem ijed meg a szabad szokimondástól. Elég az hozzá, hogy Hegedüs Sándor nem tudja elérni azt, hogy meghallgassák annyiszor és úgy, ahogy akarja.

És mialatt zugnak a reklám harsonái és minden színház a maga lovát dicséri s a hivatalos és félhivatalos közlönyök mesés bevételekről regélnek, — im, mindenik egyszerre hirdet új darabot. Gyanus, nagyon gyanus. Mert, hogy a közönség szép szeméiert fognának új darabba, daczára a kassza ragyogó állapotának, — nem valószínű. Aligha egészen őszinték ama referádák. De hiszen nem mindent írnak meg azért, hogy el is higgyék.

A Vigszínház a Tatárjárás nagy sikerét megakasztja egy új darabbal. Bródy Sándor „Tanítónő”-je következik. Amit ez a kiváló író a „Dadá”-ban produkált, — az internacionális becsü. Épp úgy megérdemelte volna Európájáró utját, mint az Ördög. Egy hatalmas markolás az élet közepébe, sok, nagy érzéssel és mély gondolkodással: ez volt a „Dada.” Most rokon a tárgy, megint az igazság országa, megint a társadalom veséjébe való markolás. Ez az ő

jelenthet étape-ot Róma és Berlin relációiban, de nem jelenthet lényeges változást a tripléce szituációjában.

Budapest, márczius 26.

A képviselőház holnap, pénteken, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják a házszabályrevíziós indítvány részletes tárgyalását.

Gróf Apponyi Albert Bécsben. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter ma reggel fél hét órakor Budapestre Bécsbe érkezett. Gróf Apponyi Albert utja kapcsolatos Kenessey Béla újonnan megválasztott erdélyi református püspök esküvőjével, amely Schönbrunnban ma délelőtt ment végbe.

Kossuth Ferencz bécsi utja. Politikai körökben ma híre járt, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter holnap vagy holnapután Bécsbe utazik és audiencián jelenik meg a király előtt. Erről az audienciáról — mint már ismételt megirtuk — a politikai világban a legkülönbözőbb hírek keringenek és annak különösen a katonai kérdések szempontjából nagy jelentőséget tulajdonítanak. A kormány környezetéből eredő hírek szerint Kossuth Ferencz holnap még nem utazik Bécsbe.

A házszabályrevízió tárgyalása. A képviselőház mai ülésén történt események hatása alatt bekövetkezett a technikai obstrukció. A balpártiak ma este, miközben nagy felháborodással nyilatkoztak Justh Gyula házelnök szigorja miatt, kimondták, hogy a parlamenti harc minden eszközét igénybe veszik a revízió megakadályozására. Vagyis holnap már megkezdődik a végtelen szavazás — ha a balpártiak kisdéd csapata bírja a harcot. A maguk erejéből aligha, de hát a nemzetiségek már jelentkeznek a támogatásukra. A nemzetiségi klub ugyanis ma este Rákóczi-úti helyiségében értekezletet tartott Mihályi Tivadar elnöke alatt, melyen kijelölte a legközelebbi napok szónokait és megállapította a részletes vita folyamán követendő taktikát. A részletes vitában a nemzetiségi csoport összes tagjai részt fognak venni és egy egész sereg módosítást fognak benyújtani. Holnap tehát megkezdik a techni-

eleme. A Magyar Színház Hegedűs fantasztikus „Rab“-jával száll sikra, a Nemzeti a Mészáros-díjat végre-valahára megnyert Abonyi-féle darabbal, a „Gyermek“-kel, csak a Király-Színház folytatja a bált kivilágos kivirradtig, a Varázskeringővel, egész a Dollárkirálynőig — míg a Nemzeti szép csendesen megül a Nagymama szoknyája mellett. De lássuk sorban az új jövővényeket.

A Nemzeti Színház új darabja, Abonyi „Gyermek“-e, Mészáros-pályamű. Ez nem kritika, csak melegség. Jó daraboknak nem szükséges a koszorozott bemutatás. Tisztességes munka volna minden előleges díjazás nélkül is, így egy kissé felszórított követelésekkel mentek a nézésére, s csalódtak benne. Ha nem várnak nagyon sokat tőle: ha nem kritikus szemmel, hanem az érdeklődő közönség szemével nézik, — egészen más fogalmat alkothatnak maguknak felőle. Azonkívül egy szerencsétlen csemetyűszó, a sugólyukból korábban elhangzó függőnyjelzés a felvonás végének a csattanó-farkát vágta el s így kusza felvonást kapott a közönség s nem appreciálhatta a hatásos befejezést, — nem mondom, hogy a nagyon hatásos, de a tisztességesen megkonstruált felvonásvégét, ez aztán kihatótt az egészre. Ilyenkor a publikumnak átkozottul jó a memóriája. A darab jeleneitől van mozaikszerűleg összerakva, s egyes mozaik-kövek, amint referádánk annak idején el is mondotta, — csillogtak, de volt közte kavics is elég. A piros czeruza nem dolgozott. Ilyen esetekben pedig nem az rontja le a darab hatását, ami nincs benne, hanem ami benne maradt. Irgalmatlanul törölni kell ilyen esetekben mindent, ami fásaszt. A mondvacsinált hős, siheder és naiva mondvacsinált kedveskedései pedig végtenül fásasztók. Bármilyen jól játszószák is, ha sok a jóból: megárt.

kázást, vagy legalább is megkísérik annak megkezdését. A technikai obstrukció lehetőségéről sok szó esett ma este a függetlenségi pártkörben is, ahol Justh Gyula házelnököt zajos ovációkkal fogadták. A párt tagjai nagy lelkeséssel helyeselték Justh Gyulának azt a kijelentését, hogy ő ezután is híven tartja magát a házszabályokhoz, de azoknak megsértését a balpártiaknak sem engedi meg.

A bank-kérdés.

— A bankbizottság ülése. —

Budapest, márczius 26.

A képviselőház bankbizottsága ma délután tartotta meg azt a nagy érdeklődéssel várt ülést, amelyen az előadó által javasolt munkaprogramról döntött. Az ülést már délelőtt bizalmas tanácskozások előzték meg és ezekben az előzetes megbeszélésekben már sikerült a helyzetet annyira tisztázni, hogy a bizottság teljes egyértelműséggel hozta meg határozatát.

És ez a határozat mindenképpen a leghelyesebb, amely egészen tiszta helyzetet teremtett. A bizottság ugyanis elfogadta a Holló-féle munkaprogram-tervezetet azzal az értelmezéssel, amelyet ennek gróf Batthyány Tivadar elnöki megnyitó beszédében adott. Gróf Batthyány Tivadar pedig azt fejtette ki, hogy a kiegyezésben a kormány kötelezettséget vállalt az iránt, hogy az osztrák-magyar bankkal tárgyalni fog a bankszabadság meghosszabbítása tárgyában. A banknak azonban joga van erre vonatkozó javaslatát az év végéig a kormány elé terjeszteni. A bizottságnak tehát most csak az a feladata, hogy szakértők meghallgatásával előkészítse az önálló magyar jegybank felállítását, azután pedig, amikor a kormány és a bank között folytatott tárgyalás anyaga már a bizottság előtt van, hozhat végleges határozatot arra nézve, hogy milyen javaslatot terjeszt a Ház elé.

Az elnök fejtegetéseinek helyességét Széll Kálmán tartalmas beszédében mutatta ki, utalva

arra, hogy ez az egyetlen módja annak, hogy a bizottság preokkupált álláspontot ne foglaljon el. Földes Béla és Buzáth Ferencz is hozzájárultak az elnöki nyilatkozathoz. Éber Antal azonban csak föntartással tette ugyanezt. Ő volt különben az egyetlen, aki aggodalmaskodott, de Wekerle Sándor miniszterelnök világos magyarázatai megdöntötték Éber fejtegetéseit.

Végül a bizottság a kérdések ujjaszövegére albizottságot küldött ki, amely jövő csütörtökön fog jelentést tenni. A szakértők meghallgatása valószínűleg egy hónap múlva kezdődik.

Részletes jelentésünk a következő:

Tanácskozások a Házban.

A bankbizottság függetlenségi tagjai ma délután a képviselőházban újra értekezletre gyűltek össze, hogy még a ma délutáni teljes ülés előtt a munkaprogram megállapítására és megvitatására megállapítsák magatartásukat. Ott voltak az értekezleten: Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, Hoitsy Pál, Nagy Dezső, Holló Lajos, Éber Antal, Gotthard Sándor, gróf Teleki Arvéd és Földes Béla.

Kossuth Ferencz negyedóra múlva el távozott a bizottsági teremből és fölkereste szobájában Wekerle Sándor miniszterelnököt, akinél ott volt már Széll Kálmán, aki még gyöngéledően jött el, hogy résztvegyen a bankbizottság mai ülésén. A miniszterelnök magához kérette azután gróf Batthyány Tivadart, a bankbizottság elnökét is és velük együtt tanácskozott a bizottság munkaprogramjáról. Körülbelül félóra hosszat tartott a tanácskozás, amelynek végeztével Kossuth Ferencz miniszter és gróf Batthyány Tivadar visszatértek az értekezletre. Alig hogy eltávoztak a miniszterelnöki szobából, Szivák Imre és Bernáth István, a bizottság alkotmánypárti tagjai keresték föl a miniszterelnököt. Az alkotmánypártiak abban állapodtak meg, hogy a bizottság ma délutáni ülésén Széll Kálmán nyilatkozatot tesz, amelyben kifejti az alkotmánypárt álláspontját a bankkérdésben, illetve a közös bank szabadságának megújítása dolgában.

A függetlenségi bizottsági tagok ezalatt folytatták tanácskozásukat és Holló Lajos nyolcz pontra terjedő munkaprogramján némi

Rideg, komor figurák, a régi recepte szerint, a la Kindermann, váltakoznak csupa-sziv nemes alakzatokkal, megint a régi recept szerint. Egyik kritikus Sudermann emlegette. Nem találtam benne.

A „Rab“ fantasztikus jelenetei drámai rapzódia formájával hatottak: s az álom szerelemországába vittek bennünket. Már pedig ma naposság nincsen az a Shakespeare, aki álmokkal hassa meg a publikumot, úgy, amint a szerző gondolta. Új drámai formákat ma már nem talál ki senki, az álom-tragédiák száz meg száz esztendősek. Furák s a különösség módjaival hatnak, de megrontják az igazi drámai élvezetet, mert azzal megy haza a közönség, hogy nem életet láttam, de fantáziát. A fantázia pedig a mai világban csak akkor hat, ha nemcsak szertelen, de magvas is. Ez a kettő pedig nehezen párosítható. Azért csusznak lenni, a realitás talaján a legtöbben. Az elv az, hogy a göröngyös igazság s a meztelen tény hasson. Ha nagy művész próbálkozik: sikerül neki, s elborzaszt bennünket egy estére, de kerüli is a színház tájkát minden érző halandó, aki nem bolond, hogy a pénzért még kétségbe is ejtesse magát harmadfél órán át. Nem. Akkor inkább megnézi a Varázskeringőt. Sőt Gretchen is megjárja, — de bolondokat nézni, hogy az ember lelke megszűrkiül bele, mikor még nem is tudja: igaz-e a dolog, vagy sem, mert rengeteg virtuozitás kell ahhoz, hogy álomvilágban az igazság erejével hasson valami a színpadról, — akkor a közönség nem szereti meg a darabot. Szerelem nélkül pedig a nézőtérben nincs házasság, s nem kelvén össze a darabbal, az eljegyzés néző és darab között mihamar felbomlik.

A „Leány-néző“ Verő páratlan kedveségével összecsinált kis bluette, amelyben szépen lehet játszani. Ezt a főszereplők meg is tet-

ték. Mind a két darabot nagyon jól játszották. Egyáltalán a Nemzeti Színház kis tükre, a „Magyar“ csakhamar elébe kerül mindnek s nem adok neki egy esztendőt, — a multkor még csak háromra taksáltam, — ez az új nemzedék eléri a parnassust. Már is utban van feléje.

Nagy diadala a lefolyt hónapnak a Vigszínház premiéreje. Bródy Sándor darabja értékes, tartalmas vérbeli alkotás, melyet a Vigszínház gárdája remekül interpretált. A meséljével, a konstrukciójával untig foglalkozott a napi sajtó. Egy revue nem is terjeszkedhetik ki erre. De nem mehetek el a siker ez emléke mellett szinte örömmel azon, hogy, imé, a márczius hónap, a nemzeti ébredés hónapja meghozta nekem azt az elégtételt, hogy ma, az idegenkultusz világában és virágkorában, egy egész hónapon át a Magyar Színházban a Császár katonái diadalmaskodnak, azután két magyar szerző köszönt be a legszivesebb fogadtatásban részesülve. A Népszínház magyar operettet ad, mely magyar szerző munkájából faragott szöveggel s magyar zenével győz. A Vigszínház Bródy eredeti alkotásával aratja legszebb diadalai egyikét, az Operában Eliana adatik szüntelen, magyar szerző munkája s a Nemzeti Színház a végre-valahára kiosztott Mészáros-díj nyertesét: a Gyermeket játszsza igen tisztességes sikerrel, melyet még a leeső kortina sem képes eltakarni. Ez tehát olyan hónap volt, mely ideális kívánságunkat, — véletlenül bár, — valóra váltotta. Magyar szerzők és magyar siker minden vonalon!

Tarka, internacionális foltoska a siker rózsapiros arczocskáján a Dollárkirályné, mely új nevet és új primadonnát avat. No, de ennyi hazai dicsőség után engedjünk egy kicsit a kül-

módosítást tettek, amelyről a miniszterelnököt is értesítették. A miniszterelnök a módosítást tudomásul vette. A függetlenségi tanácskozásán ezenkívül meglehetősen élénk vita után a követendő eljárásra nézve abban állapodtak meg, hogy gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos tegyenek a bizottságban előterjesztést, amely szerint a bankbizottság ez idő szerint még nem megy bele a közös vagy külön bank kérdésének érdemleges megvitatásába. Megvárja, míg a közös bank előterjesztését megteszi. Részéről azonban addig is az önálló magyar nemzeti bankot előkészíti. Szakértőket hallgat meg és minden intézkedést megtesz, hogy amennyiben a képviselőház elhatározza az önálló magyar nemzeti bank felállítását — ami a függetlenségi párt állásfoglalására való tekintettel okvetlenül be fog következni — a nemzeti bank minden tekintetben készen álljon a megvalósításra. Ha a közös bank is be fogja terjeszteni javaslatát, a bizottság azt is érdemleges megvitatás alá veszi és ha szükségét látja, még egyes kérdéseket nézve újabb szakértőket fog meghallgatni.

A bankbizottság ülése.

A bankbizottság ma délután öt órakor ülést tartott gróf Batthyány Tivadar elnöklésével. Jelen voltak a kormány részéről Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics Sándor államtitkár és gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter.

Elnök az ülést megnyitván, a következő előterjesztést teszi:

Mint hogy a t. bizottság az előadót az elnökkel együttesen bizta meg azzal, hogy a bizottság munkálataira nézve javaslatot terjeszsen elő, kötelességemnek ismerem az előterjesztett munkaprogramra nézve és ennek indoklásául, a magam részéről a következőket előadni:

Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződési megállapodások értelmében a kormány kötelezve van az osztrák-magyar bankkal tárgyalásokba bocsátkozni, a bank pedig törvény alapján föl van jogosítva legkésőbb a f. év végéig a bankszabadság meghosszabbítása ügyében javaslatát a kormány elé terjeszteni. Ez lévén a törvényes állapot, az adott helyzetben nézetem szerint a t. bizottság a bankközösség esetleges meghosszabbításának kérdésével akkor foglalkozhat, amidőn a bank javaslatát és a kormány erre vonatkozó előterjesztéseit a bizottság elé kerültek.

Másképp áll a kérdés az önálló magyar nemzeti bank felállításával. A dolog természetéből folyólag, amidőn egy teljesen új magyar intézmény létesítéséről van szó, ennek előkészítése igen beható tanul-

mányokat és intézkedéseket igényel s emellett ehhez még kellő idő is szükséges. Ki kell tehát használnunk a rendelkezésre álló időt s ezért ajánljuk, hogy a t. bizottság már most — amíg a kormány és az osztrák-magyar bank egymással tárgyalnak — ama kérdésekkel foglalkozzék, amelyek az önálló magyar nemzeti bank felállításával állnak kapcsolatban. E czélból ajánlom t. előadó úrral egyetértőleg, hogy az önálló bank alapítása, szervezése és az ezekkel összefüggő szakkérdésekre nézve a t. bizottság által kijelölendő szakértők meghallgatásának és hogy e czélból a t. bizottság mindenekelőtt a szakértőkhöz — az önálló magyar jegybank felállítására nézve — intézendő konkrét szakkérdéseket megállapítsa.

Amidőn ezután a bizottság előtt fekszenek az önálló magyar jegybank felállítására vonatkozó szakvélemények, valamint az Osztrák-Magyar Bank javaslatát és a kormány előterjesztéseit, ekkor vélném elérkezettnek az időpontot arra nézve, hogy a bizottság saját kebelében a kérdés első részére nézve éppugy, mint a képviselőház elé terjesztendő részletes javaslatát, illetőleg vegye föl a tanácskozásokat. Magától értetődik, hogy mi sem állhat ennek útjában, hogyha a t. bizottság ezen tanácskozások során, esetleg a közös bank szabadalmának meghosszabbítására, bármely kérdésre nézve ennek végén esetleg még szakértők meghallgatását kívánatosnak tartaná, azt elhatározza és foganatosítja.

Mindezek után hozza meg a t. bizottság határozatát azon elvi kérdések felett, vajjon az önálló bank felállítását, avagy a közös bank szabadalmának meghosszabbítását javasolja-e a képviselőháznak, valamint az elvi határozatból folyó részletes javaslatok tekintetében.

Ezekben igyekeztem az előadó úrral kidolgozott javaslatunk eszmenetét és céljait megmagyarázni és kérem javaslatunk elfogadását, megjegyezvén, hogy a legnagyobb készséggel ismerjük el annak lehetőségét, sőt esetleg szükségességét is, hogy a szakértőkhöz intézendő kérdések sorozata néhány további szakkérdéssel még kiegészíttessék.

Ezekben voltam bátor azon indokokat előterjeszteni és azon nézőpontokat kifejtetni, amelyek vezettek bennünket, amidőn ezen javaslatunkat így és ebben a formában előterjeszteni szerencsénk volt, azt hiszem az igen t. bizottság hozzájárul, hogy most ezen munkaprogramra nézve általánosságban méltóztatnának az egyes bizottsági tagok hozzászólni. (Helyeslés.)

Széll Kálmán: Már a multkor szót kértem, hogy nyilatkozzam arról a munkaprogramról, amelyet a t. elnök ur és a t. előadó ur a t. bizottság elé terjesztettek. Azonban akkor elálltam a szótól, mert hozzájárultam a Hoitsy Pál t. képviselőtársam azon indítványához, hogy bővebben megfontolva ma tárgyaljuk az előterjesztendő munkaprogramot. A multkor azt akartam a t. bizottságnak már első hallásra előterjeszteni, hogy nem tudnék egyetérteni néhány részével ennek a munkaprogramnak, ne-

vezetesen nem tudnék egyetérteni azzal, hogy a meghallgatandó szakértőkhöz csak azon kérdések intéztesse, amelyeket Holló t. barátom akkor előterjesztett. En ugy gondoltam, hogy azokat még ki kellene bővíteni. En akkor már ki akartam fejtetni, hogy nem járulhatok hozzá azon nézethez, hogy a bizottság körén kívül álló tényezőkhöz, illetőleg a szakértőkhöz csakis az önálló bank felállítására vonatkozólag intéztessek kérdést. En azon nézetet tartottam helyesnek és tartom ma is, hogy általában kell a szakértőkhöz azt a kérdést intézni, a bank-kérdés megoldását milyen alapon tartják az ország érdekében lévőnek és az ország gazdasági és hitelérdekei szempontjából megfelelőnek: a bankközösség alapján-e, vagy az önálló bank alapján. En tartózkodni fogok a bankkérdés lényegéről nyilatkozni. Ezuttal sem az önálló bankról, sem a közös bankról nem fogok egy szót sem szólni, miután csak a követendő eljárásról van szó. Azt gondolom ugyanis, hogy ez ma a vitából ki van zárva és épp az én álláspontomból folyik, hogy ne tegyem szavá. Eppen azért akarom kérni a t. bizottságot, hogy vegyék fel a szakértőkhöz intézendő kérdések közé, hogy általában miképp gondolják a bankkérdést az ország gazdasági érdekei és hitelügyi érdekeinek szempontjából legcélszerűbben megoldani: a közös-ség alapján, vagy az önálló bank alapján-e?

En ugy fogtam fel a Ház határozatát, hogy az nem akarja megkötni a bizottság kezét előzetesen, mert hiszen a bizottság nem arra küldetett ki, hogy egyedül az önálló bank létesítésének módjait felelt tárgyaljon, hanem, hogy a felett tanácskozzék, miszerint a bankkérdés miképp készíttessék elő. En ennek egy általános természetű értelmét tulajdonítottam és jogosítva voltam tulajdonítani annál inkább, mert a Ház ezt egy határozat ellenében fogadta el, amely egyenesen ettől eltérőleg csakis az önálló bank felállításának előkészítésére akarta a bizottságot utasítani. Ez volt Polónyi képviselő ur határozati javaslat. En azt óhajtottam, hogy a t. bizottság azt az álláspontot foglalja el, hogy a szakértőkhöz igenis adjunk tért kérdésünk által az a felett való nyilatkozásra, hogy a bankközösség, vagy az önálló bank elve-e az igazi, melyik felel meg adott viszonyok közt az ország igazi, gazdasági és hitelérdekeinek. Ha ezt mellőzzük, ha kizárólag csak az önálló bankról beszélünk és a másik alternatívát, mint lehetőséget is kizárjuk — habár önmaga kebelében az a felett való tanácskozást az elnök ur megtartandónak véli is, ami magától értetődik, mert senkinek sem lehet megkötni a kezét abban, hogy hogyan akar nyilatkozni — akkor a bizottság mégis egyoldalú és preokkupált álláspontot foglal el. (Helyeslés.)

En azonban azt gondolom, hogy éppen, mert ilyen kényes, az ország materiális hitelét és gazdasági érdekeit mélyen érintő kérdésről van szó, célunk csak az lehet, hogy világosan, részletesen, behatóan tárgyaljuk e kérdést és miután sokan vannak az országban — én is azok közé tartozom — akik az adott viszonyok közt főleg a készíttetések felvétele nélkül a közös bank álláspontján állunk, azt gondolom, hogy az egyedül helyes módzat volna, ha ezt a megoldást már a priori ki nem zárjuk, hiszen ugyanis a t. bizottság többségétől függ az, hogy mit határoz. Nem is hiszem, hogy e módzat gyakorlatilag a priori kizárható volna, mert hiszen a tervezett kérdések olyan természetűek, hogy ha olyan emberhez intézettek, aki e kérdésekkel szakszerűen foglalkozik, lehetetlen, hogy ne érintsék a közösség kérdését, elveit, hátrányait is. De gondolom, nem is volt ez intenciója a t. bizottságnak, inkább egy bizonyos külső taktikai szempontnak. En akkor már akartam kérni a bizottságot, hogy ezt ne tegye, nem lévén helyes gyakorlati szempontból preokkupálni, egyoldalúan eltérbe tolni az egyik megoldást, az önálló bank módzatát.

Azok után azonban, amikor a t. elnök ur mondott, élet látom véve e dolognak, mert a t. elnök ur előadásából azt látom, hogy nem szándékozik mellőzni a bankközösség elvének megvitatását, amit azzal indokol meg a t. elnök ur, hogy annak idején a törvényhozásnak amugy is hivatalból kell foglalkoznia e kérdéssel, amidőn a kormány majd jelentést tesz azokról a tárgyalásokról, amelyet a törvény értelmében folytatott az Osztrák-Magyar Bankkal. Ez élet veszi annak az aggodalomnak, hogy e kérdésben preokkupáló álláspontot foglalhatna el a bizottság, sőt mondhatnám neutrális területre viszi a kérdés megvitatását, úgy, hogy e magyarázattal a magam részéről hozzájárulok a munkaprogramhoz. Fentartom, hogy egyes bizottsági tagok és majd én is intézhessünk az egyes szakértőkhöz olyan kérdéseket, amelyek a bizottság kérdései közt nincsenek. Annak idején azután kifejttem én is nézeteimet a kérdés érdeméről és azt a megjegyzésemet is, hogy a bankközösség fentartása jobban szolgálja az ország igazi gazdasági és hitelügyét, mint a nem készíttető önálló bank felállítását.

Csak egyet akarok még végül megjegyezni, anélkül, hogy a kérdésről érdemben nyilatkozni kívánék. Legyenek arról megjegyződvé a t. bizottsági tagok, talán nem fogják tulbecsülésnek tartani nyilatkozatomat, mert én voltam az, aki az első duális bankrátát létesítettem és így némi jogosultságot érzek annak kijelentésére, hogy én akkor, amikor ez-

földi muzsának is. Ennyit mindig engedek neki, csak azt ne lássam, hogy az új és sikeres termékek háromnegyed része idegen!

És aközben szorgalmasan foly az új Nemzeti Színház előkészítésének nagy munkája. Hol lesz? Milyen lesz? Mennyibe fog kerülni? Mit csinál azalatt a Nemzeti Színház személyzete? — Ezek a kérdések foglalkoztatják a sajtót és a közvéleményt.

Hogy ott nem lesz, ahol eddig volt: még talán nincs eldöntve. De arra mutat, hogy helyet keresnek az építés ideje alatt a Nemzeti Színháznak. Paulay Ede óhajtotta megérni a gyönyört, hogy az új palotába kalauzolhassa a maga választott, — igazán választott népét, mert azt a gárdát a legjelesebbek közé fogja sorozni a színészet története. Nem érte meg. Csak egyik jele annak, hogy milyen régi a kérdés és milyen régi az óhaj. De megvolt harmincz esztendő óta mindig, s egyre hangosabb. A felépült kis színházak, melyek némelyike kényelmesebb berendezésű, mint a mi jó öregünk, felnyitotta a közönség szemét. Már a száját is. Új színházat kér a közönség és, aki fizet, az parancsol. Tehát: meglesz.

A legdrágább telke a városnak az lesz, amelyen most áll. Mert egy százazrekbe kerülő palotát kell lerombolni miatta. De a hely pompás, az kétségtelen. Ha pedig mégis máshová terveznék, — kétségtelenül jó és czélszerű helyre: — akkor maradjon a jelenlegi Nemzeti Színház történelmi emléke, olyan ünnepi színház, amelyben minden emlékeztetés napon, — a Katona és Csiky születése napján a nemzeti, Szigligeti, Tóth Ede, Csepreghy születése ünnepén a Népszínház, Kisfaludy, Gaál születésnapján a Víg-színház, s megillető alkalmakkor a Magyar, a Király-Színház tagjai mutassák be tehetségük legjavát. Ünnepi színház le-

gyen, amelybe néha térjen be az Opera is és játssza el márczius tizenötödikén, vagy október hatodikán Hunyadi Lászlót, vagy Bánk Bánt. Szóval: mikor a Nemzeti Színház kapui megnyílnak: akkor tudja minden ember, hogy nemzeti ünnep van. És ilyen nemzeti és művészi ünnep legyen évente minél többször!

Keglevich Istvánnak az volt a terve, hogy a Nemzeti Színházat — ha azt nem: a második Operaházat az Erzsébet-térre helyezi. Ez kitűnő gondolat, mert azon a téren a legnagyobb szabású színház is elfér s még bőven marad körötte park. Persze, a fővárosnak olyan kevés tere van, hogy ezt a gondolatot már csirájában agyon perhorreszkálták s elesett, mielőtt lábra állt volna. Az új Opera — s titkos szándékkal az új Nemzeti Színház — helyéül gondolta a Gizella-tér s a Bécsi-utca között fekvő háztömböt. Azóta persze olyan palotákat építettek oda, amelyek megváltása maga egy Nemzeti Színházba kerül.

Arról tehát, hogy hol lesz a Nemzeti Színház, — egyelőre beszélni lehet, de határozni nem. Bizonyára van kiszemelt helye, amelyet körültekintő bölcseséggel kell megválasztani, mert száz esztendeig nem lehet uat építeni. Legalább is — ötvenig.

Addig azonban csak türelem, jeles histriók... Még sok halálos félelmet fogtok kiállani a veszedelmes tüzfészekben, melynek zeg-zugos, szük szinpadja, kis, kényelmetlen öltözői és hátsó szinpadnélküli szcenája sok jó gondolatot és tervet fojtott el csirájában. És ha lesz új színház: keressétek elő a régi szellemet, a Paulay-korabelit. Azzal butorozzatok be. Annál fényesebb berendezést nem találtok a legmodernebb raktárban sem. Addig se feledkezzetek meg róla!

előtt 30 esztendővel a bank-aktát aláírtam, nem indultam ki politikai szempontokból, hanem tisztán gazdasági kérdésnek tekintetem a bankkérdést mindig és annak tartom ma is és valamint nyilatkozni is mindig abból a szempontból fogok, amelyet az ország gazdasági és hitelügyi érdeke szempontjából kívánatosnak, okosnak, tanácsosnak és helyesnek tartok. Minden pártpolitikai szemponttól mentve éreztem magam és érzem ma is magamat. Hogy visszatérjek előbbi kijelentéseimre, az első bank-aktának, amelyet 1878-ban előterjesztettem, bevezető soraiban az ország jogai fenn voltak tartva, mert az van bennük mondva, hogy „Az osztrák-magyar monarchia mindkét államának joga az önálló bank felállítására fűnállván és kölcsönösen elismertetvén, erről 10 évre lemondanak, felállítják az Osztrák-Magyar Bankot stb.” Ez a jog tehát fenn van tartva és el volt kölcsönösen ismerte mindig. De politikai okból a bankkérdést eldönteni nem szabad, hanem tisztán gazdasági okból, mert ez csak gazdasági kérdés, az ország gazdasági és hitelügyét érintő, mélyreható intézkedés. Azért vagyok én ez idő szerint a közös bank fentartása mellett. Ezek után hozzájárulok az elnök úr előterjesztéséhez.

Földes Béla szerint a jegybank Magyarországnak olyan ügye, amely semmiképp sem tartozik a közös ügyekhez, ennek következtében a kiindulási pontot csakis az önálló jegybank képezheti. Ezen elvi álláspontból kell kiindulnunk. A másik eshetőség, hogy t. i. az önálló bankot valósítjuk-e meg, vagy pedig a közöset, ez csak expediens kérdés, amelynek eldöntése függ az ország gazdasági és hitelügyi érdekeinek mérlegelésétől és amelyet bizonyára oly alakban fogunk megoldani, amely az ország érdekeinek nagyobb szolgálatát tud tenni. Azt hiszem, hogy amikor a bizottság alkalmasint arra az álláspontra fog helyezkedni, hogy a közös és külön bank kérdését saját kebelében legbehatóbban tárgyalni fogja és szakértőket is hallgat ki, a kérdést nem egyoldaluan kezdjük tárgyalni és nem lehet mondani, hogy ab ovo elimináltuk volna a közös bank kérdését.

Buzáth Ferencz kijelenti, hogy a bank-ügyet politikai kérdésnek nem tekinti. Álláspontját az irányítja, hogy az ország gazdasági és pénzügyi helyzete mit kíván. Ha a tárgyalások kezdetén, még mielőtt elbírálnánk a közös és önálló bank előnyeit és hátrányait, eleve állást foglalunk az önálló bank mellett, ez nézete szerint a politikai kérdések bizonyos mérvű eltolását jelentené, ami megnehezítené a bizottságban azok munkáját, akik erre sulyt nem fektetnek, akik a kérdést kizárólag gazdasági szempontból kívánják elbírálni.

Eber Antal konstatálja, hogy a tárgyalási anyag összekapcsolása az Osztrák-Magyar Bankkal folytatandó tárgyalásokkal a kérdés dilatorius kezeléssel egyértelmű. Ha ebbe ez idő szerint belenyugszik is, mégis jogfentartást végett hangsúlyozza, hogy a bankszabadalom 105. §-a azt nem teszi Magyarországnak köteleességévé, hanem Magyarországnak teljes és szabad joga van a bankkérdésben az előtt is határozni, mielőtt a közös bank a szabadalom meghosszabbítása iránt kérelmét előterjesztette volna. Ami magát a halasztó elintézésről, ebbe csak az esetben tudna belenyugodni, ha megnyugtató kijelentést nyerne a kormány részéről a tekintetben, hogy a kérdés törvényhozási eldöntéséig is minden előkészítő lépést saját hatáskörében meg fog abban az irányban tenni, hogy a közös bank megszűnése esetén szükséges külföldi összeköttetések létesítését megindítsa. De megnyugtatót kér a tekintetben is, hogy a kormány időközben nem fog olyan intézkedéseket tenni, hogy a külön bank felállítását megnehezítsék, mert pl. az adóreformjavaslatok, amelyek az állampolgárok és záloglevelek kamatait meg akarják adóztatni, homlokegyenest ellentétben állnak az önálló bank felállítására irányuló törekvéssel.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormány eddig is nagy sulyt helyezett arra, hogy a külfölddel való összeköttetéseket ápolja. Megjegyzi azonban, hogy ez jelenleg a nemzetközi pénzpiac ismeretesen kedvezőtlen helyzeténél fogva nagy nehézségekbe ütközik. A mi az adóreformot illeti, hivatkozik arra, hogy az összes külföldi modern adótörvényhozások jövedelmi adó alá vetették az értékpapírok jövedelmét, sőt a francia pénzügyminiszter éppen a napokban jelentette ki, hogy a francia adóreformnál nem vonhatja ki a rente jövedelmét a megadóztatás alól.

Gróf Batthyány Tivadar elnök kijelenti, hogy elnöki előterjesztésében távolról sem akarta azt a nézetet kifejezésre juttatni, mintha a bizottságnak azért kellene az Osztrák-Magyar Bank kérelmének előterjesztését bevárnia, mert annak betérjesztése az országgyűlés e kérdésben nem dönthet, hanem elenkezőleg, teljesen osztja Eber véleményét, hogy t. i. az országgyűlés a közös bank kérelmének beérkezése előtt is teljesen szabadon rendelkezhetik a bankkérdés felett.

Holló Lajos mindenekelőtt nagy meglepődésnek ad kifejezést afelett, hogy legalább az eljárási mód tekintetében, amint azt Széll és Buzáth felszólalásából látja, egyetértést sikerült a bizottság külön-

féle pártfőnökök között létrehozni. Azok a szakkörök, amelyek mindenáron a közös bank mellett vannak, úgy is vesznek maguknak alkalmat arra, hogy a legkülönbözőbb helyeken és módokon érvenyesítsék álláspontjukat. A bizottságban ilyen általános hangulatkeltésre alkalmat nyújtani sem helyes, sem indokolt nem volna. Ami végül a kérdésnek Buzáth által érintett politikai jellegét illeti, fentartja magának és elvtársainak azt a teljes jogot, hogy elhatározásuknál igenis mérlegeljék a kérdésnek nagy politikai jelentőségét is, amit megtett különben minden állam akkor, amikor gazdasági önállóságának elérése után törekedett.

Ezek után gróf Batthyány Tivadar elnök határozatképpen kimondja, hogy a bizottság általánosságban magáévá teszi az előadó által előterjesztett munkaprogramot azzal az értelemezéssel, amelyet annak ő elnöki megnyitójában adott.

Ezután a bizottság beható tanácskozás tárgyává tette a Holló-féle javaslatban foglalt egyes kérdéseket. Miután a bizottság tagjai, ugyszintén a miniszterelnök részéről is számos újabb kérdés felvetésének és a kérdések részleges újjászövegezésének gondolata felmerült, ennél fogva a bizottság Mérey Lajos indítványára bizottságot küldött ki a kérdések végleges szövegezésére végett és ugyanezt a bizottságot bízta meg azzal is, hogy a kihallgatandó szakértők személyére nézve javaslatot tegyen. Ezen albizottság tagjaival a bizottság gróf Batthyány Tivadar elnöklésével Holló Lajos, Bernáth István, Buzáth Ferencz, Földes Béla és Eber Antal bizottsági tagokat küldötte ki.

Ezután az elnök a legközelebbi ülést a jövő hét csütörtökre, délután 5 órára tűzte ki, amelyen a kiküldött albizottság megbízatása értelmében jelentést fog tenni.

A bankkérdés és a házszabályrevízió.

A képviselőház mai ülése alatt a folyosón, a függetlenségi képviselők egy csoportjában, amelyben Justh Gyula házelnök is jelen volt, arról folyt a vita, hogy a házszabályrevízió hatályát kiterjeszszék-e a bankkérdésben esetleg benyújtandó javaslatokra?

Kmetty Károly határozottan azon az állásponton volt, hogy az önálló bank felállítását is sorozzák a sürgősen tárgyalható ügyek közé. Kijelentette, hogy az önálló bank felállítását a képviselőház összes függetlenségi párti tagjai akarják. Minthogy a függetlenségi pártnak abszolút többsége van, akaratának a sürgősség kimondásával könnyebben szerezhet érvényt.

Justh Gyula mindenben helyeselte Kmetty állásfoglalását és nyomatékosan utalt arra, hogy a közös jegybank hiveinek nem szabad alkalmat adni az önálló magyar bank megobstruálására.

Kmetty Károly ki is jelentette, hogy ilyen értelemben módosítást is fog benyújtani.

Budapest, márczius 26.

A bán Bécsben. Báró Rauch Pál horvát bán ma hosszabb látogatást tett báró Aehrenthal külügyminiszternél. A bán azután megjelent a kabinet-irodában, ahol hosszabb ideig folyó ügyek elintézésével volt elfoglalva. Gróf Apponyi Albert és Josipovich miniszterek ma délután visszautaztak Budapestre.

Zágrábban ma délután községtanácsi ülés volt, amely iránt általános érdeklődés mutatkozott, mert azon Suvaj Slavko, az új főpolgármester bemutatkozott a községtanácsnak. Az ülés előtt rövid előtanácskozás volt, amelyen elhatározták, hogy felkéri a főpolgármestert, jelenjen meg a községtanács ülésén. Dr. Amrus polgármester délután 5 órakor megnyitotta a gyűlést. A 49 községtanácsos közül 44 volt jelen. A formalitások elintézése után felolvasták a legfelsőbb kéziratot, amely Suvajt nevezi ki zágrábi főpolgármesterré. A községtanács megjegyzés nélkül tudomásul veszi a kinevezést. Ezután Gasparovic községtanácsos emelkedik szólásra, aki a Starcevic-párt nevében kijelenti, hogy a főpolgármester kinevezésére vonatkozó báni rendeletet tudomásul veszi, de megjegyzi, hogy a kinevezés nem felel meg annak, amit a bán az autonómia kiterjesztéséről mondott. A községtanács eljelenítés felett áttér a napirendre. Suvaj főpolgármester megjelenik a teremben. A főpolgármestert gyér zsviú felkiáltásokkal fogadják. A főpolgármester átveszi az elnökséget és elmondja megnyitóját. Hangsúlyozza, hogy mindenkor a törvény alapján

fog állani és ugyanezt fogja követelni alantasaitól is. Már ma is kötelességének tartja annak kijelentését, hogy nem tűri, miszerint a községtanács politikai akcióban részt vegyen, avagy, hogy ott enuncziációk történjenek, mert meggyőződése szerint a városra csak kárral jár, ha a községtanácsba beviszi a politikát. A főpolgármester beszédét zsviú kiáltásokkal fogadták.

A függetlenségi pártkörből. Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas párt Erzsébet-Rövid körhelyiségében az est folyamán nagy élénkség volt. A pártnak számos képviselő és kültagja járt fent a pártkörben. Hét óra után látogatást tettek a pártkörben Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Justh Gyula a képviselőház elnöke, kik a kör nagy társalgó termében a párt nagyszámmal jelen volt tagjaival élénk eszmecsere folytattak a szönyegen levő politikai kérdésekről. Nyolcz óra felé Justh Gyula elítávozott a pártkörből, Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter pedig félkilencz órakor a párt tagjaival együtt a párt szokásos hetivacsorájára ment. A vacsorán megjelentek Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, Holtzy Pál ügyvezető alelnök, Leszkay Gyula háznagy, továbbá Ballagi Aladár, Bartal Ferencz, Bernáth Béla, Eimer, Zsigmond, Penyvesi Soma, Gotthard Sándor, Gáspár János, Gaál Sándor, Kubinyi Márton, Mérey Lajos, Nagy Barna, Nagy Emil, Nemes Bertalan, Petrogally, Oszkár, Potoczky Dezső, Reöck Iván, Sághy Gyula, Steiner Ferencz, Szász József, Szász Zsombor, Szabó Mári Mór, Szentiványi Gábor, Szemere Huba, Thaly László, Zakariás János orsz. képviselők, Ábrányi Kornél miniszteri tanácsos és a pártnak még számos kültagja.

A szerb kereskedelmi szerződés. A szerb kormány benyújtotta a szkupstinának az Ausztria-Magyarország és Szerbia között kötött kereskedelmi szerződés ratifikációjára vonatkozó törvényjavaslatot, melyet a ház a pénzügyi bizottsághoz utalt. Az államtanács elfogadásra ajánlotta a szerződést.

Osztrák költségvetési bizottság. A költségvetési bizottság folytatta a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását. Schramek képviselő a leghatározottabban állást foglal a mellett, hogy Brünnben cseh egyetem állíttassék fel. Klofac képviselő azt hangoztatja, hogy a nem német nemzetiségeket az iskolaügy terén tíz év óta határozottan visszaszorították. Ő is a leghatározottabban állást foglal a második cseh egyetem felállítására mellett. Wolf képviselő helyesli a miniszternek a Wahrmond-ügyben tett nyilatkozatát. A katolikus diákok egyenesen neveléségek egyetlet jelvényeikkel és kardjukkal, mint neveléses dolog, hogy a párbaj felesküdt ellenségei karddal oldalukon járkálnak. A morvaországi német egyetemet illetőleg azt tartja, hogy ezen egyetem felállítását a prágai német egyetem rovására menne s épp ezért ezen egyetem felállítását nem tartja oly/nagyon szükségesnek.

Sylvester határozati javaslatot indítványoz egy német egyetemnek Morvaországban való haladéktalan előkészítése és felállítására tárgyában. Zitnik egy délszláv egyetem felállítását kéri. Wahrmond röpirata a vallásos érzést mélyen sértő blasfémiaikat tartalmaz és kiemelik, hogy nem szabad-kutatás korlátozásáról van szó, hanem arról, hogy a nyilvános tanároknak tekintettel kell lenniük mások jogaira s érzelmeire.

A Z EGYETERTÉS szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 783. szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

A t. Házból.

I. Döcögünk.

Megkezdődött a házszabályrevíziós javaslat részletes tárgyalása. Ennélfogva konstalálni kell, hogy Mérey Lajos az első résznél benyújtotta a megfelelő módosításokat és ha ezeket elfogadják, akkor majd az új házszabályok életbeléptetése után sem kíséri Justh Gyulát meg Rakovszky Istvánt és Návay Lajost diszszázad az elnöki emelvényig és nem fognak megszólalni a Gellérthegyen az ágyuk, sem a Ház kapujában a harsonák, amidőn az elnökség az ülés megnyitására bevonul. Ezenkívül pedig az elnöknek nem létszen vétőjoga, hogyha százötven képviselő valamely javaslatra tárgyalás közben a sürgősség kimondását kéri.

És ime, e módosítások dacára a disszidens balpárt nyugtalanodott. Ha nem restelleném, azt is elmondanám, hogy e nyugtalanság kifejezése gyanánt Nagy György, a részletes vita első szónokának jelentkezvén, hosszú beszédet mondott Nagy György... mindig csak ő, a nevezetes, a sokszor megénekelt, többször megtréfált és mindezek folytán nevezetessé vált Nagy György. Már-már lázadás van miatta a többi nevezetességre vágyakozók körében. És mégis beszélt Nagy György egy órácskát a házszabályrevíziós javaslat első szakaszára hivatkozva. Mulatva hallgatták, mert jóízűen obstruált és nem csinált titkot belőle, minden öt perczben hangoztatván:

— A javaslat első szakaszát emlitem azért, nehogy az elnök ur kifogásolja, hogy nem a tárgyról szólok.

És aztán emlegette például azt, hogy kár direkt százötvenre megállapítani a képviselők számát, kiknek a jelenléte szükséges, hiszen a regula az, hogy minden képviselőnek kötelessége itt lennie. Avagy talán azért kaptak mandátumot, hogy egész nap a kávéházban üljenek. Nosza belekapaszkodtak a szóba:

— Ki ül a kávéházban? Hisz te vagy mindig a színházban és a kávéházban, te ott gondold ki ezeket a beszédeket.

— Én aztán már nem!

— De én sem.

Csinos vita keletkezik a kávéházozásról, mint hogyha nem is a képviselőház szabályairól, hanem a kávéházszabályokról tárgyalnának javaslatot.

Justh Gyula későn veszi észre, amikor Nagy György már messze nyargal s azt firtatja, hogy valjon jövőre nem csinál-e magának a kormány szinleges ellenzéket, hogy az igazit kiszorítsa és nem nevel-e házi farkast.

— Talán a házi farkas Farkasházy lesz — reszkurozták a szójátékok.

Azonban ez már több volt a soknál és Justh Gyula közhelyeslés mellett a szónoktól megvonta a szót.

Aztán tovább döcögöttünk. Nagy György után nem következhetett más, mint Farkasházy Zsigmond és minthogy Farkasházy nemcsak az első szakaszról beszélt, hanem a harmadikról is, amelyik pedig nem volt napirenden, hát Justh elnök tőle is megvonta a szót. Most Lukácsiu következett, aki éppen egy minutával korábban ült le, mert különben ő is úgy járt volna, azaz hogy úgy ült volna le, mint a többi.

Persze házszabályvívának kellett lennie a leültetések miatt, vegyesen okos és kevésbé okos beszédeknek. Pardon! Majdnem beestem a bajba, hogy tudósítást csinálók az ülésről, ahelyett, hogy a látóvalókat élvezzem és a sajtóságot feljegyzem.

Hisz nagy csalódás hinni, hogy mindaz a láрма komoly, harag, igazi gerjedelem és termé-

szetes szenvedély, ami itt egy ilyen döcögős ülésen tombol. A szónok akárhogy kiabál, óvatosan beosztja a hangját, miként a tenorista és ha valaki az asztalt csapkodja, erre a célra egy könyvet vagy egy csomó papírt használ fel, nehogy megsértse gondosan ápolt, finoman manikűrözött kezét. És a közelállók, a veszekedők megjegyzéseiket egy-egy barátságos mosollyal enyhítik, mert senkinek sincs kedve, hogy a napi programját affairekkel veszélyeztesse és hogy haragosokat szerezzen a politika miatt.

Csak éppen, hogyha két vezérczikkiró kerül egymással szembe. Csak akkor történhetik meg, hogy míg a többiek szépen, csinosan és általánosságban bohóczozzák egymást, akkor előrontson az egyik és a másiknak orra elé állva kiáltja:

— Maga hazudik! Maga hazudik.

Mire a másik visszakialt:

— Hazudik maga. Menjen maga a maga anyapártja lapjához.

Ilyen közeledés történt a mai ülés végén Szatmári Mór és Lengyel Zoltán között abból következőleg, hogy Lengyel Zoltán az elnöki önkény ellen panaszkodott.

Hát ez mindig így szokott lenni, ha a politikai atmoszféra villamossággal van telítve, akkor mindenki szépen kényelmes helyre húzódik és megvárja, amíg két újságíró vész össze.

* * *

II. Flirt a folyosón.

Sokan voltak a Házban, akik ezekről az ügyekről még kevesebbet tudtak. Sőt arról se volt fogalmuk, hogy mi az az önálló bank, ami miatt az egyik teremben a függetlenségi hangadó emberek tanácskoznak.

Mert ugy déltájban a folyosón két sikkes hölgy jelent meg és verbuválást rendezett az országos szinészetre. Kabaretsek voltak és feltették magukban, hogy itt öt forintjával jegyeket fognak árulni. Amig szándékuk nem lett nyilvános, a honatyák, idősebbek és ifjabbak körülöngták őket, mint a nagy legyek a lépes mézet és megragadtak. És egyik maga után vont a másikat.

— Te, gyere csak, bemutatlak. Az a bájos piczi száju, piskóta lábú, kaczagó szemű, ugy-e? Hm... hm... Az Szécsi Magda, a Teréz-köruti kabaretből, ahol esténként énekl:

Mindig Kuglert ehetnek,

Gummirádlin mehetnek,

Oh, bár én is vidám kokott lehetnék.

— Hm... hm... Hám, hám! Mutass be kérlek.

Tolnay Lajos a legbátrabb, aki még léghejőn is felszáll, teljes buzgalommal toborzott. Fernbach Péter öt forinttal megtoldta az adót, a plasztikus szinművészetnek hódolva. Visontai Soma se maradt el. Molnár Jenő a balpárt becsületét mentette meg őtért és hogyha még több feleséges embert akarnánk leleplezni, akkor nem a Muzsa Gyula galantériáját péczéznők ki, se, hogy miképpen menekült el Zboray Miklós és hogyan hivatkozott Polónyi Dezső az irodájára, amelyik már expedialta a jegy árát.

Hanem Sümegei Vilmos ijedében beszaladt a terembe és kihirdette, hogy ne merjen senki a folyosóra menni, mert ott gyűltenek. És Justh Gyula fel nem foghatta, hogy miért van Farkasházy Zsigmondnak oly nagy hallgatósága és miért tartja mindenki a kezét ott, ahol fészkel a pénztárcza.

— Nem mernek kijönni — jelentették a leadózott gavallérok Kápolnai Irénnek, aki a kabaret-szubrettel együtt jött.

— Majd Sümegeinek ki fogjuk eszközölni a fajmagyar nemességet, smuczáni előnévvel — igérgették boszuból.

A gárda annál állhatatossabban maradt a hölgyek mellett, kiket előbb szóval és szelle messségekkel tartottak, később pogácsával és sörrel megvendégeltek.

Az egész eredmény hatvanöt forint volt a szinészeti jótékony céljára s ebbe is tiz forinto Márkus Miksa lapszerkesztő adott.

Sőt ugy titokban felvetették a kérdést, hogy szabad-e itt gyűjtéseket engedélyezni. De Justh Gyula leintette a rosszkedvűeket. Miért ne kápiának valamit a szinészek, akik oly sokat fáradtak a tulipánért, melyből mandátumokat csináltak.

És ami fő, nagyon jól mulattak és gyakorolták magukat a fesztelen társalgásban a folyosóbeli flirt megengedhető határáig azok is, akik semmit se fizettek.

Mert ez is olyan, mint a hordó. Nem az csinálja, aki fizeti.

Megint vihart rendeztek.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 26.

Egy husz perczes komoly, tartalmas beszédet sokkal nehezebb összeütni, mint egy ugynevezett „vihart“ szcenirozni. Azok a képviselők tehát, kiknek az a meggyőződésük, hogy a házszabály módosítására nincsen szükség, ma szintén (ép ugy, mint kedden) „vihart“ rendeztek. Mi sem volt könnyebb ennél.

Elsőnek Mérey Lajos beszélt a függetlenségi párt megbizásából. Bizonyította azokat a módosításokat, melyeket a párt a Nagy-féle indítvány megváltoztatása céljából szükségesnek gondolt. Nyugodtan beszélt Mérey, nyugodtan hallgatták. Itt nem volt alkalmas anyag, melyből a „vihart“ ki lehetett volna csiszolni. A Nagy György felszólalása már alkalmasabb matéria volt. Ő is módosításokat nyújtott be, (persze olyanokat, melyek Nagy Emil indítványát kivételköztetnék eredeti mivoltából) de olyan beszédeket mondott hozzájuk, hogy a szó-megvonás előre látható volt. Minduntalan eltért a tárgytól s ennek annyira tudatában volt, hogy sietett benyújtani összes módosításait, nehogy azok — beszéde végéhez el nem érkeztetvén — zsebében maradjanak. Farkasházy Zsigmond nyomról-nyomra követte az előtte szólót — az utolsó pontot kivéve. Módosítani akart, folyton eltért a tárgytól, de már annyira óvatos nem volt, hogy javaslatait beszéde közben benyújtotta volna. Aminek bekövetkeznie kellett, bekövetkezett. Justh megvonta a szót Farkasházytól s így a módosító javaslatok hoppon maradtak. Azt a módosítást pedig, melyet a harmadik szakaszhoz nyújtott be, az elnök — miután még csak az első szakaszról tartottak — egyszerűen visszautasította. No, ebből már lehetett kázus csinálni.

Az obstruktorok azonban egyelőre félretették felháborodásukat és nyugodtan engedték beszélni a nemzetiségi Lukács Lászlót. Csak ennek beszédje után tört ki a „vihar.“ Maniu Gyula (ez jellemző!) gyújtotta meg a tüzet; egyenesen alkotmányellenesnek nevezte az elnöknek azt az eljárását, hogy Farkasházy határozati javaslatát visszautasította. Rakovszky hevesen utasította vissza azt az inszinuációt és megvédelmezte az elnök eljárását. Ezek a felszólalások már forróbb atmoszférában peregték szét. Volzai, láрма, közbekiáltás, inzultus bőven. Lengyel Zoltán nem csillapította ezt a kaoszt, sőt azt mondotta, hogyha nem fogadják el Farkasházy indítványát, akkor ők majd másképp fognak beszélni. Ez a fenyegetés még jobban felzaklatta az indulatokat és igazán csak An drassy Gyula lehetett az a szónok, ki nyugod-

meghallgatásra találhatott. A belügyminiszter fejtegetéseit nagy csendességben hallgatták meg. Kimutatta, hogy az elnök helyesen járt el, nem sértette meg a házszabályokat, mikor Farkasházy módosítását visszautasította. Hiszen, ha akármikor, akármilyen módosítást lehetne benyújtani, hova jutna a tanácskozás rendje? Ami pedig Lengyel fenyegetését illeti, nem ijed meg senki, a többséget utjából el nem téríti, mert az a többség tudja, hogy a nemzet mögötte van. Frenetikus hatása volt Andrassy beszédének. Perczekig tapsolták és éljeneztek. Még az elnök is megmagyarázta, miért kellett úgy eljárnia, ahogy eljár; de a disszidensek nem engedték magukat meggyőzni. Tovább óhajtottak volna beszélni, de mert a tanácskozásra szánt idő letelt, Justh nem adta meg nekik a szót és a holnapi napirendet állapította meg. A napirend-megállapításhoz szólván, Lengyel Zoltán felelősségre vonta az elnököt, miért nem engedte őket az imént a házszabályokhoz szólani, holott a házszabályokhoz mindig lehet. „Mert a tanácskozás ideje már letelt!” — mondotta Justh. Több képviselőt nagyon felháborított a balpárt magatartása. Néhányan Lengyel felé rohantak és heves szemrehányásokat tettek neki. Zugott a lármától a terem és ezzel a „viharos” jelenettel végződött az ülés.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Zlinszky István és Thorotzkai Miklós. Az elnök megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy a Naplóba hiba csuszott be, még pedig az, hogy a Napló azok között az indítványok között, amelyek a Nagy Emil-féle indítvánnyal szembehelyezkedtek, nem sorolja föl a báró Bánffyét. Intézkedett a hiba kijavításáról.

Megkezdí a Ház a házszabálymódosítási indítvány első részének részletes tárgyalását.

A házszabálymódosítás.

Mérey Lajos előterjeszti azokat a módosításokat, amelyeket a többségi pártok is elfogadtak. Ezek elseje megszünteti az elnöknek azt a tervezett jogát, hogy 150 képviselő sürgősségi indítványát tetszése szerint előterjeszthesse, vagy sem. A második módosítás megszabja, hogy a közül a négy képviselő közül, aki a sürgősséghez felszólalhat, ketten a javaslat mellett, ketten a javaslat ellen beszélhetnek. A harmadik módosítás az, hogy külön kell indítványozni a sürgősség kimondását és külön az ülések meghosszabbítását s ezekről az indítványokról külön kell szavazni. A negyedik módosítás megszabja javasolja, hogy a meghosszabbított ülés csak egyszer szakítható meg és pedig két órai időre. (Élénk helyeslés.)

Nagy György: Eredeti álláspontjának fontartásával, Nagy Emil, illetve Mérey Lajos indítványához még azt javasolja, hogy a sürgősségi indítványról egy heti vita legyen s a Ház a hetedik ülés kezdetén határozzon. Kifogásolja, hogy a sürgősséghez csak négy képviselő szólhat hozzá.

Fölkéltások: Most is így van sok esetben!

Nagy György: Vajon ki lesz ez a négy első osztályú, kitüntetett képviselő?

Gál Gaszton, Szentkirályi Zoltán s mások egy-szerre: Te leszel az egyik! (Élénk derűtség.)

Nagy György: A föliratkozás sorrendje lesz a döntő. Itt tehát a láb gyorsasága fog versenyezni, vagyis kengyelintőkat kell a népnek választania. (Derűtség.) Legalább a szervezett pártok vezetői szó-lalhasanak fel.

Veress József: A Mezői-párt is! (Derűtség.)

Nagy György: Attól tart, hogy lesznek majd házi farkasok, akik az ellenzéki felszólalás jogát is elemészlik.

Fölkéltások: Ott van Farkasházy! (Derűtség.)

Nagy György össze-vissza beszél a választói jogról, a katonai kérdésekről, úgy, hogy az elnök ismételtén figyelmeztetni kénytelen, hogy a tárgytól nem szabad elkalandozni s mert figyelmeztetése hasz-talan volt, végre is megvonja tőle a szót. (Élénk helyeslés.)

Farkasházy Zsigmond általánosságban beszél a házszabályrevízió ellen, mire az elnök figyelmezteti, hogy az általános vitát fölmelegíteni nem szabad.

Farkasházy Zsigmond: Ha nem engedik őket szó-val harcolni, majd más eszközökkel fognak harcolni.

Fölkéltások: Szép lesz! Milyenek lesznek azok az eszközök?

Benedek János: Sip, dob, trombita! (Zaj.)

Farkasházy Zsigmond: Ők nem ellenségei a házszabályrevízióknak s hajlandók hozzájárulni, mi több, a közvélemény előtt a felelőségben osztozni, ha az csak az obstrukció letörésére irányul. Erről siet is beadni határozati javaslatát, mert szólásszabadsága veszedelmezettve lehet.

Az elnök: Egyáltalában nincs veszedelemben senkinek a szólásszabadsága; a házszabályok rendelkezéseit azonban mindenki köteles betartani.

Farkasházy Zsigmond kéri a Házat, hogy a disszidensek módosításait ne fogadja ellenséges indulattal. Szünet után hosszadalmasan érvel határozati javaslata mellett, majd részletesen megszabja azokat a föltételeket, amelyek mellett ő az indítványt elfogadni hajlandó. Ezekről egész sereg módosítást nyújt be.

Horváth József (nagyvázsonyi): Na, megint ott van köztetek Mezőfi!

Gróf Somssich Tivadar: Az előbb még az oláhok közt ült. Ugy látszik, hiába kínálkozott föl nekik tegnap, nem fogadták be! (Derűtség.)

Farkasházy Zsigmond folytonosan az indítvány harmadik részéről beszél.

Az elnök ismételtén figyelmezteti a szót, hogy most nem a harmadik, hanem az első részről van szó.

Farkasházy Zsigmond: Ismét csak a harmadik részről beszél, sőt ehhez a részhez határozati javaslatot is nyújt be.

Az elnök: Az első részben olyan határozati javaslatot, amely a harmadik rész módosításáról szól, nem lehet benyújtani. Mivel pedig Farkasházy ismételtén eltért a tárgytól, megvonja tőle a szót. (Zajos helyeslés.)

Lukács László szólásra jelentkezik.

Fölkéltások: Jön a szövetséges! (Nagy zaj.)

Lukács László a nemzetiségiek nevében indítványt terjeszt elő, arról, hogy az indítványt huszonöttagu parlamenti bizottság dolgozza át a magyar stílus szempontjából.

Farkasházy Zsigmond: Majd megmutatom én! Ez botrány volt! Így, úgy látszik, ökölrel kell már dolgozni. (Zaj.)

Az elnök figyelmezteti Farkasházyt, hogy türtöztesse magát, mert ellenkező esetben a házszabályok értelmében szigorúan fog föllépni ellene. (Élénk helyeslés.)

Lukács László az ember vele született jogáról s más általános kérdésekről beszél.

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy a beszédet olvasni nem lehet, másodsor, hogy a tárgytól nem térhet el. (Élénk helyeslés.)

Lukács László határozati javaslatot ad be, hogy az indítvány szövegét miként javítsák ki jó magyar nyelvre

A „vihar” kitér.

Maniu Gyula a házszabályokhoz szól. Az elnöknek nem volt az imént joga megvonni Farkasházytól a szót, azért, mert nem a szakaszhoz illő határozati javaslatot nyújtott be. (Nagy zaj.) Mi volna, ha az elnök tetszésére volna bízva, elfogad-e valamely indítványt, vagy nem? (Zajos helyeslés a disszidensek részéről.)

Fölkéltások: A szövetségesek!

Maniu Gyula a leghatározottabban tiltakozik az elnök eljárása ellen.

Lengyel Zoltán: A horvátoktól nem vonták meg a szót!

Maniu Gyula: Az elnöki hatalom ilyenét való kezelése alkotmányellenes. (A nemzetiségiek tapsolnak.)

Rakovszky István: Tagadja Maniu fejtegetését, amely a tényállást magát is meghamisította. Rossz-hiszeműen adta elő a dolgot.

A nemzetiségiek és Farkasházy Zsigmond: Rend-re, rendre!

Az elnök kéri Rakovszkyt, ne vonja kétségbe mások jóhiszeműségét. Ez ellenkezik a parlamenti renddel. (Tetszés a nemzetiségiek között.)

Rakovszky István: A házszabályok alapján bizonyítja, hogy az elnöknek nincs joga olyan indítványokat elfogadni, amelyek későbbi szakaszokra vonatkoznak. Ha ezt megeselekedné, akkor ily módon egyes képviselők szelében-hosszában kijátszhatnak a házszabályoknak azt a rendelkezését, hogy egy szakaszhoz mindenki csak egyszer szólhat föl. Az elnök eljárása helyes volt. (Zajos éljenzés és taps.)

Lengyel Zoltán Maniu fölfogásának helyességét igyekszik bizonyítani. Követeli a Házról, hogy Farkasházy indítványát elfogadják, tárgyalják és szavazás alá bocsássák. Ha nem fogadják el az indítványt, majd másként fognak tárgyalni. (Nagy zaj.)

A belügyminiszter felszólalása.

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter: Tisztelt képviselőház! Lengyel Zoltán képviselő ur most, fenyegető hangon azt mondja, hogyha el nem fogadjuk az ő álláspontját, akkor majd másként fognak tárgyalni. Hát majd meglátjuk, hogy hogyan fognak tárgyalni. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Legyenek meggyőződve, hogy a házszabályoktól eltérő módon, erőszakosan itt a többséggel szemben boldogulni nem fognak. (Élénk helyeslés.) És legyenek meggyőződve, hogy meg fogjuk találni annak a mód-

ját, hogy a többség akarata érvényesüljön. (Élénk helyeslés és tetszés.)

Különben az egész kérdés, amely most vitattatik, szerintem áltálal válik vitássá, hogy hamisan van felállítva. (Igaz! Ugy van!) Fölve az összes házszabályoknak az, hogy mindig csak arról a tárgyról lehet szó, amely napirenden van, ahhoz hozzá szabad szólani minden szónoknak, ahhoz szabad mindenkinek módosítványt, indítványt, vagy ellenindítványt benyújtani, de nem olyan kérdéshez, amely napirenden nincsen.

Már most az a kérdés, mi van jelenleg napirenden? Mikor először benyújtottuk ezt a javaslatot, akkor úgy kontempláltuk, hogy egy szakaszban fog ez az egész vita lefolyni. (Zaj.) A t. balpárti képviselő urak aggályai alapján azonban eltérünk ettől az elhatározástól s három szakaszra osztottuk a napirenden lévő tárgyakat. (Fölkéltások: Kár volt!) Ma az első szakasz van napirenden. Ezen első szakaszhoz minden egyes képviselő urnak joga van szólani, ehhez mindenki indítványt is adhat be. Olyan szakaszhoz azonban, amely napirenden nincsen, nincs joga szólani és nincs joga ahhoz indítványt beadni. (Igaz! Ugy van!) Mi volna a Ház rendjéből, hogyha az a teoria volna igaz, hogy bármiről határozati javaslatot, ellenindítványt egy napirenden lévő tárggyal összekapcsolva beadni lehet?

Molnár Jenő: Hát a bizalmatlansági indítvány?

Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter: Akkor azzal egyszerűen összekapcsolhatnák azt, hogy a kínai császár megfosztatik trónjától. (Derűtség.) Volna-e az elnök azon kényszerhelyzetben, hogy szavazásra bocsássá ezt a javaslatot? Sóna. Miután a t. képviselő ur megelégedezett talán arról, hogy a tárgyalás alatt lévő indítványt megosztattott éppen az ő kérésére, nevezetesen ez az egy szakasz három szakaszra osztott s miután az első szakaszról nyújtotta be azt a javaslatot, amelyet a harmadiknál kellett volna, igen természetes, hogy az elnök ur erre figyelmeztetve azt mondotta, hogy ő ezt most nem bocsátja szavazás alá. (Mozgás balfelől.) Mődjában van a t. képviselő urnak javaslatát később be-terjeszteni, akkor, amikor a harmadik szakaszhoz jutottunk, akkor az elnök ur biztosan nem fogja tőle megvonni azt a jogot.

Tehát semmi igazságtalanság nem történt. Hogyha t. képviselő urnak komoly szándéka van ezen javaslat dolgában a Ház határozatát kikérni, megteheti azt egy-két nap múlva, tőle függ, hogy módot adjon arra, hogy ez nagyon hamar megtörténhessék. (Ugy van! Tetszés és derűtség.)

Itt tehát semmi igazságtalanság nem történt és igen kérem a t. képviselő urakat, hogy ne méltóztassanak folyton oly nagy szavakkal dobálózni, ne méltóztassanak arra a mártírságra pályázni, a nemzeti nem hiszi el önöknek, hogy igazságtalan, erőszakot kezelésnek az áldozatai. Meddő törekvés ez az egész (Élénk helyeslés és taps. Mozgás balfelől.)

Farkasházy Zsigmond (szólásra feláll.)

Az elnök nyilatkozata.

Az elnök: Előbb én kívánok nyilatkozni. Mindig az volt a gyakorlat, hogy minden egyes indítványi csak az illető szakaszhoz lehetett benyújtani. Hogy bármikor bármit lehet indítványozni, ez sehol sincs megírva. A többség volt annyi lojalitással a kisebbség iránt, hogy kérésére három pontra szakította a szöveget s most a kisebbség mégis egyszerre mind a három részhez hozzá akar szólani s egyszerre akar indítványokat beadni mind a három szakaszhoz. Minden gyanúsítást és vádat, mintha nem a házszabályok szerint járna el, a leghatározottabban visszautasít (Viharos éljenzés és taps.) A tanácskozást félbeszakítja s javaslatot tesz a jövő ülés napirendjéről.

Farkasházy Zsigmond a házszabályokhoz két szót.

Az elnök: Majd holnap. Ma már a tanácskozást berekesztettem, nincsen joga szólani csak a napirendhez.

Újabb jelenetek.

Lengyel Zoltán a napirend megállapításához kér szót. Vitatja, hogy a házszabályokhoz bármikor joga van bárkinek felszólalni. (Nagy zaj, ellentmondások.)

Az elnök: Most már a tanácskozás be van rekesztve, csak a napirendhez lehet szólani. Ha ahhoz akar beszélni a képviselő ur, megadom a szót. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán: Ahhoz beszél. Újra vitatja, hogy Farkasházyt meg kellett volna adni a szót s dühösen kiáltozza, hogy a házszabályokat helyesen kell kezelni. Nagy láрма tör ki erre. A függetlenségiek fölugrának s a padra csapva kiáltják:

— Hallatlan vakmerőség!

Justh János fölugrik s erős hangon kiáltja Lengyel Zoltán felé:

— Minden türelemnek van határa!

Gróf Batthyány Tivadar a padot verve, a szék-sor közé rohan s szenvedelmesen kiáltja Lengyelnek:

— Nem tűrjük ezt az eljárást! Ez teljességgel türetetlen! Bohócok valamennyien!

A függetlenségi képviselők közül sokan, huszanharminczan fölugranak s fenyegetően kiáltanak Lengyel felé.

Lengyel Zoltán: Ha nem engednek beszélni, ak-

Kor hát nem beszélék.

Az elnök: Én megadtam a képviselő urnak a szó-lásjogot, tessék beszélni. Ne mondja, hogy nem engedtem beszélni a napirendhez! (Viharos helyeslés.)

Gróf Batthyány Tivadar: Bohócok! (Lengyelhez): Főbohóc!

Justh János: Ezt nem lehet tünni!

Lengyel Zoltán: Tik sokan vagytok, én nem bírok veletek. Nem beszélék.

Az elnök: A Ház tehát elfogadja napirendjavaslatomat, az ülést berekesztem.

E pillanatban Szatmári Mór az odarohan Lengyel Zoltánhoz s indulatosan kiáltja neki:

— Maga mindig hazudik! Minden alkalmat megragad, hogy hazudhasson!

Lengyel Zoltán fordult Szatmári felé:

— Maga hazudik! Menjen a lapjához!

Szatmári Mór: Hazudik, mindig hazudik! Hazug!

Az elnök közben lement az emelvényről, az ülést véget ért s a képviselők zajongva a folyosóra tördültek.

Az ülés két óra után végződött.

Koronás fők találkozója.

— Viktor Emánuel és Vilmos császár Velenczében. —

Budapest, márczius 26.

A velencei találkozó nyilván fontos és nagy horderejű dolgok intéződnek s a színjátéknak nem az a fontosabbik fele, ami a nézőtér előtt, hanem ami a kulisszák mögött történik. A kulisszák mögötti események azonban rejtve maradnak profán szemek előtt, a világ kénytelen beérni a külső jövés-menés eseményeivel. Ezekről ma következő hireink érkeztek:

Tegnap este valamivel nyolcz óra előtt ment Viktor Emánuel király a Hohenzollern-yachtra az udvari ebédre. Vele volt Tittoni külügyminiszter is. A hajó lépcsőjénél várta a császár Viktor Emánuel királyt, majd a szalónba kísért a császárnéhoz, akinek a király kezét csókolta. Az ebédig a fejedelmi társaság a szalónban maradt. A lakomának szigorúan családias jellege volt. Vilmos császár jobbján Tittoni külügyminiszter foglalt helyet. Viktor Emánuel király a császárné mellett ült.

Felköszöntőt egyáltalán nem mondtak. Asztalbontás után a császár kezét szorított Viktor Emánuel királylyal és a két uralkodó a dohányzószalónba vonult vissza az urakkal, a császárné pedig a herceggel és hercegnővel s a hölgykíséret tagjaival a fedélzetre ment föl, gyönyörködni a Márk-tér gyönyörű illuminációjában. A hadihajók fényzórái nappali világosságot árasztottak a csatornára.

Vilmos császár és Viktor Emánuel király a szalón szögletében körülbelül egy negyed óráig beszélgetett, azután a társalgásba bevonták az urakat is, majd újabb negyedóra múltán szintén felmentek a fedélzetre a kivilágítás pompájában gyönyörködni.

A Corriera della Sera ma vezető helyen így méltatja a király és császár találkozásának jelentőségét:

Olaszország nem gondol arra, hogy kiváljon a hármasszövetségből és izolálja Németországot, mert az érdekei ellen volna; éppoly kevésbé gondol arra, hogy olyan törekvéseket támogasson, amelyek a Balkán-kérdésben a hatalmak közt nehezen létrejött egyértelműséget veszélyeztetnék. A velencei találkozás nem fog egyenetlenséget támasztani, sőt ellenkezőleg meg fogja erősíteni a két nagyhatalom kötezeit, amennyiben pedig szükségbe mutatkozik, pontosan precizirozni fogja azokat.

A császár és a király ma reggel a Syndaco dei Turchini-ban megnézte a városi muzeumot. Délután a király Morosini grófnénál volt dejeuner-n. Viktor Emánuel király még ma este elutazik, a császári pár pedig valószínűleg holnap reggelre hagyja el a Hohenzollern-yachton Velenczét.

Az időjárás kedvezőre fordult.

Délután 10 órakor Viktor Emánuel olasz király Tittoni olasz külügyminiszter kíséretében a Hohenzollernre ment, ahonnan a két uralkodó, Tittoni külügyminiszter, báró Jenisch követ és Fürstenberg herceg társaságában a Correr-gyűjtemény meglátogatására indult.

Velenczéből táviratozza a Berliner Zeitung am Mittag tudósítója, hogy alkalma volt egy kiváló olasz diplomatával beszélni az uralkodók találkozásának jelentőségéről. Az olasz diplomata szerint az olaszországi sajtó alaposan téved, ha

kicsinyli a velencei találkozás fontosságát. Tittoni mindenképen azon van, hogy mentől inkább kifejezésre jusson a barátságos viszony és elsimuljon az a kedvezőtlen benyomás, amely az algezirászi konferencia után támadt. Annyi bizonyos, hogy a velencei találkozón nem esik szó a macedóniai kérdésekről. Egyébként az olasz lapoknak mindenféle politikai találgatásait helytelennek és alaptalannak mondta a diplomata, valamint megczáfolta azt is, hogy a tegnapi lakomán a két uralkodó felköszöntőt mondott. A velencei lapok közölték a két tosztszövegét is. Amennyire hiteles e két felköszöntő szövege — jegyezte meg az olasz diplomata — éppen annyi hitelt lehet adni az olasz sajtó politikai kombinációnak is.

Az olasz kamarában az elnök az olasz királytól vett következő táviratot olvasta fel: Nagy örömmel vettem szívélyes táviratát, amelyet azonnal közöltem a német császár ő felségével, aki velem együtt köszönetet mond szeretetreméltó üdvözlétért.

A Berliner Tageblatt tudósítója jelenti Velenczéből, hogy Vilmos császár a Márk-templomban két figyelemreméltó megjegyzést tett. Azt mondotta, hogy az olasz papok műveletlenek, amikor pedig egy olasz szenátor azt felelte, hogy a pápa a szemináriumban elrendelte a történelem tanítását, a császár mosolyogva így szólt: Ideje volt.

KÜLFÖLD.

Visszautasított nagykövet. Az amerikai külügyi hivatalt rendkívül meglepte Speck von Sternburg német nagykövetnek az az értesítése, hogy Vilmos császár Hill James hágai követnek berlini nagykövetté való kinevezését nem fogadja el. Rooz külügyi államtitkár a német nagykövettel való tanácskozás után azonnal elejtette Hillt. Henrik porosz herceg amerikai látogatásának idejében külügyi államtitkár volt Hill s ekkor kellemetlen összehallgatása volt a herceggel, aki úgy látszik, ezt még ma sem tudja elfelejteni. Hill a legkiválóbb amerikai jogászok egyike.

E diplomáciai körökben nagy port fölvert úgyről berlini tudósítónk a következőket jelenti: Az amerikai kormány még nem tett formászerint előterjesztést Hill kinevezése tárgyában, csak bizalmasan tudakozódott, vajjon a német kormány helyeselné-e Hill kinevezését és kedvező fogadtatásra talált.

Ezzel szemben washingtoni jelentés szerint úgy áll a dolog, hogy a német kormány visszavonta az első kedvező választ. Az afférnek egyik előzménye lehetett az az ismeretes jelenet, amikor Vilmos császár az amerikai nagykövetségen adott lakomán a bucsuzó Charlamagne Towerhoz fordulva, kérte, hogy maradjon, vagy legalább is halaszssa el lemondását, egyben arra is megkérte, mondja meg Roosevelt elnöknek, mennyire sajnálja ő, a császár, hogy Tower megválnék a berlini nagykövetségtől. Washingtonban a kormányhoz közel álló körökben azzal magyarázzák a német kormány vonakodását, hogy ott nem tartják Hillt megfelelőnek a berlini amerikai nagykövetség reprezentatív szerepére. Igaz, hogy Hill Dávid alsóbbbrangu hivatalnoksorból küzdött fel magát a külügyminisztériumban mostani állására és nem is elég gazdag, hogy Berlinben nagy fényvel képviselje az Uniót, holott a mostani amerikai nagykövet még amerikai fogalmak szerint is dúsgazdag és telik a reprezentáció költségeire.

A berlini amerikai kolónián nagy feltűnést keltett az a hír, hogy a német kormány nem fogadta szívesen a washingtoni kabinet előterjesztését s nem hajlandó hozzájárulni Hill Dávid kinevezéséhez. Hill néhány év előtt Berlinben volt, ismerőseinek örömmel mondta, mennyire boldog, hogy ezentul a német fővárosban fog lakni állandóan, szállást is bérelt, megfelelő személyzetet fogadott fel, hogy készen várja minden, ha majd mint nagykövet jön Washingtonból vissza Berlinbe. A berlini amerikai nagykövetségen megtagadnak minden felvilágosítást az afférről.

A Standard berlini tudósítója úgy értesül, hogy a Hill-affér félreértésből támadt. Vilmos császár ugyanis néhány nap előtt a bucsuzó amerikai al-

konzulkan tréfásan azt mondotta a bucsulakomán: „Odahaza mondja meg Roosevelt elnöknek, hogy haragszom, mert elfogadta Tower lemondását.“ Vilmos császárnak ezt a félig tréfás megjegyzését, amely csak azt akarta kifejezni, hogy mennyire megkedvelte a berlini amerikai nagykövetet, tévesen úgy magyarázták, mintha a császár ellenezné Hill kinevezését.

Újabb részletek Vilmos császár leveléről. A Wiener Allgemeine Zeitung Vilmos császárnak lord Tweedmouthhoz intézett leveléről és a nyomában támadt szenzációról jól értesült diplomáciai körökből vett információk alapján a következő új részleteket jelenti: Mikor az admirális első lordja megkapta a császár levelét, nagyon meglepődött és kínos zavarban volt. Az első pillanatra tisztában volt azzal, hogy válaszolnia kell, természetesen a legszivesebb hangon, de világos volt előtte az is, hogy nehéz a császárnak válaszolni. Elhatározta tehát lord Tweedmouth, hogy legjobban lesz, ha közli a császár levelét Edvárd királylyal és sir Edward Greyvel. Ugy is történt. Azon a konferencián, amely a király és a két miniszter közt lefolyt, elhatározták, hogy az admirális első lordja a legudvariasabb hangon feleljen a császárnak, köszönje meg az angol tengerészeti iránt nyilvánított érdeklődését, de magára a tárgy fejtegetésére ne terjeszkedjék ki. Edvárd király azután maga is rendkívül szíves hangú levelet írt császári unokaöccsének. Tudatta vele, hogy leveléről értesülést szerzett s kéri a császárt, hogy a jövőben, valahányszor angliai ügyekről olyan felvilágosításokat kíván, amelyeket a rendes diplomáciai uton nem lehet megszerezni, forduljon bizalommal hozzá, ő mindenesetre könnyebben teheti, semmint a miniszterek. Edvárd király e levelének másolatát megküldte a berlini angol nagykövetnek is, aki aztán Bülow herceghez sietett és megmutatta neki a kópiát. A kancellár rendkívül meg volt lepve s ezt nem is titkolhatta, mert kitűnt, hogy Vilmos császár nem tett neki említést leveléről, amelyet lord Tweedmouthnak írt, tehát Bülow herceg a berlini angol nagykövet útján szerzett először tudomást a császár leveléről.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen Bülow kancellár a porosz választók dolgában kifejtette, hogy nem tűrheti, miszerint a birodalom egyik szerve illetékességi körén túl menő kijelentéseket tegyen és befolyást gyakoroljon. Utal a porosz államtitkár kijelentésére és azt mondja, hogy a porosz kormány csak az ellen foglalt állást, hogy a birodalomgyűlési választási jog Poroszországra is kiterjesztessék, (Mozgás a baloldalon.) mi meggyőződése szerint az ország érdekével ellenkeznek. A birodalmi gyűlési választójogot illetőleg azt hiszi, hogy nincs választójog, amely az ítélet érettségére, a szellem képzettségére és a politikai tapasztalatra oly kevés tekintettel lenne, mint az egyenlő, általános és egyenes választójog. Hát azt akarják bebizonyítani, hogy minden országnak és minden viszonyoknak megfelelő abszolút jó választójog nem létezik? A birodalomgyűlési választójogban első sorban a nemzeti eszme érvényesül. Kijelenti, hogy a kormányok e választójogot nem óhajtják megváltoztatni. Mások a birodalom, mások Poroszország feladatai. Semmi szükség, hogy Poroszországban az osztályharc alapján szervezett pártnak nagyobb jótékonyt engedjünk. A szociáldemokráciának törekvései érthetők, amennyiben azok igaztással, az anyagi vágyak gerjesztésével és az agitáció minden eszközzel harcolnak.

A kancellár folytatva kifejti, hogy Poroszország sorsa elválaszthatatlan a német birodalom sorsától. A nemzet jövője ezen egységen alapszik, amelyet sem külföldi támadások, sem belső válságok nem rendíthetnek meg. (Élénk helyeslés.) A külügyi költségvetés tárgyalásánál Schön államtitkár azt mondja: Ami a Budapesti Hirlapnak a felhivatalos Wolff-ügynökség révén terjesztett híre illeti, e dolog ugyan hivatalbalépésem előtt történt, de kijelenthetem, hogy figyelmet érdemlő helyről igen ajánlottak egy osztrák újságíró, akinek ezután a Németország és Anglia közti viszonyra vonatkozólag kért felvilágosításokat megadtuk. Azt hittük, hogy ezen információk meg fognak jelenni abban a lapban, amelynek képviselőjeként az illető nálunk jelentkezett. Ezen információk azonban egy másik,

magyar lapban jelentek meg. Ha a Wolff-ügynökség összetévesztette a két lapot, úgy ez nem a mi hibánk. Az angol lap ragaszkodott ugyan ahhoz, hogy az ő állítása helyes, amely szerint egy angol újságíró a császárral beszélt volna és megjegyzi, hogy e feljegyzések a londoni német nagykövetségen megvoltak, ott széljegyzetekkel látták el azokat és megerősítették azt az állítást, hogy a fentebb említett beszélgetés megtörtént. Ezen beszélgetés nem történt meg. Ellenben a nagykövetségen volt az az újságpéldány, amelyben ezen állítólagos beszélgetésről szó volt és ezt az újságlapot látták el széljegyzetekkel. A nagykövetség határozottan kijelentette, hogy e beszélgetés tényleg nem történt meg. A birodalmi gyűlés ezután befejezte a költségvetés második olvasását.

Az orosz kormány javaslata. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy Ausztria-Magyarország már válaszolt az orosz kormány javaslatára a műrzségi program kibővítése tárgyában. Az orosz terv rendkívül nagy horderejű és terjedelmes, felöleli a macedóniai reformok valamennyi ágát. Kétségtelennek tartják diplomáciai körökben, hogy Angolország is hozzá fog járulni, annál is inkább, mert a londoni kormány a macedóniai főköormányzóság létesítését nem tartja conditio sine qua non-nak.

Pétervári jelentések szerint az orosz külügyminisztériumban az osztrák-magyar külügyi kormány válaszára a macedóniai reformjavaslat tárgyában nagy örömmel fogadták, mert a jegyzék felette előzékeny hangú. Iszvolszki külügyminiszter már ma fel fog szólalni a dumában.

Marokkó. Rabatból érkező hírek szerint kétezer főnyi mehallá, Zeenis vezérletével, aki Abdul Aziz szultánnak egyik testvére, dél felé vonult. Egy másik sereg, amelyet a jelentékeny Srada törzs támogat, lassan Fez felé tart. Jelentik továbbá azt is, hogy Mulej Hafidnak kevés a pénze, fegyvere és municiója és hogy a marakeszi kerület felé vonul vissza és hogy az emberei napról-napra megszöknek.

A kétszázmillió sikkasztó.

— Rochette bankár ügye. —

Budapest, márczius 26.

A letartóztatott Rochette bankár ügyében ma az a meglepő eredmény történt, hogy a Rochette-féle vállalatok részvényeinek árfolyama emelkedett, ami arra mutat, hogy a közönség körében még mindig vannak, akik a szerencsétlen körülmények közé jutott bankárban nem veszítették el minden bizalmukat s azt remélik, hogy Rochette a vádak alól tisztázza magát.

Rochette czellája a vizsgálati fogságban a gyémántcsiszoló Lemoine czellájának szomszédságában van. Tegnap este hetedfél órakor két rendőr kíséretében elhagyta a fogházat és egyik bankjának irodájába ment. A ház előtt nagy néptömeg verődött össze, amely többnyire alkalmazottakból, szállítóiból és részvényeseiből állott. Ezek az emberek zajosan éltették Rochettet s nagyobb rendőrcsapatnak kellett közbelépni, hogy megakadályozza, hogy a tüntetők Rochette kocsijából a lovakat kifogják. Valószínűnek tartják, hogy Rochettet még ma szabadon fogják bocsátani. Rochette néhány hét előtt a becsületrend kerestjéért pályázott s pályázatát igen nagyvállalású emberek támogatták. Ma egy Efrard Illés nevű közjegyző egy millió frank passzívával Belgiumba szökött. Azt hiszik, hogy ez a szökés összefügg Rochette dolgaival.

A Rochette-féle vállalatok részvényeinek árfolyama a tegnapi esti börzén erősen emelkedett. Pénzügyi és politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a körülménynek. Azt a hírt, hogy Rochettet szabadlábra fogják helyezni, valószínűvé teszi az a dolog, hogy ma este rendőri fedezetel elmehet a részvényesek gyűlésére, ahol vállalatának állásáról nyilatkozatot fog tenni. A Rochette-féle vállalatok árfolyamának emelkedését összefüggésbe hozzák azzal, hogy különféle bankokban tíz millió frankot találtak, amelyek Rochette vállalatának tulajdonát alkotják. De sokan azt hiszik, hogy még ez a körülmény sem magyarázza meg kellőképpen a meglepő áremelkedést. A Matin a következőket írja: Nehéz dolog ebben a kérdésben az igazságot megmondani. Köztudomásu, hogy

egy tekintélyes bankár Rochette-féle értékeket még az árfolyamon alul is eladott mindenkinek, aki venni akart, de állhatatosan vonakodott ilyen értékeket a Quantime kulissza-czégnek eladni, a mely állandó összeköttetésben volt Rochettevel. Ez arra mutat, hogy a spekulánsok nemcsak Rochettenek, hanem a vele szövetkezett czégeknek közeli összeomlását előre látták. A Matin azt kérdezi, hogy ezek a spekulánsok miféle körökből valók és miféle érdekeket képviselnek.

Berry nacionalista képviselő a kamara mai ülésén, utalással a Rochette-ügyre, törvényjavaslatot szándékozik benyújtani, amely megtiltaná a parlament tagjainak, hogy valamely pénzügyi tevékenységgel foglalkozó részvénytársaság igazgatóságában vagy részvények kiadásával foglalkozó szindikátusban helyet foglalhassanak.

Forel Ágost felolvasása.

— Szociális higienia. —

Budapest, márczius 26.

A modern törekvések és eredmények leszűrődött eszméivel esztendőök óta apostolkodva járja a világot: Forel Ágost. A világ minden táján tömegesen vannak már hívei, akik az ő józan és tudományos elvei szerint akarnak élni és keresik a boldogságot. Nőttön nő a hívek serege Budapesten is, pedig alig két esztendeje, hogy városunknak is helyet adott az ő híveinek nagy birodalmában.

Forel nem akarja súlyos, komplikált szobatudakossággal mellbevérni a hallgatóit, az ő elvei átlátszó, tiszta egyszerűségeikkel hatnak és keltenek forradalmi hatást. Eszméit a legszabadabb államból, Svájcából hozza, mely azonban mégis elégtelenül szabadnak bizonyult ahhoz, hogy az ősz tudóst méltányolni tudná. Forel tehát kitört a hegyek-völgyek országából s az emberiség szeretetétől áthatott tanaival új hazát szerzett magának: az emberiség szeretetét és csodálatát, sőt megszerezte elvei hazájának Svájcot is, ahonnan jómagának távoznia kellett.

Forel nem mímeli a modern Krisztust, aki holtakat akar feltámasztani, módszere a preventivitas, melylyel megelőzni kíván minden társadalmi, testi és szellemi nyavalyát, melynek okozója a műveletlenség. Műveltekké akarja tenni az embereket, hogy nyílt sisakokkal mehessenek neki a három legnagyobb ellenségnek: az alkoholizmusnak, a nemibetegségeknek és a tömegnyomornak. Ő maga ugyan állig vértezve rohan legelő, de hát a vezérnek igen gyakran azoktól is tartania kell, akik mögötte haladnak utána. Vért a tudomány, a nagy, a fejlődött, modern, mindent átölelő tudomány, mely az ő sokoldalú egyénisége által, mint valami varázsszer tud hatni. Első pillanatban valóban nehéz megállapítani, hogy a szociológia, a biológia, az ideg, vagy az elme tökéletes ismerete-e azok az összetevők, melyek az ősz vándortudóst oly nagygyá formálják előttünk. Mi egy szerencsés összehangolását látjuk benne az említett tudomány-ágaknak, melyek jellemzői a kiválasztott nagyoknak és csak nagy ritkán a politikusoknak.

Mai, a „Good Templar Egyesület” helyiségében tartott előadásán, alapos és minden részletében kidolgozott rajzokban mutatta be, hogy az alkohol élvezetét abban hagyó ember munkaképessége minő arányban fokozódik. Bámulatos logikával és tapasztalatainak bő anyagával bizonyítja be, hogy az alkohollal élő ember belső asszociációi csökkennek, ellenben a külsők veszélyes méretekben nőnek. Az emberéletére döntő fontosságúnak tartja az alkohol és általában minden narkotikus élvezeti szernek teljes kiküszöbölését.

Továbbmenve, a nemibetegség irányba terelést hangoztatja. Itt is — ugymond — a pénz hatalma okozza az általános korrupciót. Általánosságban egyszerűbb életviszonyokat óhajtaná, melyekkel összeférne a fiatal korban való házasság és a női munka, melyek viszont megtisztítanak a sexualis életet.

Kiterjed előadása a gyermeknevelésre is, melynél igen fontosnak tartja, hogy a gyermeket a káros befolyású szülők ellen megvédjék. A gyermek érdekében óhajtaná az iskolák reformját is. Ideálja az olyan iskola, ahol a kiképzés az egyéni hajlamhoz idomul és az egyéni természetnek megfelelő pályára

készít elő. Sport és játékot szeretne a háborusdik helyett.

Reformátornak bizonyul a büntetőjog terén is. Alaptételnek szeretné a védekezést a társadalomellenes egyének ellen. Érdekes, ahogyan ezeket az antiszociális egyéneket definiálja. Eszerint társadalomellenes lény az, aki az összességnek kevesebbet nyújt, mint amennyit tőle vesz. Követeli az egészséges lakásokról való gondoskodást. A túlszűfolt és szennyes lakások számtalan betegség melegegyát alkotják.

Szól még a két nem között kifejlődő versenyről is. Ugy találja, hogy a férfiaknak több az eszméjük, a nőkben viszont több a szívósság s ezért a nők alkalmasak lesznek arra, hogy a férfiak eszméit megvalósítsák.

Hosszu előadása során hozzászólt még mindenhez, ami a szociológiát érinti s az emberiség boldogságát elősegítheti. A zsufolásig megtelt terem közönsége zajosan élenezte a nagy tudóst, aki holnap mint a Társadalomtudományi Társulat vendége, folytatja előadását.

TÁVIRATOK.

Bülow szabadsága.

Berlin, márczius 26. (Saját tudósítónktól.) Bülow herceg husvétkor három heti szabadságra utazik. Még nem biztos, hogy hol fogja tölteni szabadságidejét.

A német császári pár ma délután a Hohenzollern yachton a velencei hölgyek tiszteletére teát adott, amelyen Viktor Emánuel olasz király is megjelent. Ezután a király igen szívélyesen elbucuzott a császárnétól és a császártól, majd a pályaudvarra ment, honnan Tittoni külügyminiszterrel 6 óra 50 perczkor Rómába utazott. A lakosság a királyt elutazásakor lelkes ovációkban részesítette.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	márcz. 26.	márcz. 25.
Buza	Jacobuza	102 ³ / ₄	101 ¹ / ₂
	májusra	103 ³ / ₄	102 ¹ / ₂
	júliusra	97 ⁷ / ₈	97 ¹ / ₂
Tengeri	szeptemberre		
	májusra	76 ³ / ₄	76 ¹ / ₄
	júliusra	73 ³ / ₄	73 ¹ / ₂
Csikagó.			
Buza	májusra	95 ¹ / ₄	94 ³ / ₈
	júliusra	90	89 ¹ / ₄
Tengeri	májusra	66 ³ / ₄	66 ⁷ / ₈

New-York, márcz. 26. Gyapot New-Yorkban helyben 10.50 (10.50 tegnap), gyapot áprilisra 10.55 (10.53), gyapot júniusra 10.60 (10.59), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₈ (10³/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, márcz. 26. (Zárlat.) Zsir májusra 7.95 (tegnap 7.75), zsír júliusra 8.12 (tegnap 7.92), szalonna short clear, 6.87 (tegnap 6.87), sertéshus májusra 12.9 (tegnap 12.47).

Az Angol-osztrák bank osztaléka.

Bécs, márczius 26. Az Angol-osztrák bank mai közgyűlésén elhatározta, hogy 16 korona osztalékot fizetnek. Új számlára pedig 525.661 koronát irnak.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Nagyvárad köztörvényhatósága ma tartotta tisztújítását. A tisztújító közgyűlésen Glatz Antal főispán elnököt, polgármesterré egyhangulag ismét Rimler Károlyt választották. Főjegyző Berde Ferenc lett. Az ügyészi állásoknál a függetlenségi párt győzött, mert jelöltjei nagy szótöbbséggel választották meg. Főügyész lett dr. Tury László, alügyész dr. Döry István budapesti ügyvédet választották meg Tóth Mártonnal, a volt alügyészrel szemben. Alkapitányok Eleméry Ferenc és Girard Árpád lettek.

Marosvásárhelyt Nagy József volt alispán és Erődy Sándor volt főjegyző ellen bünvádi feljelentést tettek, mert az elhunyt őrszel gróf Andrassy Gyula belügyminiszternek Erődy felfüggesztésére vonatkozó rendeletének ellenszegült. A feljelentés hivatali engedelmesség büntetével vádolta Nagy Józsefet és Erődy Sándort. A törvényszék vádpancája mai ülésén mindkét vádlottat vád alá helyezte.

A zborói petroleum-források.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 26.

Tegnap számunkban már megírtuk, hogy Pálffy Ferencz kispesti földbirtokos bünvádi följelentést tett Áldor (Abelesz) Szigfrid, a Köolajipari Betéti Társaság czéggvezetője ellen. Egy ízben már tett ellene följelentést, de akkor kiegyezett vele és a vádat visszavonta. Áldor azonban a megegyezést oly ravaszul kötötte, hogy abból Pálffyra újabb károk hármlottak s ezért Pálffy ügyvédje, dr. Klein Rezső utján ismét följelentette. Most Áldor nagyon megszeppent és állítólag szívesen kártalanítaná a följelentőt.

Az ügy még nem egészen érett meg minden fázisában, de máris sejtethető, hogy nagy kavargást fog okozni. Állítólag a most már feltartóztathatatlanul nekiinduló vizsgálat során igen jelentékeny állású személyiségeket fognak kihallgatni, mint akik, ha nem is részesei, de jóhiszemű szereplői voltak a zborói forrásüzletnek.

A budapesti főkapitányság büntügyi osztálya január végén nyomozást indított egy betéti társaság ellen. A följelentő Pálffy Ferencz kispesti földbirtokos volt, a betéti társaság pedig csak Áldor Szigfrid személyéből állott.

A nyomozás anyaga, bár közben az eljárás félben maradt, már akkor egy több, mint százoldalas jegyzőkönyvre terjedt. A jegyzőkönyv szerint az Áldorral azonos czég néhány évvel ezelőtt Felsőmagyarországon birtokot vásárolt, amelyen állítólag gazdag naftaforrások vannak. A források üzleti kiaknázására egy betéti társaság alakult, mely a beszerzett gépekkel a telepen próbafúrásokat eszközölt. A társaság, több jóhiszemű befolyásos férfit megkörnyékezve, lépéseket tett a kormánynál, melytől huzamos kilincselés után kicsikart százhatvan ezer korona szubvenziót. Ezt az összeget a társaság próbafúrásokra kérte; találtak is naftát, de oly vékony rétegben, hogy ennek ipari jövedelmeztetéséről beszélni sem lehetett.

A társaság ekkor nagy zavarba jött; ami még jobban fokozódott, mikor a kormánya a további szubvenziót beszüntette, tetőpontjára azonban csak akkor hágott, amikor Pálffy Ferencz följelentést tett Áldor ellen, hogy a neki negyven ezer korona értékben eladott betéti részjegyek nemhogy nem jövedelmeznek semmit, de egy fillér értékű sincs és hogy Áldor őt tudatosan becsapta, amikor a részjegyeket rátküldte.

Január 29-én a rendőri vizsgálat kényes fordulatot vett. A fordulat az volt, hogy Áldornak a rendőrségi fogházba kellett volna bevonulnia a kerületi kapitány szobájából.

Két rendőr kísérté a Zrínyi-utcai rendőrség folyosóján lefelé a zárkába. A folyosón állt a följelentő, Pálffy Ferencz is. Mikor Áldor őt meglátta, térdreborult, a kezét tördelte és rimánkodva így kiáltott:

— Ne tegyen tönkre! Ne engedje, hogy eleskűjjanak! Mindent rendbehozok! Segítsen rajtam! Ne kergessen a halálba!

Pálffy megsajnálta a rimánkodó embert és megkérte a rendőröket, hogy várjanak, amíg a nyomozást vezető Sándor László kapitánnyal beszél. Bejelentette, hogy Áldor egyezségi ajánlatot tett neki. Áldor ígért fűt-fát. Hálálkodást mutatott és színelig minden feltételt elfogadott. Kijelentette, hogy a negyven ezer koronát három nap alatt visszatéríti. És mielőtt az egyezkedési feltételeket a kapitány elérték megkötötték, Áldor leplezett ravaszágával oly ügyesen burkolt precizitásokat szózott a szövegbe, hogy a negyven ezer korona megtérítését három nap elteltével vígan halogatta. Tudni sem akart arról, hogy neki fizetnie kell.

Pálffy ekkor ügyvédjéhez fordult. Az ügyvéd az egyezkedési szerződésben megállapította a ravasz fondorlat kritériumait és ezért is, meg egyéb viselt dolgaiért is vissza fog sétálni Áldor a rendőrségi folyosóra, ahol két hónap előtt térdreborulva fetrengett. Az iratok most a királyi ügyészségnél vannak, amely ez ügyben igen rövid időn belül intézkedni fog.

Áldor Szigfridnek igen érdekes multja van. Eredetileg váltóügynök volt, de jövedelmei nem elégtettek ki költséges passzióit. Elhatározta, hogy egy

merész manőverrel gazdaggá teszi magát. Ezelőtt három évvel hozzá is fogott merész tervének megvalósításához. Egy árva fillér nélkül megalapította a Köolajipari Betéti Társaságot és mint annak egyedüli belfagya, kibocsátott összesen négyszázezer korona értékben egy csomó nyomtatványt, ugynevezett részjegyeket. Teletrombitálta a fővárost és a vidéket azzal a kérdéssel, hogy ki akar meggazdagodni? Aztán elkürtölte a választ is: aki milliomos akar lenni, siessen, amíg nem késő és vegyen köolajipari részjegyeket.

Az emberek azonban nem nagyon siettek. A négyszázezer korona nem is lett jegyezve. Csak egy tizedét bírta összehozni. Eladott Pálffy Ferencz kispesti földbirtokosnak negyven ezer korona értékű részjegyet kilencven ezer koronás ingatlanának átírására ellenében. Az ingatlanon ötven ezer korona betétlázzal szerepel az albertiirai takarékpénztár, tisztán megér tehát negyven ezer koronát. Az ingatlan a negyven ezer korona névértékű részjegyek átadása után Áldor átiratta a feleségére.

Pálffy megörült a jó üzletnek. De nem sokáig örült. Teltek, multak az idők és sehol egy kis petroleum, sehol egy kis osztlék. Áldor azonban esetről esetre kiesztelt valamit. Hogy még várni kell. Hogy az osztléket a javára könyvelte és a tőkéhez csatolta. Pálffy várt. De nem várt az Albertiirai Takarékpénztár, mely az átirat ingatlanon levő ötven ezer koronás teher rendezéséhez csökönnyösen ragaszkodott. Az új tulajdonos — Áldorné — nem bírt fizetni, mire a bank Pálffyét szólította föl a fizetésre.

Ekkor aztán Pálffy is elvesztette türelmét. Megtudta, hogy Zborón nincs petroleum. Van ugyan Áldornak Galicziában néhány kisebb petroleumforrása, de Áldor azoknak jövedelmeit nem vitte be a betéti társaságba. Most már csak azt látta, hogy van negyven ezer korona értékű részjegye, de azok teljesen értéktelenek, megtette tehát Áldor ellen a bünvádi följelentést.

Akik a panama egyes részleteit és kulisszatitkait ismerik, azok azt mondják, hogy a botrányok csak most következnek. A vád visszavonásáról pedig most már szó sem lehet, mert Pálffy följelentésében olyan vádak is foglaltatnak, amelyek a hivatalból üldözendő cselekmények közé tartoznak.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. József főherceg a szalonkavaszat befejeztével ma Kiszendről Budapestre utazott.

— A király egészsége. A király már egészen jól érzi magát. A könnyű meghűlésnek már semmi nyoma. Az uralkodó, aki beszüntette az inhalációkat, mihelyt az időjárás jobbra fordul, megkezdí szokott sétáit a szabadban.

— Gróf Széchenyi László utazása. Gróf Széchenyi László és felesége, Vanderbilt Gladys már elhagyták Londont és Páriszt és ez idő szerint Palermóban időznek. A fiatal házaspár Taorminából több levelet írt budapesti rokonságának Széchenyiek még a jövő hónapot is Olaszországban töltik és csak májusban, az első tavaszi löversenyek alkalmával térnek haza Magyarországra. Gróf Széchenyi László ekkor fogja feleségét a magyar főúri társaságba bevezetni. A májusi évad után az ifjú grófi pár hosszabb tartózkodásra Örmözöre megy, a Széchenyiek ősi kastélyába.

— Magyar nemesség. A király dr. Fábry Sándor kir. tanácsos, nyugalmazott főispánnak a magyar nemességét „felsőalmássi” előnévvel adományozta.

— Manuel király sebe. A czáfolatok dacára igaznak látszik az a hír, hogy Manuel portugál király sebesült karját veszély fenyegeti. Heidelbergből ugyanis azt jelentik, hogy Czernyt, az ottani egyetem hírneves sebésztanárát a portugál udvari marsall táviratiilag Lisszabonba hívta.

— Az angol miniszterelnök beteg. Campbell-Bannermann angol miniszterelnök állapota a legnagyobb aggodalomra ad okot. A miniszter időnként elvesztí eszméletét.

Londonból éjjel jelentik: Egyre aggasztóbb hírek jönnek a nagybeteg Campbell-Bannerman állapotáról. Az utolsó jelentések szerint a miniszterelnök

környezete óráról-órára várja a katasztrófa bekövetkezését.

— Ferencz Ferdinánd üdülése. Ferencz Ferdinánd királyi herceg feleségével ma délelőtt Abbáziába érkezett, ahol pihenés céljából hosszabb ideig fog tartózkodni.

— Kenessey püspök beiktatása. Kenessey Bélát, az ujonnan megválasztott erdélyi református püspököt, az erdélyi egyházkerület április hó 7-re összehívott közgyűlésén iktatják be. A beiktató beszéd tartására az igazgató-tanács Baksay Sándor dunamelléki püspököt kérte fel. Ugyanezen a közgyűlésen töltik be a Kenessey püspökké választása által megüresedett egyházkerületi főjegyzői állást is. A jelölések már meg is történtek és a választási küzdelem igen hevesnek ígérkezik. Eddig négy jelölt áll egymással szemben: Bodor János szászvárosi lelkész, Nagy Károly teológiai tanár, Pokoly József teológiai tanár és Várhelyi Boldizsár déli lelkész.

— Az angol királyi pár látogatása. A svéd udvar értesítést kapott, hogy az angol király és királyné Viktória hercegnővel április 26-án látogatást szándékoznak tenni Stokholmban.

— Esküdtétel. A király ma délelőtt tíz órakor fogadta Schönbrunnban Rakodczay Sándor volt horvát bánt, esküjét új méltósága, a zágrábi hétszemélyes tábla elnökének minőségében. Ez ünnepies aktusnál gróf Csekonics András zászlósúr, főasztalnokmester és Josipovich Géza horvát miniszter segédkeztek. Közvetlenül ezután Kenessey Béla ujonnan kinevezett erdélyi egyházkerületi református püspök tette le az esküt ő felsége kezébe. Ez alkalommal gróf Csekonics András zászlósúr főasztalnokmester és gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter segédkeztek. Az esküdtétel után Rakodczay elnök és Kenessey püspök külön kihallgatáson voltak a királynál.

— Egy svéd matróna márczius 15-éről. Petőfi Sándor jönevű svéd fordítója, Birger Schöldström, a márczius 15-iki nap hatvanadik évfordulója alkalmából érdekes cikket írt egy stockholmi lapban. Ebben a cikkében arra figyelmeztet, hogy Stockholmban még ma is él egy uri asszony, aki magyar születésű, de már félszázadnál hosszabb ideje Svédországban él. Ez a matróna Lindström K. A. doktornak özvegye, Kronecz Amy uró, ki még ma is nagy tisztelettel őrzi kegyeltes ereklye gyanánt egy diáktól kapott példányát a „Talpra magyar”-nak, melyet még akkor délelőtt a nép között szétosztottak. Lindström asszony a szabadságharc több kimagasló alakjával is volt még összeköttetésben és férjével 1870 elején Kossuthi Lajost is meglátogatta.

— Montebello marsall hamvai. A francia minisztertanács ma foglalkozott Montebello hercegnek azon követelésével, hogy nagyatyjának, Montebello marsallnak holttestét eltávolíthassa a Pantheonból és azt a Montmartre-temetőben eltemethesse. A Montebello hercegi család ugyanis nem akarja, hogy az eszlingeni győző hamvai Zola mellett nyugodjanak. A minisztertanács a holttestért meginduló háboruszkodást a következő értelemben oldotta meg: A marsall holttestének a Pantheonból való elszállítása csak törvény alapján mehet végbe. A törvény rendelkezéseit csak újabb törvény máshatja meg, magánosok akarata azonban nem. De még ha ez az akadály nem is állana fenn, még akkor is felmerülhet az a kérdés, vajon van-e joga az unokának ahhoz, hogy megjelölje, hol nyugodjék a marsall holtteste. A mostani Montebello herceg fia a második Montebello hercegnek és bátyja az egykori pétervári nagykövetnek, Montebello Gusztáv marquisnak. Abbeli követelése, hogy nagyatyja hamvait eltávolíthassa a Pantheonból, politikai tüntetés jellegével bír.

— Tanfelügyelő konferenciája. Várossy Tivadar tankerületi főigazgató meghívására 18 tankerületi középiskolai igazgató érkezett Győrbe. Ma délelőtt konferenciára jöttek össze, amelyen a középiskolák tulzsfultságát és ennek orvoslási módját vitatták meg. Azután beszélgetés folyt a kormány-nak a középiskolák tanulmány-kirándulási céljaira engedélyezett hozzájárulásáról.

— Tisztek gyilkosa. Livádiában ma egy közaton a gyakorlótéren agyonlőtt két tisztet. A zászlóalj arra kérte a tábornokot, hogy a gyilkost azonnal lövesse agyon.

— **A Wahrmond-ügy.** A bécsi országos törvényszék Wahrmond röpiratának hat inkriminált része közül három passzust törölni rendelt s azokra nézve föntartotta a konfiskációt, a többi három részre nézve megszüntette az ügyesség indítványára fogatosított elkobzást. A törvényszéken Veigel törvényszéki tanácsos elnökle alatt ma volt a felebezési tárgyalás a Wahrmond-ügyben. Wahrmond tanár maga is megjelent, hogy tiltakozék „Katholikus világfelfogás és szabad tudomány” című röpiratának konfiskálása ellen. Az ügyesség képviselője azt fejtette, hogy az elkobzott röpirat guny tárgyává teszi a katholicus egyház intézményeit és hitelveit, a katholicus hívők ezreit vallásos érzületében sérti, alaptalan tehát az az állítás, hogy a konfiskáció a tudomány szabadságát és a szabad kutatást veszélyezteti. Wahrmond ügyvédje másfél óras beszédben czáfolta az ügyész okfejtéseit. Bizonyította, hogy a röpirat nem gunyolja ki a katholicus hitelveket, hanem kritikája a katholicus világfelfogásnak, tehát tudományos vitáról van szó annál inkább, mert a brosjúra csak felvilágosított és képzett emberek számára íródott. Wahrmond maga is felszólalt s majdnem egy óra hosszat bizonyította tudományos meggyőződésének helyességét, tiltakozott a vád ellen, mintha a katholicus egyházat és dogmákat akarta volna kigunyolni. Beszédét azzal végezte, hogy ma ítélni fog felette az utókor, a törvényszék nem döntheti el a nagy tudományos vitát. Egy órai tanácskozás után a törvényszék úgy ítélte, hogy az elkobzást megszünteti, de az inkriminált részek és kifejezések legnagyobb része törölnö.

— **A bécsi sakkverseny.** Ma a sakkturnában szünet volt, csak éppen a függőben maradt Alapin—Rubinstein-játszmát fejezték be. Az eredmény olyan volt, mint ahogyan várták. Alapin ugyan makacsul védekezett és remisre akarta vinni a játékot, de Rubinstein biztosan nyerte meg a pártit s ezzel harmadik győzelmét aratta.

— **Életuntak.** Az Aggteleki-utca 7. szám alatt levő Deák Ferencz-szállóban ma este öngyilkosságot követett el Bernstein József harminczhét éves magánhivatalnok. Ma reggel bérelte ki a szobát és estig egyáltalában nem is mutatkozott. A szálló személyzete előtt gyanus volt a dolog, zörögtek ajtáin, de Bernstein nem nyitotta ki. Az ajtót feltörték és ott találták nagy vértócsában, holtan Bernstein. — Koválovsky Mátyás huszonkilenc éves vasesztérgályos ma este a Szeszgyár-utca 5. számú ház egy félreeső helyén felakasztotta magát. Nagy Károly házmester találta meg, de mire levágta, már halott volt. Megállapították, hogy nem lakik abban a házban. Mindkét öngyilkos holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Az Országos Munkásbiztosító Pénztár és az Országos Orvos-Szövetség.** Az Országos Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága tegnapi üléséről közölt jelentésében támadja az Országos Orvos-Szövetséget. A szövetség elnöke most a támadást a leghatározottabban visszautasítja és arra hivatkozik, hogy engedmények dolgában elment szinte addig a határig, amely a szövetségre nézve az erkölcsi öngyilkosságot jelentette volna. Amit az igazgatóság olyan örömmel vett tudomásul, hogy ennyi meg ennyi helyen már meg van az egyezés az orvosok meg a kerületi pénztárak közt, konstatálja egyrészt, hogy még egy pár más helyen is meg van, másrészt pedig azt, hogy valamennyi helyen sokkalta jobb feltételekkel, mint amilyeneket az O. P. az orvos-szövetségnek felajánlott. A szövetség elnöksége konstatálja azt is, hogy azonkívül Szatmár-, Bács-Bodrog, Csik-, Komárom-, Győr-, Moson-, Sopronmegyékben, Debreczenben, Kecskeméten, stb. is csak úgy lesz rend, ha a pénztárak teljesítik az orvosok jogos és méltányos követeléseit.

— **Kitüntetett csendőrmester.** A király Schmidt Henrik orosházai járásörmestert hosszú, hűséges szolgálatáért a koronás ezüst érdemkeresztel tüntette ki. Érdemes egyént ért a kitüntetés, ki úgy hivatalos életében, mint a magánérintkezésben rokonszenvenek örvend. Nagy Gábor alezredes Debreczenben tüzte az érdemkeresztet a kitüntetett mellére.

— **Öngyilkos községi tanácsos.** Obey volt szocialista községi tanácsos Cherbourgban öngyilkossá lett, mert az egyesült szocialisták gyűlésén a francia belügyminisztérium kémjének mondták.

— **Farmann újabb felszállása.** Issy környékén tegnap estefelé rengeteg közönség nézte Farmann új felszállását a kormányozható léghajóval. A kísérlet remekül sikerült. Farmann kétszer beröpült a több mint három, sőt közel négy kilométernyi utat, tehát a saját rekordját is felülmulta.

— **A miskolczi küldöttség a Törley-gyárban.** A gróf Andrassy Gyula diszpolgári oklevelét átadó miskolczi küldöttség Szentpály István vezetése alatt megtekintette a budafoki Törley-pezséggyárat. A 150 tagu küldöttségben ott voltak: Radvánszky István kir. tanácsos, kamarai elnök, Koós Soma kir. tanácsos, Nagy Ferencz főjegyző, gróf Serényi István, báró Radvánszky Antal, Kun Bertalan. A vendégeket Budapestről Törley Dezső, Sente Imre igazgató és Bokros Károly különvonaton vitték ki a gyárba, ahol Törley Bálint és Pfender Emil igazgató fogadták és üdvözölték a szépszámu vendégeket. Törley Bálint üdvözlő beszéde után megtekintették a gyárat és a palota télikertjében reggelit költöttek el a vendégek. Szentpály István Törley Bálint üdvözlésére megköszönte a vendéglátást. Kun Bertalan a ház urnőjére, özv. Törley Józsefnére mondott pohárköszöntőt. A társaság délután egy órakerülön villamosok hagyta el Budafokot.

— **Öngyilkos baka.** Vörös Gergely 38. gyalogezredbeli katona többször megszökött századától, hogy meggyőződjék menyasszonya hűtlenségéről, aki a makói pusztán közelében lakott. Vörös hétón ujból megszökött és hazaérve, mással találta kedvesét. E feletti bánatában atyja tanyájára ment és ott egy fára felakasztotta magát. Holttestét csak másnap reggel találták meg.

— **Nagy gyári szerencsétlenség.** Berlinben a Siemens-Schuckert villamossági művek gyártelepén ma nagy szerencsétlenség történt. A hatalmas gépteremben egy nyolczezer lóerejű dinamógépet próbáltak ki s alighogy nekilendültek az óriási kerekék, az új gép felrobbant, az aczéllütlök nagy pusztítást vittek végbe s a jelenlevő alkalmazottak közül tizenötven megsebesültek. Nagy pánik keletkezett, mindenki hanyat-homlok menekült és a környéken azt hitték, hogy az egész gépterem levegőbe röpült.

A szerencsétlenség okairól a gyártelep vezetősége a következő felvilágosítást adta:

A vállalat minden új gépet az elszállítás előtt kipróbál a nagy gépcarnokban, hogy vajjon stabilitása megfelelő-e. Így történt ma is a 8000 lóerejű dinamógéppel, amelynek nagy lendítőkereke normálisan 500 fordulatot kell hogy végezzen. Abban a pillanatban, amikor a fordulatok számát percenként nyolczvannal növelték, a kétszáz métermázsá sulyu horgony óriási erővel elvált és darabokra tört. Szerencsére az ilyen próbákon csak nagyon kevesen vannak a gép körül, holott rendes időben ötszáz munkás tartózkodik a dinamogépek csarnokában. A szerte-röpködő keréklütlök három helyen áttörték a gépteremnek 38 cm. vastag falát, egy nagy vasdarab beszakította a csarnok 25 méter magas fedelét, de a betontelön nem sok kárt tettek a felrobbant gép vasalkatrészei. Az anyagi kár nem olyan jelentékeny, mint a hogy eleinte hitték. A gyártelep valamennyi munkása összefutott, mert olyan volt a robbanás ereje és a dörgés, hogy ugylátszó, mintha az egész gépterem bedőlné és senki onnan élve nem kerülhetne ki. Pedig a sebesülések egészen könnyű természetűek, mindössze tizenkét alkalmazott sérült meg s köztük csak egy jelentékenyebben.

— **A szerelem halottai.** Tegnap este a Ráday-utczában levő „Két korona” szállóba egy fiatal ember és egy nő szállottak meg. Ma reggel hét óra táiban a szálló személyzetét több revolverlövés riasztotta föl. A lövések a fiatal pár szobájából hallatszottak. Betörték az ajtót. A szobában a férfit a falnak dőlve élő helyzetben, holtan találták, a nő a földön feküdt eszméletlenül, vértől elborítva. Értcsítették a rendőrséget, amely megállapította, hogy a férfi a nő nyakába létt, azután maga ellen fordította a fegyvert. Jobb halántékon és mellbe lötte magát. A sulyosan sebesült nőt a második számú sebészeti klinikára, a férfi holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. A rendőrség megállapította, hogy a férfi Aibitz József kertész, aki Saxlehner András keserűvizforrás-tulajdonos sashegyi villájában volt alkalmazva, a leány pedig Kotor Mária szobaleány.

— **Merénylet egy tanár ellen.** Csernovitzben Decker gimnáziumi tanár tegnap a postán egy pokolgépet kapott, mely nem robbant fel, azért, mert a gyújtókészüléke rossz volt. Decker a gimnázium hetedik és nyolczadik osztályában tanított és tanítványai rettegetek tőle határtalan szigora miatt. A pokolgépet nyilván tanítványai küldték neki azért, hogy rajta boszut álljanak.

— **A tifusz.** A kiütéses tifusz erősen terjed s már a vidékre is elhurcolták a bajt. Tegnap hat új beteget vettek föl a Szent Gellért-kórházba. Makovszky Józsefet, egy mosónő 9 éves fiát a Berzenczey-utca 55. számú házból, Schnobel Edéné Hunyadi-téri vásárcsarnoki árust az Izabella-utca 10. számú házból, Galgó Boldizsárné mosónőt az angalföldi menedékházból, Katona Erzsébet helynélküli cselédet a Baross-utca 32. számú házból, Weisz Samu foglalkozás nélküli legényt a Lőportár-utca 5. számú házból szállították be a kórházba. Rabucsek Amália tizenhét éves leány ápolónő volt a Szent Gellért-kórházban s tegnap megállapították, hogy tifusza van. A Szent Gellért-kórházban tegnap 26 férfi és 45 nő beteg volt, meggyógyulás alatt pedig 27 férfi és 18 nő. Bajáról táviratozzák, hogy Szimorik nevű 16 éves fiun a kiütéses tifuszt kétségtelenül megállapították. A hatóság a legszigorubb óvintézkedéseket rendelte el. Szimorik néhány nappal ezelőtt jött Budapestről Bajára.

— **Bomba a kályhában.** Krakkóban ma reggel a Kömüvesmesterek Szövetségének irodájában bombarobbanás történt. Egy Drozd nevű cselédeleány korán reggel befűtött a kályhába és egy ott elrejtett bomba repült a levegőbe. Az explozió az egész szobát szétvetette és a szerencsétlen cselédeleányt darabokra tépte. Olyan hatalmas volt a robbanás, hogy messze területen minden ablak betörtött és több ház fala megrepedezett. A rendőrség lázasan kutatja a titokzatos robbanás okozóit.

— **Pénzhamisítók.** Torontálszigeten a csendőrség nagyarányu, az egész megyére szétágazó pénzhamisítást fedezett fel. A banda 20 koronás papírpénzt gyártott és a tettesek közül háromnál a nyomozás alkalmával nagymennyiségű, különösen hamisított bankjegyet találtak. Eddig 9 embert tartóztattak le. A vizsgálat széles mederben folyik és azt hiszik, hogy a banda többi tagjait is a legrövidebb időn belül kézrekerítik.

— **Az üres pénzeslevél.** E hó 21-én a szikszói hitelintézet özvegy Groszmanné börgyáros címére Péchujfalura pénzeslevélben 2000 koronát küldött, amely a lepecsételt levélből rejtélyes módon eltűnt. A kassai postaigazgatóság részéről Pílát biztos két nap óta állandóan folytatta a vizsgálatot úgy a szikszói postahivatalnál, mint a hitelintézetben, de minden eredmény nélkül. A szikszói hitelintézet igazgatója, Frenkel Dezső vallatás alá vette Nógrády Lajos segédkönyvelőt, aki a pénzeslevélbe az eltűnt 2000 koronát elhelyezte és aki azt lepecsételte. Nógrády erőlyesen tiltakozott a gyanúsítás ellen, sőt fenyegette is az igazgatót. Az igazgató azonban, mielőtt távozott volna az intézetből, újra vállatára fogta Nógrádyt, ki ekkor bevallotta töredelmesen, hogy a kétezer korona nála van és azt úgy tüntette el, hogy egy alkalommal Toplea főkönyvelő kiűnn feledte az íróasztal fiókjából az intézet pecsétnyomóját, ezt ő arra használta fel, hogy beletett egy pénzeslevélborítékba több papírszeletet és azt lepecsételte az intézet pecsétnyomójával és az így lepecsételt levelet íróasztala fiókjába rejtette. Most azonban a kiűnlköző alkalmat felhasználta és ahelyett, hogy a szolgának a pénzzel telt borítékot adta volna át, hogy adja azt a postára, az üres borítékot adta át.

— **A „Drury Lane” égése.** Az angol fővárosban leégett a Drury Lane színház. Mint egy távirat jelenti, a tűz reggel hét órakerül támadt és szédítő gyorsasággal terjedt a színpadon. A színházban lévő tüzlőtök azonnal leeresztették a vasfüggönyt s így sikerült a mult nyáron sok költséggel helyreállított nézőtérnek legalább egyrészt megmenteni, de a színpadot a tűz meg a víz teljesen elpusztította. A kár igen nagy. Emberéletben nem esett kár. A tűz okát még nem tudták megállapítani.

— **Házasságok.** Gedő Henrik, a Budapesti Tagblatt kiadóhivatalának tisztviselője eljegyezte Weisz Ede budai főkantor leányát, Mariskát. Jakabfi György ev. lelkes eljegyezte ilenczfalvi Sárkány Erzsikét. Lánosz Miksa Putnokról eljegyezte Opman Jolánkát.

— Rendőrök és betörők harca. Ma éjszaka a király-utczai Tátra-mulatóból eltávozó emberek észrevették, hogy a Csengeri- és Király-utczák sarkán levő Fischer-féle fa- és szénkereskedés pinczeját belülről fessegetik. Figyelmesek lettek a zajra és azonnal értesítették a mulatóban inspekcziós Lakó Lajos rendőrtisztviselőt, aki az 1448-as számú rendőrrel a helyszínre ment. Ki akarták nyitni a pince-ajtót, mire a pinczéből lövés dördült el. A golyó az 1448-as rendőr esakóját találta. A rendőrök erre segítséget hoztak és a ház mestert fölesöngették. Két rendőr a kapunál maradt, míg hárman Lakó Lajos vezetésével bementek a házba.

Itt észrevették, hogy a pinczéban három ember van, akik közül az egyik a pinczehelyiség udvarra nyíló ablakán kimenekült és a lépcsőn fölfut a második emeletre. A menekülő betörő a padlásra igyekezett, azonban nem tudta az ajtót felnyitni. Mikor észrevette, hogy a rendőrök nyomában vannak, megfordult és rájuk kiáltott:

— No megálljatok kutya rendőrök!

Ezzel kirántotta zsebéből hatlövetű bufog revolvert és öt golyót a rendőrök közé lőtt. Az egyik golyó Koncz Lajos rendőr vállát érte, de csak egész könnyű sérülést ejtett rajta. Mikor látta, hogy a rendőrök nem sérültek meg, a hatodik golyót szájába röpítette. Szétronsolt agygyal azonnal holtan esett össze. A rendőrök azután átkutatták a pinczét, de nem találták meg a betörőket. Az öngyilkos betörő holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— Meggyilkolt olasz szerzetes. Az arikai Derma faluban — mint Tripolisból jelentik — e hónap 22-én meggyilkolva találták lakásán Giustino szerzetest, olasz misszionáriust. A holttesten nyolcz tördfőst állapítottak meg; fejét csaknem elválasztották a testtől. Az ágy mellett revolver hevert, amelyből két golyó hiányzott. A gyilkosok még a lakás butorzatát is összerombolták. A gyilkosság okát nem tudják; a tettesek nem kerültek még kézre. A helyi hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak. Az olasz nagykövet a portától a bűnösök kinyomozását és megbüntetését követeli.

— Halál egy égő istállóban. Zombolya melletti Valkány községben egy fiatal/parasztleány elégett. Nagy Imre gazdálkodó istállója kigyuladt és a láng gyorsan elharapódzott. A tűz előtt néhány percczel ment be az istállóba Nagy Imre fiatal leánya, hogy a malacokat megetesse. A veszedelem láttára a leány megijedt és ájulva roskadt össze az istállóban, melynek égő teteje beroskadt és maga alá temette. Ott is égett és a tűz eloltása után megtalálták szenes holttestét.

— Egy forradalmár szökése. Az orosz forradalmi mozgalmak idején sokat emlegették Spiridonovna Mária tizenhét éves diákkisasszony nevét. A hősies leány megölte a zsarnoki hatalom egyik mindenre kész eszközét, de előlták és a vallások során rettenetes kínzásokat kellett elszenvednie. Azt a két embert, aki megkínozta, a forradalmárok halállal büntették, Spiridonovna pedig halálra ítélte a törvényszék, de ezt az ítéletet jószántából életfogytiglani fegyházra változtatta át. Szibériába vitték a szerencsétlen leányt, aki most megszökött az olombányából. Kétségtelen, hogy szökését a forradalmárok készítették elő, akik már a pár kezdetén titokban értesére adták, hogy kiszabadítása érdekében mindent el fognak követni. Amikor Spiridonovna Omskba deportálták, az ottani hatóságok fokozott éberséggel ügyeltek arra, hogy a leány meg ne szökhessék. Mint ismeretes, a leánynak mégis sikerült a szabadulás. A hatóság kezdetben titkolta a dolgot, mert abban bízott, hogy Spiridonovna elfogják. A széleskörű katonai és rendőri nyomozás sem tudta azonban a szökés körülményeit kideríteni, de azt hiszik, hogy Spiridonovna férfiruhában menekült meg.

— Az éhínség széthurcolása. A kiiltéses tifusz amely ellen a fővárosban nehezen küzdenek, minden óvintézkedés dacára átesapott a vidékre is. Bajáról jelentik, hogy egy Szimorik nevű tizenhat éves ifjú a minap gyanus körülmények között betegedett meg. A beteget nyomban megfigyelés alá vették, tegnap pedig kétségtelenül megállapították, rajta, hogy kiiltéses hagymában szenved. A hatóság a legszigorúbb óvintézkedéseket

rendelete el. Szimorik csak a minap érkezett Bajára Budapestről és minden valószínűség szerint már itt érte a fertőzés.

— Ujabb tüzek Berlinben. Február hónap tizedike óta valami gyújtogató szövetkezet működik Berlinben s eddig száznál több tetőtűz okozott. Tegnap este ismét tetőtűz volt, amely gyújtogatásból eredt. Az eddig okozott kárt egy millió márkára becsülik. A gyújtogatók kinyomozására kitűzött díjat valószínűleg föl fogják emelni huszezer márkára.

— Heves bóra. Senia magaslatán a heves bóra egy bárkát, melyben négy ember ült, felfordította. Attól tartanak, hogy valamennyien a tengerbe fulltak. Mentőgőzöst küldtek ki, hogy a szerencsétleneket, ha még lehet, megmentse, vagy holttesteiket megkeresse.

— Egy betörő üldözése. Izgató harc folyt le Altonában egy betörő üldözése közben. A betörő, miután tetten érték, a háztetőkön át menekült, de ott is üldözték. A betörő hevesen védekezett és üldözői egyikét erős harc után a háztetőről az utca kövezetére dobta, hol az összezúzott tagokkal terült el és nemsokára belehalt sebeibe.

— Elfogott csalók. A rendőrség letartóztatta Bodnár Miklós harminczhárom éves bognárt, Hegedűs János harmincznégy éves munkátalan embert és Kolompár József né, született Bodor Mária cigányasszonyt, akik a hamis pénzt ígérték furfangiával az egész Alföldet végigbarangolták. Háromszor annyi hamis pénzt ígérték valódiért s nagyon sok gazda lépre ment. Főtanácsuk Szolnokon volt. Itt figyelemmel kísérték az utazó gazdákat és akit csak lehetett, rászedtek. Hegedűs és Kolompár né voltak a főhajtók, Bodnár Miklós pedig az a nagyságos ur, aki a hamis pénzt szállítja. A kifosztott emberek nem mertek följelentést tenni, mert a furfangos csalók azzal ijesztették meg őket, hogy tíz évi fegyházra ítélik azt is, aki hamis pénzt akart venni. Sok szegény gazdának minden megtakarított pénzét elharásolták. 500—1000 korona csak kisebb összeg volt, amelyet család utján szereztek. Akadtak áldozatok, akik öngyilkosságot követtek el. A szélhámos társaságot most Budapesten a detektívek tárgyalás közben tetten érték és letróztatták.

— Rendőri hírek. Életuntak: Varga Róza 18 éves cseléd ma reggel az Erzsébet-hid pesti oldaláról a Dunába ugrott. Doba József és Lovacs Vince hajósok még élve kimentették. Most a Rókus-kórházban ápolják. — Duveiler Ferencz né, született I. öfling Julianna 37 éves napszámosnő Bem-utca 44. számú lakásán gyufaoldattal kevert marólgutot ivott. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — Badarics Ilona 18 éves házilány, akinek a szülői a Práter-utca 32. száma alatt laknak, a Rákóczi-ut 60. számú ház udvarán mérget ivott. A Rókus-kórházban ápolják. — Czigány Mária 28 éves takarítónő tegnap délután a Lukács-fürdőben kétszer magára lőtt. A golyók nem találtak. Az életunt asszonyt átadták Bajnok-utca 13. szám alatt lakó rokonainak. — Baleset: Kalyzer Jakab éjjeli őr és Schmid József ácssegéd az Asztalos Sándor-utca 24. számú ház előtt revolvért nézegettek. A fegyver elsült s a golyó Kalyzer jobb kezefejét átfúrta. A Rókus-kórházban ápolják.

— Halálozás. Ma délután temették el nagy részvét mellett Nagybánán dr. Schönherr Gvulát. Szalay Imre min. tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, dr. Fejérfalvi László udvari tanácsos, osztályigazgató, dr. Sebestyén Gyula igazgató-őr és Kovács László segédőrnő tegnap este elutaztak Nagybánára, hogy jelen lehessenek a muzeum, a könyvtár és az országos főfelügyelőség képviselőiben dr. Schönherr Gyula temetésén. A sokat szenvedett kiváló tudós elhunytja széles körben őszinte részvétet keltett. A Magyar Nemzeti Múzeum a következő gyászjelentést adta ki: A Magyar Nemzeti Múzeum tisztviselői kara mély megilletődéssel jelenti, hogy dr. Schönherr Gyula, a Széchenyi Orsz. Könyvtár igazgató-őre, a Magyar Tudományos Akadémia levelezőtagja, egyetemi magántanár, hosszabb szenvedés után, 1904. máj. 24-én Nagybánán férfi kora delén elhunyt. A Magyar Nemzeti Múzeum egyik legkiválóbb tisztviselőjét, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége buzgó szervező munkatársát, a tudományos élet legjobbjának egyikét gyászolja az elhunytban.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

x Dr. Hönig Izsó elektrotherapiai és Röntgen-intézet (Károly-körut 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegtek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsámbán, álmatlanságban

szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Lengyel dalosok Budapesten. A krakói zene-egylet férfikara Barabás Győző vezetésével, Lalewicz György zongoraművész és Mossoczy Zsigmond leMBERGI OPERAÉNEKESSEL Budapestre jött, hogy itt két hangversenyt rendezzen a Fővárosi Vigadó nagytermében. Reklám nem előzte meg a lengyel vendégek érkezését, az újságok alig tettek róluk említést és ennek következtében a mai első hangversenynek nem is volt annyi közönsége, amennyit megérdemelt volna. A mintegy 24 főnyi énekkar csupa intelligens egyénekből áll. Van köztük ügyvéd, orvos, hivatalnok, tanár stb., de zeneértő és szép hanggal megáldott valamennyi. Kellemes, lágy csengésű a tenorjuk és hatalmas a basszusuk. Amellett az énekkar kitünően van fegyelmelve és gyönyörűen, finom árnyalással tud énekelni. Műsora ugyan kissé egyhangú, amennyiben csupa lengyel szerzőnek meglehetősen egyforma jellegű és értékű művéből áll, de azért a hangverseny mégis nagyon élvezetes volt. A közönség rendkívül melegen fogadta a lengyel dalosokat, amit ők azzal viszonzottak, hogy elénekelték nemzeti himnuszukat, még pedig magyar szöveggel, természetesen óriási lelkesedést kelteve. Lalewicz György, aki az énekszámok közt zongorázott, temperamentumos és nagy technikai virtuozitással rendelkező művész. Chopin, Liszt és Paderevszky műveinek briliáns előadását a közönség számos kihívással honorálta.

(*) Jótékony-est az Urániában. Az Urániában ma este a Klotild női munkákat értékesítő egyesület javára tartottak hangversenyyel egybekötött előadást. Az egyesületnek Klotild főhercegné asszony a védnökönje s gróf Apponyi Albertné az elnökönje. A mai estén Farkas Imre és Diényi Oszkár poetikus darabját, a Narancsvirágot adták elő. A bájos jelenetekben s szébbnél-szebb dalokban bővelkedő darab czimszerepét Jeszenszky Nádai Ilonka adta stilszerű felfogással és igazi nemes művészettel. A többi, egészen kicsi szerepekben főrangú hölgyek kaptak sok tapsot kedves tánczaikért és bájos játékaikért. Az est fénypontja Geyer Stefi művészi hegedűjátéka volt, amely után perczekig zugott a taps. Az Uránia nézőterét zsúfolásig betöltő előkelő közönségnek így igazi művész-estében volt része, amit tetszésének sűrű nyílánításával hálált meg.

(*) A dollárkirálynő sikere. Fall Leónak a Királysínházban bemutatott operettje „A dollárkirálynő”, amely a bécsi színpadon is újból műsoron van, a Királysínház nézőterét eddig hatszor töltötte meg. Az új darab természetesen esténként színpadra kerül, a bemutató ensemblejával; vasárnap délután pedig olcsó helyárok mellett a Varázskerिंगöt adják 128-adszor.

(*) A Pozsonyi és szegedi műkiállítás. A pozsonyi műkiállítás, amelyet az ottani képzőművészeti egyesület a Képzőművészeti Társulat pártfogásával rendezett, vasárnap bezárult. A kiállítás erkölcsileg és anyagilag igen jó eredménnyel járt. Összesen huszonkét mű kelt el tizezertiz korona értékben. Nagyobb összegekért vásárolt maga a város és Izabella főhercegné asszony. — Szegeden május havának végén nyílik meg a kiállítás, a hova a pozsonyi tárlat anyagát szállítják le, amelyet a tavaszi tárlat anyagából fognak még kiegészíteni.

(*) A Magyar Színház újdonsága. A Magyar Színháznak a jövő héten színpadra kerülő újdonsága Dálnoky Nagy Lajos ismert írónak „Az attasé apja” című három felvonásos vígjátéka lesz. Az új vígjáték szerepeit az igazgatóság T. Halmy Margitára, Polgár Ilonára, Tóth Irmára, Harmos Ilonára, Somlayra, Papp Mihályra, Garas Mártonra, Rétheyre, Borossra, Körmenyire és Vándoryra bízta.

(*) Hangverseny a „Beteg Orvosok Otthona” javára. Augusztus főhercegnő és József főherceg a Beteg Orvosok Otthona javára tartandó művésztén — melyet márczius hó 29-én a Royal disztermében tartanak meg — megjelenésüket megígérték. A programm egy legérdekesebb új pontja Orello hollandi dalai, valamint Nádai Ilonka művészi éneke.

(*) **Előadás a színek fényképezéséről.** Előkelő és nagyszámú közönség előtt tartotta meg ma délután első előadását báró Weissenbach a Mübarátok Körében, a természetes színek fényképezéséről.

(*) **Korányi Frida bucsuja.** A kolozsvári színház kitűnő énekművésznője, Korányi Frida április elsőjével megvált a kolozsvári színház kötelékéből. A művész külföldre megy, nevezetesen Olaszországba, ahol egyik elsőrendű színháznál mint operanékesnő fog működni. A kolozsváriaktól e hó végén bucsuzik a „Zsidónő” operában, melyben a művésznőnek kiváló szerepe van.

(*) **Országos színész-est.** Nagy arányaival és majdnem háromszáz közreműködő művészeivel és művésznőjeivel felkeltette az Országos színész-est nemcsak a főváros, hanem a vidék közönségének érdeklődését is. Napról-napra százával érkeznek az előjegyzések és a rendező-bizottság ezúton tudatja, hogy azokat az előjegyzett jegyeket, melyeket szombat délig ki nem váltanak, el fogják adni, mert az óriási kereslet, ami a jegyek iránt megnyilvánul, lehetetlenné teszi azoknak tovább való fentartását. Az est közreműködőit pedig figyelmezteti, hogy pénteken, márczius 27-én délután három órakor a Vigadóban nagy főpróbát tart az est műsorából.

(*) **A tavaszi tárlat.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatának rendezését ma bíralták felül a kiállítási juryk s egy festészeti részét, amelyet Kacziány Ödön rendezett, valamint a szobrászati, amelyet Zala György rendezett, jóváhagyták. A tárlatra ezúttal majd ezerkétszáz művet küldtek be, amelyből körülbelül háromszázat fogadtak el a tárlatra. A kiállító művészek 28-án, szombaton délelőtt 9-4 óráig tekinthetik meg a tárlatot és firtaszhatják műveiket, míg a sajtó képviselőinek 30-án, hétfőn áll rendelkezésükre a kiállítás.

FŐVÁROS.

(*) **A gázgyári szakértők díja.** A fővárosnak a gázgyárral kötött szerződése szerint 1907-ben próba-becslést kellett tartani. A becslést vegyes bizottság végezte s a becslésre vonatkozó intézkedéseket a szerződés tette meg. A költséget a szerződés szerint a főváros és a gázgyár együttesen fedezik. A becslobizottság megalakításakor a főváros elfelejtett megállapodni a szakértői díj dolgában s az öttagú bizottság a becslobefejezésekor egyenkint százhetezer koronát, vagyis összesen ötszázharminczötezer koronát követeltek. A gázgyár kijelentette, hogy a szakértők követeléseit a legnagyobb mértékben túlzottnak tartja. Hallandó hozzájárulni, hogy a szakértői díjat kétszázötvenezer koronára kerekítsék ki s akkor mindegyik szakértő körülbelül félevesi mellékes munkájáért ötvenezer koronát kap, ami igen tisztességes honorárium. A szakértők hallani sem akartak a gázgyár ajánlatáról, a gázgyár viszont nem engedett s kijelentette, hogy a szakértőknek ötvenezer koronát nem ad.

A tanács ma tárgyalta a dolgot s abban állapodott meg, hogy a becslobizottság díja legyen kétszázötvenezer korona s ebből a város is, a gázgyár is, százhuszonezezer koronát ad, mert a gázgyár kijelentette, hogy egy fillérrel sem ad többet. Ezen a díjon kívül a tanács a főváros két szakértőjének s a bizottság elnökének még külön-külön huszezer koronát ad. Ez a hatvenezer korona ajándék egész összegében a fővárost terheli. A főváros szakértői tehát egyenkint hetvenezer korona honoráriumot kapnak. A tanács javaslatát holnap tárgyalja a pénzügyi bizottság s meg fogják kérdezni, hogyan történhetett meg, hogy a főváros a szakértői díjra előzetesen nem állapodott meg s kiszolgáltatta magát a szakértők követelésének. A pénzügyigazgatóság nem olyan előzékeny, mint a főváros s úgy látszik jobban vigyáz az állam pénzére. A pénzügyigazgatóság ugyanis már intézkedett, hogy a szakértői díjra a tiszszázalékos állami adót kivessék. A szakértői díjból tehát az állam harminczötezezer koronát biztosított a maga számára. A főváros és a szakértők között újabb konfliktust támaszt az adó kérdése, mert a tanács azért szavazta meg a huszhuszezer koronát, mert utólag megígérte a saját szakértőinek a hetvenezer koronát. Ha az adót levonják, akkor a szakértők a megígért összeget nem kapják meg s így megtörténhetik, hogy az adót is a fővárosnak kell megfizetnie, ami újabb huszonezezer rona, ha a városi adót elengedik.

(*) **A horvát obstrukció.** A tanács elfogadta a jogügyi bizottságnak azt a javaslatát, hogy Udvarhely vármegyének körirata felett, amelyben intézkedéseket kér a horvátok obstrukciójának letörésére, terjének napirendre.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Magyar Történelmi Társulat közgyűlése.** Ma délután tartotta meg a Magyar Történelmi Társulat ez évi rendes közgyűlését. A közgyűlést gróf Teleki Géza elnök távollétében Zsilinszky Mihály másodelnök nyitotta meg hosszabb beszéddel. Utána Nagy Gyula főtákar évi jelentésében ismertette a Társulat múlt évi működését. Majd Berzeviczy Albert ült az előadói asztalhoz s ismertette „Olasz világ Magyarországon 1487—1490” című dolgozatát. A megjelentek élénk tetszéssel kísérték és tapsokkal honorálták az előadást. Ezután a pénztáros az 1907. évi zárszámadásokat terjesztette elő, amely a Társaság vagyonát 133.200 koronában állapítja meg s bemutatta az évi költségvetést. Ezek jóváhagyása és a felmentvény megadása után végül a Társaság 22 választmányi tagot választott meg.

(—) **A Magyar Földrajzi Társaság** ma délután tartotta XXXVII-ik évi rendes közgyűlését Lóczy Lajos elnöklése mellett. Lóczy elnöki megnyitása után Cholnoky Jenő főtákar terjesztette elő a jelentését, melynek tudomásul vétele után a választások következtek. Elnökké lett ismét Lóczy Lajos; alelnökök: Déchy Mór, Havass Rezső; főtákar: Cholnoky Jenő; titkár: Littke Aurél. Megválasztottak még nyolcz választmányi tagot.

SPORT.

(*) **A BEAC. disztornája.** Szerdán délelőtt 11 órakor tartotta a BEAC. ez évi disztornáját dr. Klupathy Jenő tanárelnök jelenlétében a Nemzeti Tornasport Egyesület tornacsarnokában. Az agilis egyesület ezáltal is jelét adta, hogy tagjai a sportnak minden ágával foglalkoznak. Dr. Gerentés László művezető vezetése alatt 40 tornász vonult fel és végezte a nálunk ezideig még részben ismeretlen svéd-szerű szabadgyakorlatokat, melyeket minden vezényszó nélkül, a művezető előmutatása szerint, vele egyidejűleg mindannyian egyszerre végeznek, tükörképben utánozván annak mozdulatait. Főelőnye ezen szabadgyakorlatoknak az, hogy a tornászok figyelmét nincsen lekötve, tehát tisztán izommunkát végeznek. A gyakorlatok úgy vannak csoportosítva, hogy a testnek minden izmát sorban foglalkoztatják. A tetszéssel fogadott szabadgyakorlatok után csapatornázás következett három csoportban: alacsony korlát on (csapatvezető: Holitsch Rezső), lovon (csapatvezető: Ivánka Mihály) és bordás falon (csapatvezető: Halász Zsigmond). Ezután versenyek következtek, melyeknek részletes eredménye a következő:

I. Magas korlát. 1. Ruzs Imre, 2. Ivánka Mihály, 3. Farkas Kornél. Indult 8 tornász. II. Magas ugrás. 1. Kovács György 1.65 m., 2. Poór Iván 1.60 m., 3. Ivánka Mihály 1.55 m. Indultak 9-en. III. Magas nyújtó. 1. Farkas Kornél, 2. Szinér László, 3. Ruzs Imre. Indultak 8-an. IV. Függőszekedés és súlydobás, összetett verseny. 1. Rácz Vilmos és Muránszky Emil holiversenyben, 2. Szinér László, 3. Smogrovics István.

(*) **Nemzeti Vivó-Club országos vivóversenye.** Ma volt második napja a N. V. C. által rendezett országos vivóversenynek. Délután öt órakor kezdődött a kard-középversenye körvívása és döntő küzdelme. A verseny kezdete előtt dr. Rózsa Vilmos alelnök hirdette ki a kard-középversenye minősítésének eredményét. A minősítés alapján megellett sorsolás után összeállított csoportokból győztesekként kikerültek: I. csoportból: 1. Kovács, 2. Fischer; II-ikből 1. Pintér, 2. Roheim; III-ikből 1. Rozgonyi, 2. Freund; IV-ikből: 1. Fodor, 2. báró Guttmann. A kard-középversenye döntő küzdelme oly élvezetet nyújtott a jelenvoltaknak, hogy nem egyszer tapsal jutalmazta a résztvevő vívókat. A döntő küzdelemben ismét voltak holiversenyek. A kard-középversenye megnyerte Rozgonyi György, a N. V. C. növ., Fodor mester tanítványa, 6 győzelemmel, a második lett holiverseny után egy tur különbséggel Pintér Géza, Santelli mester tanítványa, 5 győzelemmel, 3-ik Fodor Gábor, a N. V. C. növ., Fodor mester tanítványa, szintén 5 győzelemmel, 4-ik báró Guttmann Henrik, N. V. C. növ., Fodor mester tanítványa, 4 győzelemmel, 5-ik Kovács György, N. V. C. növ., Fodor mester tanítványa, 6-ik Fischer Marcell Armentani tanítványa, 7-ik Roheim Géza, a N. V. C. növ., Fodor mester tanítványa. A kard-középversenyeben ismét a N. V. C. növendékei, Fodor mester tanítványai domináltak, hat növendék-vívó jutott a döntőbe. Fodor mester szakszerű iskolája mindegyik vívásban meglátzott. Tegnap a tör-középversenyt, ma a kard-középversenyt nyerték Fodor mester tanítványai, szebbnél-szebb küzdelmek után. Az egyes assu-

tokat óriási fölényvel nyerték a növendékek, kik oly erős csapatot képeznek, hogy bármely középversenyben méltóan fogják képviselni a Nemzeti Vivó-Club és Fodor mester színeit. Fényesen vívott a közép-kardverseny tavalyi győztese, Pintér Géza is, remek tartása, gyors ríposztjai és akcióinak változatossága méltán dicsőretet és elismerést érdemelnek. Armentani mesternek Fischer Marcell tanítványa került a döntőbe és elismerést vívott ki győzelmeivel mesterének, kinek iskolája a vidéken első helyen áll. A zsűriben ma dr. Rózsa Vilmos, dr. Nagy Béla, Zulavszky és Halász századosok, dr. Földváry György, Heller Ágost, Werkner Lajos, dr. Hajdu Marcell urak felváltva működtek közre. A versenyen óriási és előkelő közönség volt jelen. Holnap, pénteken délután 5 órakor a tör-főverseny lesz, ennek körvívása és döntő küzdelme.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Uj kuriai bíró.** A Kuria ma délelőtt teljes ülést tartott, amelyen Verovác Gyula, újonnan kinevezett kuriai bíró letette a hivatalos esküt Oberschall Adolf elnök kezébe. Verovác, aki már három éve működik a Kurian a II. büntetőtanácsban, továbbra is ugyanott fog működni.

§ **Lengyel Zoltán sajtópöre.** Mikor tavaly télen „A Nap” hasábjain napvilágot láttak Lengyel Zoltán cikkeit, garmadaszámra kapta az üdvözlő táviratokat, melyek közül egyet annak idején le is közölt „A Nap”. A távirat szövege ez volt:

„Önzetlen küzdelemben szívvel-lélekkel résztveszek. Paskuj.”

Néhány napra nyilatkozat jelent meg a Magyarországi, Budapesti Hírlap, Független Magyarország és Budapest ez. napilapokban a következő tartalommal:

„A Nap keddi számában Paskuj aláírással megjelent Lengyel üdvözlő közlemény egyszerűen hamisított. A tudósítás beküldője gazember, mert a somlyói Paskujok mind becsületes hazafiak, Lengyel nem is üdvözölhették. Paskuj Antal, id. Paskuj József, Paskuj István.”

A napilapok közül a „Budapest” kommentárt is fűzött a nyilatkozathoz „Hamisítás vádja Lengyel ellen” czimén s ezért Lengyel Zoltán a nevezett lap ellen pört indított, valamint megindította az eljárást mindazon lapok ellen, melyek a nyilatkozatot átvették. A Budapest részéről Holitsch Géza, a lap volt segédszerkesztője vállalta el mint átvéző szerző a felelősséget s mivel a vádirat ellen kifogásokkal nem élt, az ő sajtópöre került ma legelőször tárgyalásra. Az esküdtszéki tárgyaláson Sárkány bíró elnökölt. A főmagánvádat dr. Lengyel Zoltán személyesen képviselte, a vádlott védő nélkül jelent meg s előadta, hogy mint átvéző szerző vállalja a felelősséget. A közleményt a Magyarországból vette át s mint politikai ellenfele Lengyelnek, jónak tartotta azt közzétenni. A perbeszéd után az esküdtek a becsületsértés vétségére feltett mindkét kérdésre: vajjon képviselői vagy egyéni minőségben sértette-e meg a vádlott dr. Lengyel? — nemmel feleltek. Ezen felmentő verdíkt alapján az esküdtszék Holitsch Gézát felmentette a becsületsértés sajtóvétsége alól.

§ **A megsértett szerzői jog.** Zíper és König zeneműkiadó cég bepörölte azokat a kávésokat, akiknél a cigányzenekarok olyan zenedarábokat játszanak, amelyekért jogdíjat kell fizetni. Így az elmúlt évben Bodó Adolf József-körúti és Knappe Rudolf Andrásy-úti kávésokat pörölte be a szerzői jog bitórlásáért, mert a kávéházukban játszó cigányok oly zenedarábokat játszottak, amelyek eljátszására sem a szerzőtől, sem a kiadó cégtől engedélyt nem kaptak. A budapesti törvényszék megállapította a szerzői jog bitórlását s a kávésokat egyenkint négy koronára ítélte; kártérítési követelésével pedig külön perre utasította a panaszos céget. A kir. tábla megsemmisítette az ítéletet s felmentette a két kávést. Kimondta a tábla, hogy a kávésok nem folyván be a zenekar műsorának megállapítására, őket a szerzői jog bitórlásáért felelősségre sem lehet vonni. A kir. Kuria ma Beláznovich József bíró előadása után, indokainál fogva helybenhagyta a tábla ítéletét.

§ **Meglámadott öregasszony.** Görög Józsefné 66 éves öregasszony tavaly nyáron gyalogosan ballagott a fővárosból haza Pátyra. Amikor a budakeszi uton lépkedett, a kincstári erdő sűrűjéből hirtelen

egy 19 esztendősi siheder ugrott elébe s torkon ragadva őt, a pénzt követelte. A megrémült öregasszony ijedtében odaadta 4 korona 70 fillér készpénzt. A támadó azonban még erkölcsstelen merényletet is akart elkövetni ellene, de ebben a szándékában az országuton járó fuvarosok meggátolták. Görög József feljelentésére a csendőrség csakhamar letartóztatta az elmenekült támadót, Kreis János budakeszi napszámoslegény személyében. A pestvidéki esküdtbíró előtt vádolta, akit az elmeorvosok teljesen épelméjűnek nyilvánították, beismerte a bűnét, mire a bíróság őt, az esküdtek marasztaló verdiktje alapján, három évi fegyházra ítélte. A vádlott részéről bejelentett semmisségi panaszt a Kuria most elutasította s ezzel az esküdtbíró ítélete jogcélra emelkedett.

§ Harcz a záróráért. A múlt év január havában a budapesti kereskedősegek erős akciózt indítottak a 8 órai záróra életbeléptetése érdekében. Wellesz Artur és Fleischer Henrik Jakab kereskedők, akiknek a Kálvin-téren van az üzletük, halálra sem akartak a 8 órai zárórától. A segédek a két kereskedő ellen 1907. január 9-én esti 8 óra tájban nagy tüntetést rendeztek. A tüntetők behatoltak az üzletbe s ott törni-zuzni kezdtek. A garázdálkodásnak a kivonult rendőrség vetett véget. A rendőrség elfogta Klein Árpád és Feldmann Lázár állásnküli kereskedősegeket. Magánosok elleni erőszak büntetvével vádolva kerültek a büntetőtörvényszék dr. Makucz bíró elnöke alatt ítélkező tanács elé. A tárgyaláson mind a két vádlott tagadott, bár azt elismerték, hogy a tüntetésnélők is jelen voltak. A bíróság dr. Sztrache kir. ügyész vádjá után a magánosok elleni erőszak vétéséért 3-3 napi fegyházra ítélte a vádlottakat.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

Nyaraló.

A budai hegyvidéken, villamos mentén, nagy befásított kertben fekvő három tágas szobából, konyha és mellékhelyiségekből álló butorozott nyaraló, nagy verandával olcsó bér mellett kiadó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. Telefon 586.

THE GRESHAM

Eletbiztosító Társaság Londonban. ALAPITTATOTT 1848. Magyarországi Igazgatóság Budapest V., Ferencz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Köt életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham kötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Kölesönk fedezetére szolgáló kötvényei azonnal nyújtanak fedezetet öngyilkosság vagy párbaugy szintén bírói ítélet folytán beállott halál esetében.

A kötvények megtámadhatlanok és elévülhetlenek.

Vagyonszállás 1906. december 31-én	229,546,518.48 K
Érvényben levő biztosítások	600,000,000. —
Biztosított feleknek kifizetett	571,800,000. —
Magyar értékek, elhelyeztet díjtartalék	25,940,909.10

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsdeárfolyam veszteségei. A tőzsde közgyűlése alkalmával nyilvánosságra került a tőzsde mérlege is. Ebből a mérlegből az a különös tény világított ki, hogy maga ez az intézmény is megszínylette a válságos esztendőt és — bármily furcsának is látszik — maga a tőzsde is veszített értékpapírokon. A tőzsdének ugyanis az 1907. évi mérleg szerint 848.955 korona 40 fillér értékű papírja van, amelyet rendes mérlegképzési szokás szerint állított be az idei zárszámadásba. Csak hogy a papírok értékében az utóbbi évben nagy árfolyamcsökkenés állott be s így a tőzsdének 22.709 korona 25 fillér árfolyamkülönbséget kellett beállítani a mérlegbe, mint veszteséget. Más években is veszített a tőzsde a papírosain, így 1905-ben 15.585 korona 95 fillért, 1906-ban 7123 korona 50 fillért tett ki az árfolyamvesztés. Szóval az a tapasztalat, hogy az értéktőzsdén nemcsak az emberek veszítenek minálunk, hanem maga a börze is „mint olyan”, bár igaz, hogy erről maga a börze tehet a legkevésbé.

Uj vasut Csanádmegyében. Makóról írják, hogy Szondy Géza, a marosvidéki vasut engedményese Battonyára gyűlésre hívta egybe a napokban a vasut részvényjegyzőit. A gyűlésen Szondy bejelentette, hogy a kereskedelmi miniszter megadta az engedélyt állami kezelésbe adandó rendes nyomtávolságú vasut előmunkálataira. Tudomásul vették továbbá, hogy az elnök Pallós Ármin budapesti vasutépítő céget az előmunkálatok műszaki részének végrehajtásával megbízta.

Uj német és porosz kibocsátás. Már régóta híre jár, hogy a Német birodalom, valamint a porosz állam nagy állami szükségletek fedezése céljából ismét kölcsönnel fordul a pénzügyhoz. Ugy látszik, a kölcsön ügye most ismét aktuálissá vált, legalább erről számol be egy berlini jelentés. E jelentés szerint a tőzsdén meglehetősen határozottsággal beszéltek, hogy az új német és porosz államkölcsön kötvényeinek kibocsátása közvetlenül a külsőben van. A kibocsátás összegét 400 millió márkára teszik.

Egy iparvállalat tőkeemelése. Az Általános Magnezit R.-T. 1906-ban alakult meg 700.000 korona tőkével, amelyet 1907-ben 1 millióra emelt föl azonkívül, hogy 200.000 koronányi elsőbbségi kötvényt is bocsátott ki a társaság. A vállalat nemrégiben ismét emelte tőkéjét és pedig 1 millióról 1.300.000 koronára, amelyet a napokban vett tudomásul a cégelhatóság.

Gyümölcsészeti szaktanácsadó. Darányi földművelésügyi miniszter megbízta Csérics Sándor győri lakost, hogy a gyümölcsészet terén gyakorlati utbaigazítások megadása s az ezzel összefüggő gyakorlati munkák végrehajtása céljából a nagyközönség megkeresésére rendelkezésére álljon. Az illető levélbeli megkeresésekre díjtalanul ad szaktanácsot, de a miniszter feljogosította, hogy egyes gazdák felkérésére vállalja el a gyümölcsösök tervezését, ily tervek készítését és pedig egy holdig terjedő terület után 20 koronáért, egy holdtól 10 holdig 10 korona, 10 holdtól 50 holdig 5 korona és 50 holdtól kezdve 3 korona holdankénti árban. Gyümölcsösök telepítését, gyümölcsfák metszését, kertek kezelését ellátás nélkül 10 korona, ellátással 6 korona napidíj mellett végzi, II-os osztályú vasut és I. osztályú hajó uti-költség megtérítése mellett, az esetben, ha nem bocsátatnék természetben rendelkezésére, a kocsiért is felszámíthatja.

Uj fiúmei gyorsvonat. A budapest—fiúmei forgalom olyan mértékben növekedik, hogy a Máv. igazgatósága — mint ismeretes — már régebben elhatározta a harmadik gyorsvonat rendszerítését, amely már május elsejétől közlekedik a fiúme—budapesti vonalon. Együttal azonban az összes gyorsvonatok menetsebessége is változást szenved olyképpen, hogy a menetük hosszabb lesz, habár a kisebb állomásokon nem áll meg annyiszor s olyan hosszú ideig a gyorsvonat, mint eddig. Az új gyorsvonat este 9 órakor indul Budapestről s reggel 9 óra 55 perczkor érkezik Fiumébe, ellenkező irányban pedig este 10 óra 40 perczkor indul Fiuméből és déli 12 óra 15 perczkor érkezik Budapestre.

pedig este 10 óra 40 perczkor indul Fiuméből és déli 12 óra 15 perczkor érkezik Budapestre.

Triesztbe nem vesznek fel árut. Az államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a trieszti tárlázak túltömöttsége miatt Trieszt—Freihafen k. k. Staatsbahn és Trieszt—Freihafen Südbahn állomásokra az összes teheráru felvétel kazánkocsikban szállított szeszküldemények kivételével beszünttetett. A már feladott és utban lévő szállítmányok a lehetőséghez képest még tovább szállíttatnak.

Uj értékpapírok a tőzsdén 1907-ben. A lefolyt évben 12 új papírral szaporodott az árfolyam-lap, amelyek közül négy szabott kamatozású papír, míg nyolcz részvény. Az alábbiakban összefoglaltuk azokat az értékpapírokat, melyeknek lajstromozását 1907-ben rendelte el a tőzsdetanács. **Záloglevelek és kölcsönkötvények:** Bosnyák-hercegovinai szab. országos bank 4%-%-os záloglevelei 33 évre; Hazai bank részvénytársaság 4%-%-os kamatozó kötvényei 65 évre; Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 4%-%-os C sor záloglevelei (65 éves); Magyar takarékpénztár közp. jelzálogbankja 4%-%-os XVI. sor. záloglevelei. **Részvények:** Felten és Guilleaume kábel-, sodrony- és sodronykötélgyár részvénytársaság részvényei; Goldberger Sám. F. és Fiai részvénytársaság részvényei; Győri szeszgyár- és finomító részvénytársaság részvényei; Magyar gázizzófény részvénytársaság részvényei; Magyar textilipar részvénytársaság részvényei; Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaság részvényei; Royal nagyszálloda részvénytársaság részvényei; Vasárugyár részvénytársaság „Sopron-Graz” részvényei.

Vas- és vasárak tarifakedvezményei a Magyarországra felé való forgalomban. Az osztrák államvasuti igazgatóság, amidőn az osztrák államvasutak helyi tarifájának vas- és vasárak csoportjának több tételét hatályon kívül helyezte, hozzájárult ahhoz, hogy az 1907-ik év végéig fennállott osztályozási rendszer szerinti tarifamérséklések a vámvonalon kívül eső területekre, valamint a Magyarországra való szállításoknál még bizonyos átmeneti időn belül is érvényben maradjanak. A kivételre nézve az eljárás az áruosztályozás szokásos formulázása alapján vitetett keresztül. A Magyarországra való szállításokra nézve azonban eredetileg az volt a szándék, hogy a tarifaengedmények főleg relációk szerint az illető közvetlen díjtételekben jussanak érvényre. Miután azonban eme szándék keresztülvitele elé nehézségek gördültek, az osztrák államvasutak igazgatósága most elhatározta, hogy a Magyarországra irányuló forgalomra nézve ugyancsak a vámkülföldre irányuló forgalomnál követett eljárást fogja alkalmazni. Ennek értelmében az osztrák államvasutak helyi árutarifájához április 1-én kiadandó póttarifa azt a rendelkezést tartalmazza, hogy június 30-ig terjedő érvénynyel, amely időpontra az ügy végleges rendezése várható, az 1907 december 31-ig fennállott deklaszifikációk, miként az exportforgalomra nézve, úgy a Magyarországra, valamint az okkupált tartományokba irányuló forgalomra nézve is fennállanak.

Az osztrák szeszadó. Emilitést tettünk már arról, hogy elsőbbsen Ausztriában fogják letárgyalni, melyekre nézve már a múlt héten a magyar és osztrák pénzügyminiszterek képviselőinek részvételével bizalmas tanácskozás volt. Bécsben ma kezdődött a szeszkontingens ügyében összehívott ankét. Korytowski pénzügyminiszter megnyitó beszédében rámutatott az állami bevételek emelésének feltétlen szükségességére, amelyek, tekintettel a rendes költségvetés kiadásainak fokozódására, valamint az ismeretes nagy kormányakciókra, elkerülhetetlenné teszik az új bevételi források igénybevételét. E célra a jelenleg más államokénál lényegesen alacsonyabb szeszadó emelése van tervbe véve. A kormány el van határozva, hogy a magyar kormányal egyetértésben, a szeszadónak minden liter tiszta alkohol után 50 fillérrel való emelését javasolja a törvényhozásnak. Miután a magyar kormány a szeszadónak 40 fillérrel való emelését vette tervbe, a Magyarországon már jelenleg érvényben álló 10 filléres emelés hozzászámításával a mi adóemelésünk keresztülvitele után mindkét államfél területén egyenlő lesz a szeszadó. Szándéka továbbá a kor-

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-téle
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és az ékezőorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 8-8 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér

mányak, hogy a bonifikációnak kontingensszeszre 4 koronával, exkontingensre 2 koronával való lezállítását hozza majd javaslatba, úgy, hogy a mezőgazdasági szeszgyárak az átlagos napitermelés után 2, 4 és 6 koronát, az exkontingens után 2 és 4 koronát kapjanak hektoliterenként, eszerint tehát az egyes szeszgyártási ágak dotációjának különbözősége érintetlenül épégen marad. Kompenzációként a kormány, egyetértésben a magyar kormánnyal, a fogyasztási adók közötti különbséget a kontingensbonifikáció csökkentésének megfelelően, vagyis hektoliter alkoholként 20 koronáról 24 koronára szándékozik emelni. A kiviteli bonifikáció szeszre a jövőben hektoliter alkoholként 7 koronában állapíttatnék meg. Végül az eddig fennállott ama korlátozás, hogy a szesz ecetgyártásra csak a kontingensbe való beszámítás mellett adómentesen használható fel, a kormány szerint eliminálandó volna és az adómentesen felhasználás szesz ellenőrzési illetve pedig előtérítetnék. Kifejtettük már, hogy a magyar szeszipar háttérbe szorítását jelenti az, hogyha mindkét államfél területén egyenlő lesz a szesz adója, mert az osztrák szeszipar olcsóbb nyersanyaggal dolgozik, a munkabérek is alacsonyabbak és így nyilvánvaló, hogy az osztrák szesz hazai piacainkon le fogja szorítani a szeszárakat. A szeszipari érdekelttség egyébként a bonifikáció tervbevett lezállítása ellen is felemelte tiltakozó szavát.

Az Iparegyesület gyáripari szakosztályának ülése. Az Országos Iparegyesület gyáripari osztálya ma délelőtt Ullmann Adolf elnöklésével ülést tartott. Gelléri Mór bejelentette, hogy időközben 17 részvénytársaság és 6 magánczég lépett a szakosztály tagjai sorába. Ezekkel együtt 124 tagja van az egyesületnek, 74 részvénytársaság és 50 magánczég. A szakosztály örömmel vette tudomásul a nagyszámú csatlakozást s kiegészítették a választmányt. Gelléri Mór jelentést tett a Vacuum Oil Company ügyében tartott bizalmas értekezletről. E tárgyban bizalmas felterjesztést intéztek a kereskedelmi miniszterhez. A szakosztály az iparfejlesztési emlékirat és az ipartörvény tárgyalásáról szóló jelentéseket előzetesen tudomásul vette. Felolvassa azután Gelléri Ullmann Adolf szakosztályi elnöknek javaslatát, hogy az egyesület tagjai részére szabadalmi, védjegyi- és mintajelvényi ügyekben, továbbá adóügyekben, ipari, közigazgatási, munkásbiztosító és az ipartörvény-nyel kapcsolatos egyéb ügyekben, valamint kiállítási ügyekben rendszeres, ingyenes felvilágosítások adására állandó tudakozó szolgálatot szervez. A szakosztály elfogadta a javaslatot. A közös utazók kiküldése tárgyában tett indítvány keresztülvételéről és az ezekből folyó intézkedésekről szóló jelentés megtétele után a szakosztály többek felszólalása után elhatározta, hogy szűkebbkörű értekezletre hívják össze az érdekelteket. Az egyesület kérelmére a hadügyminiszter megküldötte a tüzésügyi felszerelések tárgyában a hadsereg számára szállított összes áruk jegyzékét, a kvóta szerinti felosztással együtt. Számos felszólalás után a szakosztály elhatározta, hogy az érdekelt szakmák iparosait külön értekezletre fogja összehívni, hogy őket a szállításban való részvételre vonatkozó feltételekről informálja és az illetőket a szállításban való részvételre buzdítsa. Jelentést tettek ezután több szubvenziós kérvény véleményezéséről. Soltész Adolf, az egyesület titkára ismertette a betegsegítés és a balosetbiztosítás körül újabban tapasztalt anomáliákat és az ezek szanálására megindított akciót. A szakosztály elhatározta, hogy ez ügyben a megkezdett adatgyűjtést folytatja s az adatokat összefoglalva, az egyesület hivatalos lapjában ismerteti, valamint az illetékes fórumokhoz eljuttatja.

Ahova az „Adria” hajói járnak. Ez volt a czime Gonda Béla min. tanácsos előadásának, mit ma este tartott a Magyar Kereskedelmi Csarnokban. A nagyszámú és előkelő közönség mindvégig nagy érdeklődéssel kísérte a magas nőjü előadást. A közönség az előadást illusztráló vetített képek segítségével ugyszólván végigsétálta az Adria hajói által rendszeresen érintett kikötők hosszú során, melyek közül Fiume, Triest, Velence, Catania, Palermo, Malta, Genua, Barcelona, Valencia, Gibraltár, Lisszabon, Bordeaux, Rouen, Rotterdam, Hamburg, London, Liverpool, Birkenhead, Glasgow, Cardiff kikötőknél a szerző hosszabb ideig állomásozott s ismertette e kikötők rakodó- és szállító-forgalmát s kimutatni törekedett, hogy mindenütt nagy erőfeszítéseket tesznek a kikötők kibővítésére. Előadását a következő szavakkal fejezte be: „Mindezt a tanulságot — remélhetőleg — mi is megszívleljük s idejekorán gondoskodni fogunk a fumei kikötőnek a kormány által máris kilátásba vett nagyobb szabású kibővítésére és különösen modern felszerelésre. Mielőbbi megvalósításáról, nemzeti hajózásunk kellő kifejlesztéséről, nemkülönben a Fiuméba vezető vízi és vasúti

vonalak oly mérvű kibővítéséről, hogy tengerentúli kereskedelmünk nagyarányú fejlődése biztosítva legyen.”

Mozog a gyulai vasúti híd. Hetek óta tapasztalhatják már a Nagyvárad—Szeged közötti személyvonatok utasai, hogy a gyulai Feketekőrös-hídon rendkívül lassan haladnak keresztül a vonatok. A hidat novemberben adták át a forgalomnak. Az osztálymérnök, akinek felügyelete alá a híd tartozik, december hónap elején megvizsgálta a gyulai vasúti hidat s már akkor több szabálytalanságot konstataált a felszerkezeten. A csabai osztálymérnökség már az első jelentésnek vétele után elrendelte, hogy a vonatok csak lassu sebességgel haladjanak át a hídon. Ez a sebesség az előirt menetsebesség felének felel meg. Később azonban már ezt is szükségesnek mutatkozott redukálni s ma már csak 3 kilométeres sebességgel közlekednek a vonatok ezen a Körös-hídon. Megállapítást nyert az is, hogy a felszerkezet építésénél nem végezett kifogástalan munka. Ezen a részen elhailások észlelhetők s épp ezért a híd gyökeres átjavítást igényel, ami nagy kiadást jelent s egyben eltolódást is a vonatok menetidejének betartásában.

Vegyészeti gyárosok ülése. A Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete tegnap dr. Helvey Tivadar elnöklésével választmányi ülést tartott, melyen mindenekelőtt bemutatták a kereskedelemügyi miniszter leiratát, melynek kíséretében az új ipartörvény előadói tervezetét véleményadás végett az egyesületnek megküldi. Miután dr. Bokor Gusztáv kiemelte a gyáripárt is érdeklő fontosabb fejezeteit, elhatározták, hogy a tervezet teljes szövegét az egyesület valamennyi tagjának hozzáférhetővé teszik, a jövő hónapban pedig széleskörű értekezletet tartanak az ügy beható megvitatására. A budapesti kereskedelmi és iparkamarában e tárgyban tartandó értekezletre egyuttal Reclmütz Béla alelnököt és a titkárt küldték ki. Megvitaták ezután a szénkérdésben felmerült újabb mozzanatokat, valamint az ez ügyben még teendő intézkedéseket. A folyó ügyek tárgyalása során Frankl Sándor vezérigazgató szóba hozta az ipari szennyvizek ügyének jelenlegi adminisztratív kezelését s a választmány elhatározta, hogy ez ügyben további adatokat gyűjt és azután illetékes helyen előterjesztést tesz.

A „Fonciére” osztaléka. A Fonciére Pesti Biztosító Intézet igazgatósága március 26-án tartott üléseben elhatározta, hogy a közgyűlésnek a 100.— frt névértékű intézeti részvény 1907 évre vonatkozó osztalék-szelvényének részvényenként 14 koronával való beváltását fogja indítványozni. A tartalékalap és díjtartalékok a tavalyi mérvhez képest 1,694.161 koronával szaporodtak.

* Az osztályorsjáték mai huzásán a következő nagyobb nyerceményeket sorsolták ki:

20.000 koronát nyert: 6771.
10.000 koronát nyertek: 27091 29471 30568 124617.

5000 koronát nyertek: 9350 111294.
2000 koronát nyertek: 3152 4381 5556 9260
10970 12900 20160 22739 23442 27653 36642 39542
40774 42045 43944 44405 45549 48762 51825 61297
65165 65238 66389 73283 80410 82112 83875 85713
95017 95717 100405 101505 101628 111198 115955
122380 123622.

1000 koronát nyertek: 1473 2554 8093 10091
11068 13232 14674 14955 15231 16196 18012 18782
19766 22365 23504—29284 24672 29326 29437 31499
34269 34603 35610 36331 40634 40681 42206 42265
42661 42907 44068 44467 45994 48553 57615 63865
69095 70385 72318 75783 80410 82112 83875 85713
87548 87561 91250 91767 93696 94722 100293 103472
113186 114424 115959 119998 120622 122436.

500 koronát nyertek: 1186 5025 6452 7307 8692
9822 10617 10864 11959 13620 13945 19007 19417
19922 20204 20347 21784 22639 22760 25060 26655
27682 32686 33895 39237 39619 43087 43857 45899
47013 48058 48332 48582 50171 53395 53790 54792
54970 55087 55747 55909 58151 61803 62387 63082
64116 64160 64190 65924 66525 66778 68136 68642
68961 69202 69209 73173 74967 78415 78844 80363
83811 83812 83888 84254 84694 84695 87048 87113
87566 89348 89604 91115 92569 98041 98677 103282
105335 106050 106074 106186 107954 110982 112983
113572 114210 115291 117243 118777 118889 120475
122614 122879 124612.

Az osztályorsjáték mai huzásán a 10.000 koronás főnyerceményeket nyerték Kiss Károly és Társa bankháza (Kossuth Lajos-u. 13.) szerencsés vevői a 29471 és 124617 számú osztályorsjegyekkel.

Kiszolgált altisztek a mezőgazdaságban. A Magyar Gazdaszövetség választmányja örgről Pallavicini Ede elnöklése alatt tartott ülésén Cséplő Ernő előadása kapcsán foglalkozott a kiszolgált katonai altiszteknek a mezőgazdaságban való foglalkoztatására vonatkozó javaslatokkal. Az a körül-

mény, hogy a legtöbb altiszt a mezőgazdasággal foglalkozók köréből kerül ki, indokoltá teszi, hogy őket a katonaságnál eltöltött évek után ismét visszavezessék a mezőgazdálkodás körébe, amivel a mezőgazdaság csak nyerne, mert fegyvelmezett, rendszerető, bizonyos mértékig vezetéshez szokott önálló, intelligenciával bíró egyének kerülnek vissza a kisgazdák közé. Előnyökben természetesen csak azok részesítenének, akik tisztában vannak a gazdálkodás teendőivel és földmivelő családból származnak. A nagyobb képzettségűek és más foglalkozási körbeliek mint szövetkezeti üzletvezetők és könyvelők felelhetnek ki hasznos tevékenységet. A javaslat szerint előnyben volnának a kiszolgált katonai altisztek részesítendők a mintagazdaságoknál, a telepítéseknél, a szövetkezeti birtokbirtoklétknél. A szövetség választmányja ebben az ügyben feliratot intéz a honvédelmi és földmivelésügyi miniszterekhez.

Új cégvezető a Leszámitoló banknál. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatósága tegnap tartott ülésében Baross József főtisztviselőt cégvezetővé nevezte ki.

A bécsi hajó. A Dunagőzhajózási Társaság közöli, hogy ez évben a postahajójáratok Budapest és Wien között a következőleg fognak megkezdetni: Első menet Budapestről Wienbe március 27-én, Wienből Budapestre március 29-én.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 1.705.922.000 (— 27.571.000) korona, érczkészlet 1.490.521.000 (+ 5.468.000) korona, leszámitolási tárca 403.568.000 (— 36.049.000) korona, lombardkölesnök 79.526.000 (— 523.000) korona, adómentes bankjegytartalék 184.599.000 (+ 33.040.000) korona.

Tavaszi vásár Budapesten. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete ezélt három évvel kezdeményezte a tavaszi vásárokat, melyek közül az első elenyészően jelentéktelen, de azért biztató volt a jövőre nézve. A kicsi kezdetből most a harmadik évben már hatalmas kiterjedésűre konstatálható a tavaszi vásár kereteinek. Az idei vásáron résztvevő iparosok és gyárosok száma ötször akkora, mint az első évben s a vásár területétől szolgáló Iparcsarnok komplexumából négyszer akkora rész van kihasítva; a vásáron az idén képviselve vannak a papírárukon kívül a diszmi- és játékaru, hangszer, illatszert, könyv, zenemű, íveg, porcelán-anyag, cipő, vegyi és háziipari áruk is. A vásár alkalmat ad arra, hogy a kereskedők és iparosok egymás közt újabb ismeretséget kössenek és új üzleti viszonyok alapját vessék meg. A vásár rendezése éppen ezért az április 4., 5. és 6-án tartandó vásárt gyakorlati előadások tartásával és ünnepélyekkel is egybekapcsolta. Április 4-én reggel 8 órakor nyílik meg a tavaszi vásár és az első nap este-én a vásár helyiségében két kérdésről tartanak előkelő szakférfiak előadást. Az egyik a Balkán-export kérdése, a másik az iparművészetnek szerepe a magyar ipari termelésben. A második napon a vásár egész nap nyitva van, este pedig a kereskedők és iparosok ismerkedési estélyre, illetve társasvacsorára gyűlnek egybe, amelyre közgazdasági életünk vezéralakjai is bejelentették már részvételiüket. A vásár 3-ik napját követő estén a Népszínház-Vigopera rendez disz előadást Blaha Lujza asszony felléptével.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—89.

Gyógyítványok:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonváltás).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrolit).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szárazfürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Korolés egész napon át. — — Elvára nrospoktun

Idégyengőség állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelőcsorvadás (Tuberculosis).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagcserebejok. (Elhízás, cukorbetegség, vésrségénység).
Bőrbajok. Bőrvlszketeg
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszóság).
Aranyeres csomók.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ARU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A derültebb időjárás ma nagy lanyhaságot okozott a gabonatőzsdén. A határidőpiacon az áprilisi buza mindjárt kezdetben 5 fillérrel olcsóbban indulván, az üzlet folyama alatt nagymérvű lebonyolítások folytán további 15 fillérrel csökkent. Áprilisi rozs szintén 20 fillérrel lett olcsóbb. Az októberi terminusok aránylag jobban tartották magukat, amennyiben októberi buza és októberi rozs csak 8-10 fillérrel mentek vissza. Takarmány-cikknek árai pedig alig változtak. A készáru piacon lanyha irányzatban 11,000 mázsa buza jött forgalomba, mely 10 fillérrel olcsóbb áron nehezen talált elhelyezést. Rozs 15 fillérrel alig talált vevőre.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 78.5 kg. 24.20 korona, 300 mm. 78 kg. 24.35 korona, 100 mm. 78 kg. 24.10 korona, 100 mm. 77.5 kg. 24 korona, 200 mm. 76.5 kg. 24 korona, 200 mm. 76.5 kg. 24 korona, 4000 mm. 75.9 kg. 23.90 korona, 2000 mm. 75.8 kg. 23.90 korona, 800 mm. 75 kg. 23.90 korona. Pestvidéki. 200 mm. 79 kg. 24.10 korona. Fejérmegyei. 100 mm. 78 kg. 23.80 korona. Tolnai. 300 mm. 78 kg. 23.20 korona. Raktárból. 1000 mm. 74.2 kg. 22.90 korona. Zab. 100 mm. 16.40 korona, 100 mm. 16.30 korona, 100 mm. 16.20 korona, 200 mm. 15.70 korona, 500 mm. 15.40 korona. Árpa. 200 mm. 14.20 korona. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Bérelt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisa 11.69, 11.73, 11.58, Buza 1908. októberre 9.81, 9.86, 9.77. Rozs 1908. áprilisa 10.45, 10.46, 10.36. Rozs 1908. októberre 8.59, 8.55, Zab 1908. áprilisa 7.63, 7.66, Tengeri 1908. májusra 6.64, 6.67.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	11.54	11.55
októberi buza	9.74	9.75
áprilisi rozs	10.36	10.37
októberi rozs	8.51	8.52
áprilisi zab	7.62	7.63
májusi tengeri	6.63	6.64

Délutáni forgalom.

Délután még lanyha külföldi jegyzések is nyomasztólag hatottak az irányzatra és az árak tovább csökkentek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1908. áprilisa	11.47	11.48
Buza új októberi	9.71	9.72
Rozs 1908. áprilisa	10.26	10.27
Rozs új októberi	8.50	8.51
Zab 1908. áprilisa	7.60	7.61
Tengeri 1908. májusra	6.60	6.61

Budapesti gabonaforgalom.

1908. márczius 24-től márczius 25-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	12756	—
Rozs	361	5481
Árpa	480	225
Zab	12950	8897
Tengeri	1955	8399
Liszt	329	18161
Ko pa	—	2722

Értéktőzsde.

Mialatt a bécsi tőzsdén ma a magyar politikai helyzetet nyugodtabban itélték meg, addig nálunk kedvezőtlennek vélik a belpolitikai helyzetet s ennek kapcsán realizálási hajlandóság vett erőt a tőzsdén. A lanyha irányzat főként a bányáértékek piacán jutott kifejezésre, különösen a Rimamurányit kínálják, mire az jelentékenyen visszaesett. Ennek következtében a többi értékek ára is csökkent; a Magyar hitel 2 koronával, a Leszámitoló Bank 1 koronával, a Jelzálogbank 2.50 koronával a Közuti vasut 1 koronával esett. A helyi piacon alig volt üzlet és a lanyha irányzat mellett kötés nélkül változtak az árfolyamok.

A mai előtőzsde a politikai helyzet kedvezőtlen megértésére, valamint bécsi arbitrázs eladásokra gyengült. A forgalomba került értékek árfolyamai mérsékelt üzlet mellett lemorzsolódtak. Különösen Rimamurányi vasmű részvények hanyatlottak, helyi realizációk következtében. A déli tőzsde irányzata változatlan berlini jegyzésekre nyugodt volt, az értékek árfolyamai alig változtak. Közuti vasut részvények csekély ingadozások után némileg gyengébben zártak. Az általános forgalom szűk keretben mozgott. Az utőtőzsdén alig volt forgalom, az irányzat nyugodt volt.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyenge. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 642.54-643.75 Magyar hitelrészvény 770-769. Osztrák-magyar államvasut 679-677. Rimamurányi vasmű 559.60-555.75. Magyar leszámitoló bank 473.50-473. Közuti vaspálya 560.25-559.50. Hazai sorsjegy 101.25.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 643. Magyar hitelrészvény 768-769. Osztrák-magyar államvasut 677.-Rimamurányi vasmű 550.50-556. Magyar leszámitoló bank 473.50. Jelzálogbank 420.75-421.75. Közuti vaspálya 559-558. Városi villamos vasut 274-274.25. Magyar koronajáradék 93.50. Hazai bank 278.50-279. Hazai sorsjegy 101.25-101.50. Bp. takp. orsz. zálogk. 414. Orsz. közp. takarékp. 16.5.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8-10.- K, 1908. áprilisi hó végére 26-28 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde nyugodt. Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 643.50-642.75. Magyar hitelrészvény 768.25-768. Rimamurányi vasmű 555.50-555. Államvasut 677.75.-. Déli vasut 145. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 643.25. Magyar hitelrészv. 768.25. Rimamurányi vasmű 555.-

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márczius 26. (Az Egyetértés távirata.) Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.45 12.95 korona, mosoni és győri 11.65-12.- korona, tótfelvidéki 11.65 11.95 kor., déli vasuti 11.65-11.90 korona, marchfeldi 11.65 11.90.

Új-rozs: tótfelvidéki 11.-11.20 korona, csepeli 11.-11.20 kor., pestmegyei 11.-11.25, déli vasut 10.90 11.20 korona különféle magyar 10.90-11.15 kor., osztrák 10.75 11.- korona.

Árpa: morvaországi 8.40 8.80 kor., marchfeldi 7.50-8.- kor., bécsvidéki 8.-8.50 kor., tótfelvidéki 7.-8.80 kor., csepeli -.-.- kor., győri 7.40-8.- kor., déli vasuti -.-.- kor., tiszavidéki 6.50-7.- korona.

Magyar tengeri: régi 7.05 7.25, új -.-.- korona, cinquantin 8.10-8.50, új -.-.- korona.

Magyar zab: selejtes -.-.- kor., közepes 8.05 8.30 korona, elsőrendű 8.30-8.55 kor., válogatott 8.55-8.80 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, márczius 26. A tőzsde a magyar politikai helyzetet nyugodtan ítélte meg s ez a velencei találkozóhoz fűzött fejtegetésekkel és a barátságosabb külföldi jelentésekkel, a mai előtőzsde hangulatát kedvezően befolyásolta. Az irányzat azonban ma sem volt egységes és egyes értékek, egy vasértékek realizációik folytán szenvedtek. Egyebekben az irányzat, minthogy a budapesti eladásokat nem folytatták, szilárd volt. Államvasuti és Ländlerbank részvények javultak. Az irányzat általánosságban az előtőzsde végéig kedvező maradt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult, később pedig változatlan árfolyamok mellett folvt az üzlet. A zárlat kedvetlen volt.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 643.50, Magyar hitel. 771.-, Ländlerbank 430.-, Államvasut 678.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 142.50 -.-, Alpési bányatársulat 675.-, Rimamurányi 556.-, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajár. 93.70, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 188.50, Német márka 117.66.

1 óraker jegyzetek:

Osztrák hitel 643.75, Magyar hitel 771.- Ländlerbank 430.50 Unio-bank 554.-, Államvasut 677.75, Anglo-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 143.25, Gőzhajó -.-, Alpési bányarészvény 675.-, Májusi járadék 97.60, Magyar koronajáradék 93.60, Török sorsjegy 188.50, Német márka 117.67, Elbavölgyi vasut -.-, Rimamurányi 556.-, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda 294.50, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-

Bécs, márczius 26. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2 százalékos papír-járadék 97.55, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.30, 1860-as sorsjegy 150.40 Osztrák hitelsorsjegy 451.50 Angol osztrák bankrészvény 303.50 Bécsi Bankverein 536.50 Osztrák-magyar bank 1716.- Déli vasut 142.75 Dunagőzhajózási társ. 10.31 Dohány részvény 405.- Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.75 Osztr. Lloyd 424.- 4.2 száz. ezüst. jár 97.50 99.65 Osztr. koronajáradék 97.70, 1864-es sorsjegy 261.50, Osztrák hitelintézeti részvény 642.50, Union-Bank 553.-, Osztrák Ländlerbank 429.75, Osztrák-magyar államvasut 676.25, Elbavölgyi vasut 423.25, Alpési részvény 674.75, 20 frankos 19.10, Londoni váltóár 240.37 Lipótkohó 474.-, Töröksorsjegy 188.25 Kedvetlen.

Bécs, márczius 26. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.45, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 149.-, Magyar hitelbank részvény 767.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 473.-, Rimamurányi 555.-, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság 419.-, Magyar koronajáradék 95.50, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. 93.50, Magyar nyer.-k. sorsjegy 190.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény -.-, Magyar jelzálogbank 420.-, Magyar keresk. bank -.-.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, márczius 26. (Az Egyetértés távirata.) Zárlatkor jegyzetetik: 4-2 százalékos papírjárdék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.75, osztrák hitelrészvény -.-, Déli vasut 25.40, orosz bankjegyek 213.70, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.-, Disconto Commandit 177.-, Dinamit-truszt -.-, Harpeni 195.-, Unifikált török járadék 94.90, 4-2 százalékos ezüst-járadék -.-, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.40, Magyar koronajáradék -.-, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Bécsi váltóár 84.85, Olasz járadék -.-, Alt. villamosági Edison 199.-, Gelsenkircheni 184.25, Laurakohó 210.75 Javult.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 26. 4-2 százalékos papírjárdék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.80, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.70, Osztrák hitelintézeti részvény 202.30, Osztrák-magyar államvasut 144.90, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.10, Bécsi Bankverein 135.85, Villamos részvény 147.-, 3 százalékos magyar aranykölcsön -.-, 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.35, Osztrák koronajárdék 97.25, Magyar koronajárdék 93.30, Osztrák-magyar bank 122.90, Déli vasut részvény 25.40 Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 84.90, Páris váltóár 812.25, Union bank részvény 139.90, Alpési bányarészvény 337. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) márczius 26. 4-2 százalékos ezüstjárdék 99.10, 1860. sorsjegy -.-, Déli vasut 25.70, 4 százalékos Aranyjárdék 98.70, Osztrák hitelrészvény 202.65, Osztrák-magyar államvasut 144.10, Olasz járadék 103.30, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.90 Szilárd.

London, márczius 26. Angol consol 77.1/16. Páris, márcz. 26. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.95, Osztr. aranyjárdék 100.-, Magyar aranyjárdék -.-, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről -.-, 4 százalékos Olasz járadék 103.05, Déli vasut elsőbbségi kötv. 313.-, 5 százalékos marokkói járadék 515.-, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 95.75, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 97.22, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 509.-, 4 száz. Szerb járadék 1907. 449.-, 4 százalékos spanyol járadék 94.60, 4 százalékos unifikált török jár. 94.70, Török sorsjegy 179.75, Török dohányrészvény -.-, Osztrák föld-hitelintézet -.-, Osztr. Ländlerbank 475.-, Magyar Jelzálogbank 453.-, Banque de Paris 14.57, Banque Ottomane 720.-, Osztr. magyar államvasut -.-, Déli vasut 153.-, Meridional vasut 660, Keleti vasutak -.-, Waggon Lits -.-, Hartmann gépgyár 493.-, Rio Tinto 16.30, Sucrerie d'Egypte 31.-, Tula 240.-, Thomson Houston -.-, Urikányi köszén 150, Chartered 17.75, De Beers 297.-, East Rand 80.-, Jagersfontein 81.-, Transvaal Consols -.-, Transvaal Land Company 43.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.06, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csek Londonra 251.75 Magánkamatláb 213.10. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vágómarhavásár.

Budapest, márczius 26. (Braun József és fia jelentése az „Egyetértés” részére.) Felhajtott: 2042 darab Vágómarha és pedig 1435 darab magyar és tarka ökör, 423 darab magyar és tarka tehén, - darab bosnyák ökör, - darab bosnyák tehén, 126 darab magyar és tarka bika, - darab bosnyák bika, 37 darab magyar bivaly és - darab bosnyák bivaly.

Származási hely szerint: — magyar marha, — darab bősnyák marha.
Következő árak jegyeztek métermázsánként élősúlyban levonás nélkül:

Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70.— 76.— koronáig, kivételesen —. —. 76 koronáig, középminőségű 64.— 68.— koronáig, silány minőségű 54.— 62.— K.-ig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 76.— 86 koronáig, kivételesen — fill, középminőségű 68.— 74 koronáig, silány 54.— 66.— koronáig. Magyar paraszt ökör legjobb minőségű 70.— 76.— kor.-ig, középminőségű 64.— 68.— kor.-ig, silány 54.— 62.— koronáig. Magyar tehén legjobb minőségű 48.— 68.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig, Tarka tehén legjobb minőségű 48.— 72.— koronáig, kivételesen — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Kicsontozni való marha 36.— 46.— koronáig. Boszniai ökör legjobb minőségű — koronáig, közép minőségű — koronáig, silányabb minőségű — koronáig. Növendékmарha 52.— 62.— koronáig. Mind 100 kilónként élősúlyban.

Borjuvásár.

Budapest, márczius 26. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 171 darab élő borjút, 15 darab rugott és — darab leölt borjút. Az irányzat kissé élénkebb volt. Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 84—90 fillért, kivételesen 92 fillért, középminőségű élő borjúkért 72—82 fillért, leölt borjúkért 80—100 fillért, silány és rugott borjúkért 56—70 fillért kilogrammonként (levonás nélkül).

Bécsi szurómarhavásár.

Bécs, márczius 26. (Saját tudósítónk telefoni jelentése) A mai vásárra fölhoztak: 4342 darab borjút, 2971 darab fiatal sertést, 2175 levágott sertést, 251 darab levágott juhot, — darab élő juhot, 3160 darab bányát.

Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 92—104 fillér; elsőrendű 106—136 fillér; legeleje 138—148 fillér; élő borjú — fillér; hizott hussertés 104—114 fillér; hizott sertés 104—120 fillér; levágott nehéz sertés I. rendű — fillér; II. rendű — fillér; könnyű sertés 126—132 fillér; elsőrendű süldő 106—124 fillér; levágott juh 84—108 fillér; bárány 14—44 korona páronként.

Heti lóvásár.

Budapest, márczius 26. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma tartott heti lóvásárra felhajtottak 401 darab I., 411 darab II. oszt. Összesen 812 darab lovat. Elkelt 320 darab ló. A székesfőváros megvett 54 darab vágólovat 72—150 korona között váltakozó áron.

Báránvásár.

Budapest, márcz. 26. (Hiv. tud.) A mai vásárra került 45 darab élő és 1910 darab leölt bárány. Az irányzat élénk volt, s az árak I koronával emelkedtek páronként. Fizettek élő bárányokért 13—15 koronát páronként, leölt bárányokért 7—16 koronát páronként.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, márczius 26-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 128—130 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 128—130 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 128—130 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi márczius 23. napján volt készlet 27394 drb., 1908 márczius hó 24-én felhajtott 566 darab, 1908 márczius 24. napján elszállított 233 darab, 1908 márczius 26. napjára maradt készletben 27727 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, márcz. 26. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 197 darab sertés, 118 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő,

malacz. Mai napi felhajtás 992 darab sertés, 50 darab süldő, — darab malacz, összesen 1189 darab sertés, 168 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1189 darab sertés, 101 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — drb sertés, 67 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül élősúlyban 98—106 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig — 96 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 124—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 124—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — 92 fillér, ételsúlylevonással 130—138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsúlylevonással 130 — fillérig. Belföldi süldő 106—112 fillérig, horvát süldő 100—112 fillér. Malacz — fillérig (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központ intézet távirati jelentése. 1908. márczius 26-án reggel 7 orakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a Dunántulon, meg a Duna-Tisza közén és a szomszédos részeken esett néhány mm.-nyi csapadék. A hőmérséklet ország-szerte átlag 3—4 C°-kal volt alacsonyabb a normálnál; maximuma: Fiumében 13 C°, minimuma: a Tatrában —11 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható lényegtelen hő-változással és elvétve csapadékkal.

Allomás	Legnagyobb hirt. +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Hőmérséklet	
				félfőzött	levegő
A.-Szlátina	89.6	-3.4	NE	12	0
Angvár	83.6	-0.5	N	0	0
Kősmárk	69.7	-4.4	N	0	0
Losonc	68.2	2.1	N	4	4
Ózsva	67.7	0.6	N	4	4
Budapest	68.8	3.5	N	4	4
Terény	67.7	1.0	N	4	4
Névezhely	67.7	2.2	N	4	4
Pács	68.3	2.2	NE	1	5
Zágráb	67.7	1.2	N	1	4
Újmeze	65.9	1.7	N	ny	13
Újmeze	67.9	1.5	NE	1	4
Szeged	68.2	2.0	N	3	1
Kécskémén	67.7	3.0	SW	0	4
Körmény	68.4	0.6	NE	1	3
Nagyvárad	67.5	0.4	NE	1	4
Szatmár	—	2.2	SE	2	0
Ger	—	8.0	SE	3	4
Arvavár	—	-9.0	NE	2	0
Selmeczbánya	—	-0.8	NE	3	1
Komárom	—	1.4	NE	1	4
Magyar-Óvár	—	1.0	N	1	4
Sopron	—	0.5	NW	1	2
Kisvárd	—	1.4	N	0	0
Órmeny	—	4.4	N	0	11
Órmeny	—	4.4	N	1	4
Körmény	—	1.8	N	1	4
Körmény	—	2.6	SW	2	7
Órmeny	—	2.7	SW	3	4
Arad	—	1.0	S	1	4
Zombolya	—	0.2	S	0	4
Vértes	—	0.2	S	0	4
Úrszék	—	3.8	S	0	4

VIZÁLLAS.

Inn	márcz. 24		márcz. 26.		Tisza	márcz. 24.		márcz. 26.	
	meter	meter	meter	meter		meter	meter		
Duna	0.64	0.58	1.83	1.87	M.-Sziget	0.10	0.09	0.52	0.50
Passau	0.79	0.79	0.79	0.79	Tokoháza	1.05	1.80	3.04	3.86
Linz	0.79	0.74	1.10	1.18	V.-Namény	5.22	4.46	5.22	4.46
Bécs	2.87	2.41	1.17	1.22	Tokaj	5.78	5.68	5.78	5.68
Pozsony	1.82	1.86	3.20	2.19	Tiszafüred	4.28	4.19	4.28	4.19
Komárom	3.20	2.19	2.17	2.82	Szolnok	4.28	4.19	4.28	4.19
Budapest	3.20	2.19	2.17	2.82	Csongrád	4.28	4.19	4.28	4.19
Pács	3.20	2.19	2.17	2.82	Szeged	4.28	4.19	4.28	4.19
Pancsova	3.20	2.19	2.17	2.82	T.-Bocsa	4.28	4.19	4.28	4.19
Orsova	3.20	2.19	2.17	2.82	Titel	4.28	4.19	4.28	4.19
Morva	3.20	2.19	2.17	2.82	Hód	4.28	4.19	4.28	4.19
Vág	3.20	2.19	2.17	2.82	Bárta	4.28	4.19	4.28	4.19
Zselica	3.20	2.19	2.17	2.82	Ladmező	4.28	4.19	4.28	4.19
Troncsán	3.20	2.19	2.17	2.82	Safó	4.28	4.19	4.28	4.19
Szered	3.20	2.19	2.17	2.82	Hernád	4.28	4.19	4.28	4.19
Szt.-Gothárd	3.20	2.19	2.17	2.82	Bereettyó	4.28	4.19	4.28	4.19
Sárvár	3.20	2.19	2.17	2.82	B.-Újfalu	4.28	4.19	4.28	4.19
Órádi	3.20	2.19	2.17	2.82	Csúcs	4.28	4.19	4.28	4.19
Vasád	3.20	2.19	2.17	2.82	N.-Vásád	4.28	4.19	4.28	4.19
Zákány	3.20	2.19	2.17	2.82	Bolányos	4.28	4.19	4.28	4.19
Bács	3.20	2.19	2.17	2.82	Tanke	4.28	4.19	4.28	4.19
Fazók	3.20	2.19	2.17	2.82	Gurahony	4.28	4.19	4.28	4.19
M.-Szerdah.	3.20	2.19	2.17	2.82	Dorcsány	4.28	4.19	4.28	4.19
Zágráb	3.20	2.19	2.17	2.82	Pákás	4.28	4.19	4.28	4.19
Szizsek	3.20	2.19	2.17	2.82	Gyoma	4.28	4.19	4.28	4.19
Mitrovicza	3.20	2.19	2.17	2.82	Gy.-Pohárvár	4.28	4.19	4.28	4.19
Dócs	3.20	2.19	2.17	2.82	Branyicska	4.28	4.19	4.28	4.19
Szatmár	3.20	2.19	2.17	2.82	Sohorsó	4.28	4.19	4.28	4.19
N.-Máltény	3.20	2.19	2.17	2.82	Arad	4.28	4.19	4.28	4.19
Munkács	3.20	2.19	2.17	2.82	Makó	4.28	4.19	4.28	4.19
Homonna	3.20	2.19	2.17	2.82	K.-Kostoly	4.28	4.19	4.28	4.19
Pereszény	3.20	2.19	2.17	2.82	Kiszató	4.28	4.19	4.28	4.19
					Temesvár	4.28	4.19	4.28	4.19
					Becskerek	4.28	4.19	4.28	4.19

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Hivatalnokok írnokok,

illetve rajzolók és szellemileg elfoglalt egyéneknek miért kell *Diana-sósorszeszt* használni?

- Mert a sok ülés és előrehajlásból kifolyólag többé-kevésbbé majdnem mindenkinek megfájdul a háta. Ezeknek egy bedörzsölés este lefekvéskor vagy reggel felkelés előtt, egy megfizethetetlen kincs. A hátfájás rögtön megszűnik.
- Nagyon gyakran a derék- és oldal-fájás, melynél szintén egy masszírozás alkalmazandó biztos eredményyel.
- Étvágytalanságnál néhány cseppet cukorra vagy vízbe önteni a *Diana-sósorszesz* legjobb étvágygerjesztő.
- Nehéz emésztésnél étkezés után néhány cseppet bevéve, elősegíti az emésztést, miáltal az étvágy emelkedik.
- Általános gyengeségnél úgy bevétel, mint masszírozás által elérhető egy bámulatos eredmény.
- Szellemileg vagy sok tanulás által megterhelteknél (gyermekeknek is) a homlok bedörzsölése által a fényes eredmény azonnal tapasztalható.
- A sok írás, rajzolás, festés által kifáradt vagy meredt ujjakra és karokra nagyon kellemesen hat egy bedörzsölés, mi által ismét könnyen mozgó és rugékonny ujjakat, kezeket és karokat kapunk.

Egy eredeti üveg ára 20 kr.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körút 5. sz.

Mindenütt kapható.

Csak vigyázn kell, hogy minden üveg külső sárga burkolat papíron olvasható legyen e két szó:

DIANA-sósorszesz.

Buza	Műs	100 kilogramm ára		Műs	100 kilogramm ára	
		K-től	K-ig		K-től	K-ig
lisztvidéki	uj	75	22.85	79	28.80	24.15
"	"	76	23.15	80	28.70	24.25
"	"	77	23.45	81	28.60	24.35
fehértói	uj	75	22.85	79	28.80	24.15
"	"	76	23.15	80	28.70	24.25
"	"	77	23.45	81	28.60	24.35
pestvidéki	uj	75	22.85	79	28.80	24.15
"	"	76	23.15	80	28.70	24.25
"	"	77	23.45	81	28.60	24.35
bánási	uj	75	22.85	79	28.80	24.15
"	"	76	23.15	80	28.70	24.25
"	"	77	23.45	81	28.60	24.35
bácskai	uj	75	22.85	79	28.80	24.15
"	"	76	23.15	80	28.70	24.25
"	"	77	23.45	81	28.60	24.35

Egyéb gabonafélék		100 kilogramm ára	
		K-től	K-ig
Rozs	elszárított	20.85	20.95
"	elszárított 6	20.85	20.75
"	közelmintású	14.40	14.80
Árpa	takarmány, elszárított	18.90	16.80
"	takarmány, elszárított	15.70	16.90
Zab	elszárított	18.80	18.55
Tengeri	magyar	18.80	18.55
Ropos	káposztalencse	18.80	18.55

Burgonya		Koronától-koronáig	
		Pénz	Ár
Dunántúli	4.10-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80
Felsőmagyarországi	4.80-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80
Nyitási	4.80-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80
Felső	4.80-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80
Bánási	4.80-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80
Pesti	4.80-4.80	4.50-4.70	5.10-5.80

Különféle termények	Faj	Pénz		Ár
		Koronánként	Koronánként	
lisztészir	budapesti	185	186	
"	vidéki	107	108	
szalonna	prima, légszáritott	113	114	
"	városi légszáritott	107	108	
"	8 dróbs	113	114	
szilva készárú	Morbil			
"	boszniai, 1906. évi uszaco-mfa.			
"	1906. " " 100			
"	1906. " " 85			
"	szérbiai, 1906. " uszaco-mfa.	1 50	42	
"	1906. " " 100 dróbs	46	50	
"	1906. " " 85	50	51	
szilva készárú	szlavoniai, 1906.	53	50	
"	szérbiai, 1906.	33	38	
ag	uszoona magyar 1906.	188	170	
"	vörös aprószemű 1906.	180	160	
"	középszemű 1906.	160	170	
"	magyarosított 1906.	170	180	

Allamadosság közkölcsönök

Magyar aranyáradek 4%	111.70	112.80
koronáradek 4%	83.50	84.50
koronáradek 4%	95.40	96.80
koronáradek 4%	77.70	78.70
All.köl. Vaskapu célj. ar. 6.8%	101.10	102.10
Horv.-szlav. reg.-kár. k. 14.4%	94.00	95.00
M. földtelehrment. kötv. 4%	95.25	96.25
Horv.-szlav. 4%	140.00	141.00
Tiszai szegedi nyar. kölc. 4%	101.00	102.00
Horv.-szlav. jels. földt. kötv. 4%	97.60	98.60
Konv. osztr. adóm. koronaj. 4%	99.70	100.70
Egyes. osztr. jár. papir. 4%	116.10	117.10
oszt. 4%	97.75	98.75
Osztrák aranyáradek 4%	151.00	152.00
koronáradek 4%	121.00	122.00
áll.-sors. 1880. 1000K 4%	180.00	181.00
1884-ből 200K 4%	180.00	181.00
1884-ből 100K 4%	91.75	92.75
Bosz.-barc. orsz. k. 1886. 4%	99.00	100.00
vasút 1888. 4%	99.00	100.00
1892. 4%	91.00	92.00
Bpest. székess.-főv. kölc. 4%	91.00	92.00
Bpest. székess.-főv. kölc. 4%	91.00	92.00
Orosz államkölcsön 5%	91.90	92.40

Záloglevelek, Előbbségek.

Belvár. kpt. s. t. 4%	98.50	99.50
Egyesült. lóv. tápt. 4%	99.50	100.50
koronáért. 4%	101.00	102.00
Kisbirt. orsz. földh. 84 év 4%	101.00	102.00
50% évre kor. 4%	98.50	99.50
M. agrár-jár.-b. székess.-főv. 4%	98.50	99.50
jár. kötv. v. 4%	98.50	99.50
áll. kölc. 4%	98.50	99.50
M. áll. tápt. r. t. 50 évre 4%	94.00	95.00
65 évre 4%	94.00	95.00
65 évre 4%	94.00	95.00
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	98.00	99.00
50 évre 4%	92.85	93.85
50 évre 4%	92.85	93.85
szab. és talajjav. 4%	92.85	93.85
M. jels. hitelb. fr. ban 4%	92.85	93.85
uszas 50 évre 4%	92.85	93.85
forint ártékben 4%	92.85	93.85
50 évre kor. 4%	92.85	93.85
köz. kötv. 50 évre 4%	92.85	93.85
uszas 50 évre 4%	92.85	93.85
80 év v. 110 ft. 4%	92.85	93.85
80 év 100 frank 4%	92.85	93.85
nyar. kötv. fr. 4%	118.50	119.50
oszt. feildb. 4%	128.00	129.00
nyar. kötv. kor. 6%	100.00	101.00
M. lezám. penzt. 50 évre 4%	98.50	99.50
65 évre 4%	98.50	99.50
M. t. p. közp. jels. b. 4%	98.75	99.75
köz. kötv. 80 évre 4%	98.75	99.75
köz. kötv. 70 évre 4%	98.75	99.75
Orsz. közp. hitelint. kötv. 4%	100.00	101.00
Osztr.-m. bank 50 év kor. 4%	98.25	99.25
P. hazai. t. p. közp. kötv. 4%	98.50	99.50
fr. t. 4%	98.25	99.25
100 K n. & nykvt. 4%	101.00	102.00
Pesti m. keresk. bank 4%	99.25	100.25
K. & 4%	98.40	99.40
köz. kötv. v. 110 ft. 4%	108.00	109.00
köz. kötv. v. 100 k. 4%	98.25	99.25
Adria tengerhajóz. r. t. 4%	99.50	100.50
Bpesti közúti vasútja 4%	94.25	95.25
Bébi vasút 100 márk. det. 4%	111.00	112.00

Kassa-órber. v. 1888. fr. t. 4%

1888 arany márk. det. 4%	111.80	112.80
1891 arany márk. det. 4%	96.00	97.00
1891 arany márk. det. 4%	111.80	112.80
oszt. ronal fr. det. 4%	96.50	97.50
M. folyam-ig. r. t. k. det. 4%	99.00	100.00

Bankok részvényei.

Angol-osztrák bank	808.50	804.00
Budapesti Bankgyűjtemény	868.00	870.00
Elő magyar iparbank 5%	150.00	152.00
Pümei hitelbank 5%	278.75	279.25
Bpesti gróv. és pénztár-egylet	278.75	279.25
Hazai bank márk. k. 5%	278.75	279.25
Hermes magy. áll. vállalkozás	805.00	807.00
Magy. agr. és jár. b. s. t. 5%	428.00	428.00
M. áll. hitelbank márk. k. 5%	768.25	768.75
M. pénztár-egylet márk. k. 5%	421.00	421.50
Magy. kereskedelmi r. t. 5%	577.50	579.00
Magy. k. sz. osztályos r. t. 5%	580.00	581.00
M. lez. és pénztár-bank 5%	478.25	474.25
M. pénztár. k. s. b. s. t. 5%	985.00	980.00
M. t. p. közp. jels. b. s. t. 5%	1020.00	1020.00
Magyar teleph. és par. bank	880.00	870.00
Osztrák hitelint. márk. v. 5%	648.00	649.50
Osztrák-magyar bank 5%	1780.00	1740.00
Pesti m. keresk. bank 5%	8315.00	8325.00
Unionbank 5%	555.00	557.00

Takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár 5%	495.00	608.00
Budapest-Erzsébetvárosi tak. 5%	500.00	205.00
Budapest-Lipótvárosi bank r. t. 5%	171.00	176.00
Bpesti tak. sors. szolg. r. t. 4%	414.00	418.00
Egyesült bpesti fővárosi t. p. 5%	2140.00	2150.00
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	585.00	588.00
Magyar orsz. községi tak. 5%	1605.00	1620.00
Pesti hazai előt. takarékpénzt. 5%	18150.00	18250.00

Sorsjegyek.

Budapesti sorsjegy	21.50	22.00
oszt. feildb.	21.75	22.75
Budapesti sorsjegy	510.00	520.00
Erzsébeti szanatorium sorsj.	280.00	240.00
József sorsjegy	10.00	12.00
oszt. feildb.	10.00	12.00
Magyar vöröskereszt sorsj.	24.50	25.50
oszt. feildb.	21.00	22.00
Osztrák vöröskereszt sorsj.	58.00	55.00
Osztrák hitelint. sorsjegy	455.00	445.00
Pálffy-sorsjegy	180.00	200.00

Pénzjegyek és váltók.

Arany, magyar v. oszt. v. t.	11.85	11.45
20 frankos " fr.	11.27	11.85
20 márkás " fr.	19.08	19.14
20 márkás " fr.	23.50	23.58
Török aranyira	117.67 1/2	117.97 1/2
Német b. bankjegy (100 márk.)	95.80	95.90
Francia b. (100 frank)	95.80	96.10
Olasz bankj. (100 lira)	2.51	2.52
Papírbeli deszabontint	96.50	94.60
Római bankjegy (100 lej)	240.82 1/2	240.72 1/2
Szorb bankj. (100 ost dinár)	117.87 1/2	117.87 1/2
Váltók London (100 font st.)	46.55	46.85
" német bankp. 100 m.	95.00	95.80
" orosz bankp. 100 r.	95.00	95.80
" Páris 100 frankot	95.00	95.80

A TITOKZATOS HAJÓ

REGÉNY.

Írta: FRED VILLER

41

Holt olyan örülten védekezett, midőn a fiatal leánytól eltávolították, hogy nekünk kellett közbelépni és némileg őt lecsillapítani.

Nem akarom részletezni tovább, hogy töltöttük el az estét. Rongyosan, piszkosan és vérző sebekkel ellátva nyújtottuk ki fájós tagjainkat az elhasznált kőpadokon. Azaz, hogy csak mi ketten: Monk és én. Holt az egész idő alatt fel s alá járkált. Ha néha megszólalt, csak saját magát szidta — meggondolatlan viselkedéseért.

Végre virradni kezdett.

Napbarnított arcú tiszt jelent meg s megkérdezte, nem akarunk-e valami élelmiszert vásárolni; ha igen, akkor az egyik katona a szomszéd korcsmából hoz a számunkra valamit. Arról is gondoskodott, hogy szappant, vizet kapjunk és kézipodgyásunk is előkerült.

Pénzünk volt bőven. Miután megmosakodtunk és rendbeszedtük magunkat — sőt az egyik katona felesége kis jutalom fejében össze is varrta a ruhánkat is — és meglehetősen jó étel meg három üveg bor mellett tréfás kedvünk is támadt. A szakállas affarez (hadnagy) részt is vett az étkezésnél és még mielőtt befejeztük volna, legjobb barátokká lettünk. A parancsnok nemsokára meglátogat bennünket, mondta a hadnagy; ő maga nem tudta, mit akarnak velünk és mi történjék továbbra.

Ebéd felé közeledett az idő, midőn a parancsnok is megjelent. Egy kicsi sovány ur, ősz bajusszal, elkopott őrnagyi egyenruha volt rajta és szájában az elmaradhatatlan cigarettá.

— Silva gróf volt oly nemeslelkű és elejti

ellenünk a vádat, huszonegy óra múlva elhagyhatjuk fogságunkat, magyarázta a kis sovány ember. Azután finom célzást tett az őrnagy ur, hogy vajon a katonák számíthatnak-e egy kis fájdalomdíjra azokért az ütlegekért, amelyben őket Holt részesítette.

Egy marék csillogó aranypézt rendkívül előzékenyen és kedvessé varázsolta a parancsnokot, sőt azt a kivánságát is kifejezte, hogy nagyon örülne, ha „az urak meglátogatnák őt szerény otthonában“. Ezt persze a legnagyobb „sajnálkozással“ elhárítottuk.

Ellenben megkértük, hogy szeretnénk az „Akadival“ (polgármesterrel) beszélni. Ez a jámbor ember nagyon meg volt lepve, midőn ötszáz pesetát ajándékoztunk a város szegényei számára. A derék hadnagy egész cigarettakészletünk boldog birtokosa lett és meghatottan ígérte, hogy Gibraltárban meglátogat majd bennünket.

Kint az őrszoba előtt állott Nolasko Pedró és üdvözölt mindhármankat, mintha mi sem történt volna.

Miután számítottunk rá, hogy a katonának és szegényeknek szánt összeg nagyon megcsappanva jutna el a kezeikbe, különböző pénznemeket adogattunk a piszkos tenyereikbe, melyek felénk nyultak. A legjobb egyetértésben a polgári és katonai elemmel — így hagytuk el a várost.

Nolasko Pedró nem beszélt oly sokat, mint előző nap, hanem szótlanul vezetett bennünket. Egy arczizma sem rándult, midőn az utról letréttünk és gróf Silva kastélya felé tartottunk, a néhány száz lépésnyire levő portáslakásig.

Monk meghuzta a rozsdás fogantyút és egy csengő hangja hallatszott.

Ősz, öreg ember csoszogott ki a házikóból és jött a vasrácsig. A kezében levelet tartott, melyet kidugott a rácsok mögül, anélkül, hogy az ajtót kinyitotta volna.

— A gróf ur azt mondta, hogy három ide-

gen ur (angolok) ma este idejön és megparancsolta, hogy adjam át ezt a levelet.

Azzal köszönt és eltávozott, még csak meg sem fordult.

— Ötven év óta portása a Silva grófnak — mondta Pedró.

Holt felbontotta a levelet és felolvasta. Czimzés és aláírás nélkül, francia nyelven volt írva s így hangzott:

Midőn ezt a levelet kézhez kapja, leányommal együtt a yachtomon vagyunk Spanyolországtól távol. Ne keressen bennünket, ha kedves az élete.

Semmi több!

— A gróf tegnap este Cadixba utazott — jegyezte meg Pedró és figyelmesen vizsgálta az arczunkat, mialatt a levelet olvastuk.

Ha a vezetőnk az ut vagy ehhez hasonló dologról kérdeztük, később mindig udvarias, előzékeny hangon felelt, de minden kérdést, ami a grófra, vagy a tegnapi napra vonatkozott, hallgatással intézett el.

Egyszerre hirtelen így szóltam hozzá:

— Te tegnap azt az urat — és Holtra mutattam — minden meggondolás nélkül leszurtad volna, ha a gróf beleegyezik?

Az ember megvonta a vállát.

— A barátja volt a támadó, hálát adhat a teremtnök, hogy így szabadult.

— Te tehát összeköttetésben állsz a gróffal?

Semmi választ nem kaptunk.

— De ki felel nekünk azért, hogy te nem csalsz bennünket valami rejtékbe és boszut állsz a tegnapi viselkedésünkért, amit én is belátok, hogy nem volt egészen helyes?

— Én megígértem a grófnak, hogy épségben szállítom önöket Algezirásba.

Ennél többet nem mondott és nem is tudtunk belőle kivenni.

Folyt. köv.

S Z I N H A Z A K
Pénteken, 1908 márczius 27 én
Nemzeti Színház M. Kir. Operaház

Egyenlőség.
Fantázia 4 felvonásban. Irtá: Barrie, Fordította: Fáy J. Béla
Lord Leam Kovács
Lady Mary, leánya Márkus E.
Lady Agatha Vizvári M.
Lady Catherine Paulay E.
Ernest Woolley Rózsahegyí
Lord Brooklehurst Nádai B.
Egy tengerésziszta Mészáros
Mr. Crichton Pethes
Kezdeté 7 órakor.

Nepszínház-Vígopera
A nagymama.
Enakos vigjáték 8 felvonásban. Csiky Gergely darabjából színpadra alkalmazta Pásztor Árpád, zenéjét szerzelte Mádler Rezső.
Szereplők: Blaha L. Turcsányi
Mária Deila Donna
Piroska Horváth
Báró Orkényi Pázmán
Gróf Szerényi Bálint
Dr. Orkényi Kalmán Kürti
Kocsis Marosi A.
Langó Szeráfina Marosi A.
Tórkösi Szilárd Nagy
Kezdeté 8 órakor

Magyar színház
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Irtá: Földes Imre.
Szereplők:
Kardóy István Vágó
Kardóy Zoltán Garas
Kardóy Irzsebet Borostyán
Schneider Lajos Z. Molnár
Marjay István Rátthey
Szilassy Ernő Törzs
József Géza Csontos
Szárossy Agósti Vándori
Keller Gyula Rátkay
Szedlacsák János Papp
Pintér István Tarnay
Ferenec Körmeny
Kezdeté 8 órakor

Vígshírház
Tatárjárás.
Operett három felvonásban. Irtá: Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor verselre írta Kálmán I. Lehonyay tábornok Vendrey
Treszka leánya Harmati H.
Riza Keleti J.
Lornathy Hegedűs
Imrédy Fenyvesi
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Miké Komlósy
Turi Tibanyi
Kezdeté fél 8 órakor

Uránia színház
Új asszonyok.
Kezdeté 8 órakor

Várszínház
Zárva.

Faust.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzelte Gounod, végül írták: Barbier és Carré. Fordította Ormay.
Faust Déri
Mefistofélis Kornai
Valentin Takács
Wagner Dalmóki
Margit Swártsiródm
Siebet Payer M.
Mártha Valent V.
Kezdeté 7 órakor

Király színház
Adollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Irták: Willner A. M. és Grünbaum Ernyes; fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerzelte Fall Leó.
John Cauder Némethi
Alicze, leánya Petrács S.
Dick, az unokaöcs. Simai
Daisy Gray, urakahuga Ötvös G.
Tom, Cuder test. Csizsér
Dénés László Haskó
Schlick Hans báró Gspó
Labinska Olga, Szegedi
Miss Thomson, Orley Fl.
Kezdeté fél 8 órakor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69. Telefon 53-10
A harisnyakérdés.
Irtá: irta: Berzók Árpád. Szereplők: Kerdos, Póór Lili, Urál M. Szép asszony kocsisa.
Párizsi történet egy felvonásban. Szereplők: Sarkadi, Keleti Judiska, Boros és Bánszony.
All right.
Turidráma, irta: I. P. J. atárgue
Szereplők: Kardos, Kabók, Szentirmay, Bárszony, Nyáral, Medgyaszay V., Kókényi J., Urál M. Palásthy.
Pajkos grizettek.
Operett írta: I. Wilhelm, zenéjét I. Reinhard, fordította Heljai Jenő, Szereplők: Nyáral, Boros, Bárszony, Keleti I., Róza Lili, Vörös III.
Medgyaszay Vilma minden este fellép. Sulami Rahu, marakói táncosnő fellép. Kezdet: 9 15 órakor
A konferenciáris tisztjel Palásthy. Marci 1908. hó

Hpollo színház.
(Telefon 68-39.)
Raffles a mükedvelő betörő.
Ház berbesdó. Folyékony galvanizmus Tévedések bohozatb. Almabor készítés.
Hamlet
Eredeti főlvetel a „Comedie Francaise” tagjaivak előadása után.
Farmerleány, az egyensúlyozás örültje. A csempészet különböző módjai.
Elnyomottak szerelme.
Az egyetemi ifjuság és a szocialdemokraták tüntető felvonulása 1908 márczius 15-én. Ünnepey a Petöfi szobornál.
Kezdeté 5 órakor.

FÖVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:
Merian Kutvaszínháza
Humpsti-Bumpsti
és a többi attrakció.
Az előadás kezdeté 8 órakor.
A télikertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK
ezigányzenekara hangverseny.

Holnap, szombaton délelőtt 9 órakor nyílik meg a
Lantos-féle
Mintavendéglő
fényesen és újonnan berendezve. VI., Teréz-körut 20. sz.
Oktagon-kávéház mellett

A tennis idény kezdetével!
KERTÉSZ TUDOR cég
lawn-tennis raketek javítására és újonnan hurozására szorodotttette:
Mr. A. O. Hitchcock Acton
elsőrendű angol szakmunkást.
ki mindennemű raketjavítást és hurozást kiválóan szakértően és gyorsan, szakszerű képest azonna végez Kertész Lódor sportaru-üzletében, Budapest, IV., Kristóf-ter berendezett külön raketjavító műhelyben.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körut 28
(BONBONNIERE) Telefon 52-88
Mindén este a nagyszerű márcziusi művor kerül színre.
Kaozagtató politikai aktualitások: Wekerle mondata
A koalíziós oroszlanok. - Három bohózat. - Huszonöt cabaret-szám. - Négy színpadi tréza. - Fellepek: László Rózi, Nagy Endre, Ferenczy Károly. - Tizenket művész és művésznő.
Jegyek: Bárd-nál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipszer-né (Andrássy-ut 4. cs a Cabaret ponttáránál, Teréz-körut 28.)

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI. Főrendező: ROTT SANDOR
Az előadás kezdeté 8 1/2 órakor.
11 órakor! ma! Végül!
«DAS KIND VON HEUTE»
Gyermekmeses előjáték számára írta: Satyr. Rendező: Werner Janó.
Ezt megelőzi 9 1/4 órakor:
Az aczélkirály vád alatt.
Bírósi karcolat írta: Pitaval. Rendező: Rott Sándor.
Továbbá: Trebitsch Sándor, Zöldi Márton és Türk Berta új színdarabjaikkal
Nappali pénztár 9-10 és délután 3-6 óráig
Az 1-ső emeleti Casino de Parisban reggeli 5 óráig zene és tánc.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatóság: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma és mindennap
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.
Nemes Lessenn Mella Cabaretdiva saját eredeti műsorával. Keller Bernhard báróné cocottdalok (harrakisérettel). La belle Sylvia dán soubrette.
Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa Frieda orosz énekesnő és táncosnő. Schmielt Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával.
Maara Gusti előadó soubrette. Sugar Elza cabaret énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órakor. Kezdeté 8 órakor.
Telefon 15-10

Nászajándékok
jubileumra díszdíjak, evő-eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelő
Budapest, Erzsébet-körut 29. l. em.
Arjegyzék 2000 rajzzal legyen és bérmentve.

ITT a tavasz!!
elmult a tél
de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor!
Gyorsan és biztosan eltüntetli azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle
Magyar-Pipere-Borax.
Állandóan hasznáva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt punán, üdön és tisztán megtartja.
A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltüntet szeptől, pörsenyt, atkát miltessert patánást májfoltot, a ráncos bőrt bársonysimává, a vörös vagy napbarnított bőrt fehérré teszi.
Gyermokápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetlen.
Kitűnő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájalaplásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans
Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-1.
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb tüsszerüzletben. - Csak dobozban, nem kímérve
Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, Rakóczi-ut 10. készítője
Figyelelnek a ROGÁTSY névre.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rakóczi-ut 63. szám
Márczius 16-tól új műsor
Miss Folyay
akrobátia transformációk Dancing act. Görög kertí jelenet. Fontaine lumineuse
A Tardos bank.
Bohózat 1 felvonásban. Irtá: Tábori Emil.
Azontúl az összes újonnan szerződöttetett művészek fellépte. Uj szolók.
Éjjeli 12 órától reggeli 6 óráig, - télikertben zene és táncz.
Megedős Gyula elsőrendű cigányzenekara hangverseny

Villand testvérek Nagy Cirkusza
a TATTERSALBAN
Ma és mindennap
nagy díszelőadás!
Szenzációs műsor! Szenzációs műsor!
A legelső művészek és művésznők!
Jegyek kaphatók: SOPRONI-nagyújszda Rakóczi-ut 1.

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai intézet vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi irodája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-38.

Aki az ÜSTÖKÖS-re, hazánk legjobb éleclap-jára, most háromnegyedére (áprilistól—decemberig) 9 koronával előfizet:
ingyen kapja az Üstökös
1907. évi teljes bekötött évfolyamát.
(600 oldal vice, kép humoreszk, stb.) — (Az 1908. január—márcziusban megjelent számokat, köztük az 56 oldalas 50 éves jubileumi számot ingyen utána küldjük).
Czim: Üstökös - Budapest.
2 teljes évfolyam csak 9 korona.
Az »Egyetértés« előfizetői, ha ezen minőségükre az utalványszelvényen hivatkoznak, kedvezményes áron (Negyedevre 2 kor. Félévre 4 kor. Hármannegyedevre 6 kor.) fizethetnek elő, ez esetben azonban csakis az 1908. évi jan. márcziusi számokat kaphják.

Legjobb minőségű **kontófésűk** bivalycsont, kacsak, békatelenc és elefántcsontból dus választék.

Legnagyobb választék békatelenc és imitáció **hajtók, konty- és oldalfésűk, hajszűrő vasak és sütőtűmpák.**

MÜLLER J. L.-féle BRISE DE VIOLETTES a legjobb, legkeresettebb inolya-illat, a fűszereket helyettesíti illatával egyenlő kellemességgel, artémizsága és finomságára nézve felülmúlhatatlan, ezen kívül jó bolyaitól felhívul minden varakozást kiváló udító és kellemes illata által.

Üvegje 8, 5 és 9 kor. Angol és francia illatszerek dus választékában.

Müller J. L. Cs. és Kir. Ud. Szálító Illatsz. és piperevágyak-száronál Budapeston. Rákóczi Kormányhivatal utca 2. / Rottenhiller-utca 6. sz. Haj-, fog- és körömkefék díszes kasszettekben Körömapuló-szerek.

Dr. Gebhardt tanár-féle **ÖVÉNY SZAPPAN** 1 db 70 fill., 1 tucat 7.60 kor. Fenyőfa- és Cologne-szappan 1 K, nagyobb 1.60 K

Mindenütt kapható a legfinomabb **Weider tejszín és Zsolna csokoládé** Csokoládé dessert bonbonok. **Weider Ármin és Béla** csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Pontos és legjobb **ÓRÁK** 5 évi jótállás mellett. Arany és ezüst ókszerok, evő-eszközök, nászajándékok **részletfizetésre is.** Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. **Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen es bérmentve.** **POLGÁR KÁLMÁN** műorás Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján **Dr. KAJDACSY** v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít **hugycsőgyógyászat, hólyagbaj, székreked, bajakört (syphilis), bőrbajok, elgyengült férfierő, idősebbeknél is, ontörtézet és annak utóhatásait, ideg- és halmozott, valamint minden női bajokat.** **RENDEL: 8-4-ig és este 7-8-ig.** Budapest, VIII., József-körut 2. Levélre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszer.

Us. és kir. szab. déli vas-pálya-társaság. **Hálólhelyekkel berendezett kocsi forgalma Budapest d. v. és Meran között.** Az eddig Budapest déli vasútról (Franzensteig (Pragerhof-Marburgon át) és viszont közlekedő közvetlen kocsik, melyek I. és II. osztályu kocsiszakaszokon kívül négy 1. osztályu hálólhelyivel bírnak, 1. évi február hó 1-től kezdve a merani idegy alatt Meranba és Meranból fognak közlekedni. Indulás Budapestről este 8 órakor. érkezés Budapestre délelőtt 10 óra 12 perczkor. Az I. osztályu hálólhelyek használatáér a rendes I. oszt. menetjegyeken felül Budapest d.-v.-ról Meranba vagy viszont hálólhelyenként 21.60 korona pótlilleték fizetendő. Ugyancan hálólhelyilleték számítatik a részvonalakon meglott utra is. A hálólkocsijegyek a vonatok kiindulási állomásain (Budapest d. v. és Meran) a személypénztáraknál továbbá naponként délután 5 óráig a Budapesti városi menetjegyirodában (Viaduktér 1.) válthatók, míg utközben, ha hálólhely még rendelkezésre áll, a jegyet a kaland adja ki.

Katzky Lajos épületezműalkatos-mester Zephire szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek minta raktára **Budapest, VI. ker., Liszt Ferenc-tér 14.** TELEFON 22 - 78.

BIZTOS gyógyulást keresőknek **nemi betegségben szenvednek.** **DR. GARAI ANTAL** v. cs. és kir. osztlály főorvos országos hírd és a legregibb, 32 éve ionnálló rendelk intézetet **Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.** (Kendölés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időli hugycső és hólyag bajok vizsgálata villamos hugycsőűkötő segítségével. Vidékiek levelekre kiméri ó választ és szakzerű tanácsot nyomsok, gyógyszeréről gondoskodik is. Titoktartás biztosítva. **Nőknek külön váróterom.**

HYGIA GUMMI ÖVSZEREK legelőkelőbb gyártmány tuczat a 3, 4, 5, 7, 8 korona. **ARÁMIS** a legelőkelőbb férfívöször, tuczata 8 korona. **"Kantorem"** tuczaja 10 korona. Legújabb **"Salome"** 8 foronásában 1 doboz 6 drb K 6.- 12 drb K 11.- **FISCHER** gummiárúház Bpest VII. Damjanich-u 28/3 Széküldés diskrét és bérmentve. Vírd. idegerőltető 1/2 literes adag K 6.- 1 literes K 9.50.

Vadászoknak! Kiváló szakértők által belótt és elismert egy és kétsövü vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllovó fegyvereket és revolvereket csekély havi **részletfizetésre** árfelemelés nélkül szállít **Aufrecht és Goldschmied** fegyverárúháza **Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.** **Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.**

HETI MŰSOR.

Márczius	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Vasvárosi	Magyar Színház	Nemzeti Színház (Vil.-Opera)	Magyar Színház	Var Színház	Operai színház
28 Szombat	Téli rego	Eliána	Tatarjárás	A dollárkirálynő	A nagymama	Két iskola	-	-
29 Vasárnap	d.u este	Ladi Winder legyezője A gyermek	A nürnbergi mesterdalnokok	Baccarat A tanítónő	Vadászköztig.	Lili	Gyurkovits leányok A császár katonái	Az élet komédiaj Új asszonyok

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 284

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételekre csak 9 ft. Egy fényképezőgép, 9x12 klapp-kamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESEN UJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 60rs objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Vadászfegyvert, fényképezőgépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. veszek a legmagasabb árban ugyisnt minden mindent olcsón eladok és újakra becserelek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Veresáfonyabetétt

BARTÁ-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.—korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 80972

Vigyázon,

ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle csukor kát 60 fillérért. 721p

Árverési butor-,

szőnyeg-, csillár- raktáramat olcsón elárultom kiköltözés miatt. Dob-utca 22. szám Nagy Endre.

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 27796

Egy jó hazból

való fiu felvétetik tanulóknak Schön Ferencz fűszerüzletében, Mérlég-u. 12.

Első komorna

párisi magyar urasághoz ke-restették. Peltételek: 20 26 év körüligen magas, karcsú alak, női szabóságban, fehér varrásban, műtömésben teljes szabaváltság. több évi urasági szolgálatból eredő bizonyítvány, melynek másolata, valamint a teljes alakot ábrázoló fénykép be-küldendő. Fizetés 70 frank. Cím: Garcia 10 Rue Royal Paris.

10,000 drb.

RÓZSA

thea. Noks. Bourbon remontans, két éves erős koronával, magas 10 drb. 12 korona, félmagas 10 drb. 8 kor., alacsony 10 drb. 5 kor. Nagy választék évelő és dísznövényekben. Katalógus ingyen és bérmentve.

Fr. Spora,

kivitel kertész, Klatlan, Csehország.

Jogi-,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvarra, Budapestre ugyisntén Államszám- vitó-tani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminarium, Budapest VI. Rózsá-u. 44. III. 8

Zálogcédulákat,

orilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyiért vették. SCHILLER IZIDOR, Sip- utca 8. 27133

Fenyőborovicska

(Imperus) BARTÁ-féle, 3 liter K 7,50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm 26973

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérlég-u. 2. Telefon 81—08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérhelyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 2766-

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes telkeket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építésiroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 27792

!! Figyelem !!

Csepőgéptulajdonosok! Az elromlott gabonaosztályozó hengereket (Sortiercylinder) már most küldjék be Heizer és társa céznek (Bpest. Népszínház-utca 1—3.), a hol a legszakavatottabban és legújatnyosabban javíttatnak, illetve újra befonatnak.

Gyümölcsfa

diszta és rózsaszínűgyékkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békásmegyeren Budapest mellett.) 27117

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór-fotellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzaszőnyeg és egyes darabok; Pódes B, VII, Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Kolozsvári

jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójából speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen olcsó kényel díjazás al. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67—47. 27750

Csemegealma

téli nemes fajalma és óriás bírsalma postakosaránkint 8 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barackok lekvár 2.40 kor. Kifőzött bírsalma-sajt 2 kor., Cukor-édes szilvák 1.40 K. kilója Fajboroknak hecettelté jót 50 koronáért szállítja Szabó XII. Csongrád. 28010

Lakást,

bérhelyiséget, fizetlet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81—08 Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérhelyiség naponta nyilván tartva

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorkban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferencz-tér 8. sz. ez előtt Gyár-utca. Telefon 14—09.

Bőrszékkipar

bőrsajtolás és bőrtaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékében, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok. 26597

STENOGRÁFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépirást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és gépiró iskolában. Sokszorosító tanfolyamok, copying office. Biztos állásközvetítés. V., Váci körút 33

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok

Rézagy — — — 45.— ft Vaságy matracczal 8.50 — Gyermekágy — — 11.50 — Sodronyágy-betét 3.50 — Vas- és rézbutorok gyártásában. 28046

WEISZ LIPOT

Király-utca 99. szám. TELEFON 57—01

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferencz-tér 17. sz.

30 forint.

Varrógépek

egy új valódi csodálatos Singer varrógép árazokrony-nyol 5 övi állással csak 30 forint

SINGER A.

műépésznél Budapest, főútle Akácia-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legújatnyosabb árban elvállalom. Árjogyzók ingyen.

FRIED J.

műbutorraktár, kárpitos és díszítő

Bpest, V., Nádor-u. 14

Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27831

Mintaraktár művész ki-velő butorokból, francia és angol szövetelekből

: Költségvetés díjmentes. 1

Urasági

butorokat,

szőnyeget,

csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üzle- teket is) veszek és eladok.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3.

(a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy masfajta háló, ebédlő, uri szoba és szalonbutorkban. Észháloszobák, bórpartit- rák és kárpitosfélékben. Perzsa, smyrna és más sző- nyegeken és függönyökben, modern bronzcsillárokon gáz, villamos stb.-hez. 26597

Szepességi csemegék

BARTÁ-féle veresáfonya beőttel, málna-, szamóca-, csipkehogózt, gomba- és huskonzer- veket, pastetomokat stb. a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kerjen ár- legyzéket.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérlég-u. 2. Telefon 81—08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, fizethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bér- helyiség, ingatlan naponta nyilván tartva. 27665

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előké- szítettnek rendes és ma- gántanulók, valamint fel- nőttek (hölgyek is) kik ta- nulmányaikat félbeszakí- tották legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktaná- rok vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanít- ványok csak korlátolt számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szol- gál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. L. 3. 27997

Polgári drak!

Pontos kiszolgálás!!

Kitűnő szabás!

Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél zse- mélyesen elmegyek.

Zeliszka János

angol uri szabóterme-

BUDAPEST,

Andrássy-ut 56. I. em.

Állandó választék a leg- újatnyosabb angol és bel- - földi szövetelekből.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe- rendezések, továbbá uri- szoba, iroda berendezések

téz- és mahagoni butorok,

szőnyegek és függönyök

valódi angol bórpartitúrák

eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám

I. emelet 263

Kazinczy-utca sarok.

30

korona

finom szövetelekből divatos térföl- tőny vagy fel- öltő mérték után remek szabás és finom kivitelben „Hatal versenye- szabóság” Buda- pest, VII, Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre min- ták bérmentve.

26597

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gymnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válasz- bélyegét kérek. 27808

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kiadni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérlég-u. 2. Telefon 81—08. Teljes ga- rantia, első rangú ajánla- tok. Minden bérhelyiség és ingatlan nyilván tartva.

Villamos világitás

saját dynamóval, lakó- házak, gazdaságok ré- szére. Telefon és villa- mos cikkek árjegyzéke ingyen. Aránjat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elek- tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest

legrövidebb részleltfizetésre

zongorát,

pianinót,

czím balmot,

hegedűt

készpénzbeni áron a leg- újabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis

Reményi nagy magyar hang- szerlelepen.

Prospektus és Árjegyzék in- gyen.

Budapest, Király-u.

58. szám.

Urasági butor

Eladok és veszek; mahago- ni hálószobákat, ebéd- löket, szalonokat, rézbu- torokat, zongorákat, perzsa és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro- leum-lámpákat, bronzszob- rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Semmelweis-(Ujvilág)- utca 21., kapubejárát. Az egész házban. Telefon

17—77.

Fiókület nincsen.

26618